

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik VI.

V Ljubljani, marcija 1889.

3. zvezek.

Tretja predpepelnična nedelja.

Spominjanje na smrt.

Pri vseh svojih delih se spominjaj
svojih poslednjih reči, in vekomaj ne
boš grešil. Sir. 7, 40.

Svét norí. Mladi in stari norijo. Ljudje obojega spola — visocega in nizkega stanú — norijo. Bogati in siromaki norijo. Mar to ni res? Če ljudje svoje lepe obraze pačijo in se šemijo, če se po plesiščih in po mestu spakujejo in nespodobno obnašajo, kakor da bi bili ob vso pamet prišli; ali ni to norost? Če rokodelec svoje delo popusti, in svoje trdó zasluženo plačilo zapiva in svojo pamet v močni, preobilni pijači utaplja; ali ni to norost? Če brezskrbni oče svojo ženo in svoje otroke doma mraza umirati in stradati pušča, sam pa po gostilnicah zapravlja, ter sebi in svoji družinici beraško palico nareja; ali ni to norost? Če brezvestna mati svoje hčere pušča, da bi se s svetom seznanile in možé dobile, s tem pa svojo čistost in nedolžnost zgublja; ali ni to največja norost? Če mladenič in dekle na plesišču tako rajata, da si hudo bolezen in prezgodnjo smrt prirajata; ali ni to silno velika norost? Če pustnjaki noč v dan in dan v noč spreminjajo, t. j., če po noči norijo in po dnevu spijo; ali ni tudi to velika norost — narobe svet? Če ljudje te dni nobenega družega Boga ne poznajo, kakor svoj trebuh; ali ni to grozno velika norost? Ali bi se pa ne dali vsi ti in njim enaki bedaki ozdraviti in zmodriti? Dali bi se zmodriti, ko bi prav živo in resnobno premišljevali kratke pa tehtne besedice: Kaj pa potlej? Te besedice: Kaj pa potlej? bi jih gotovo zmodrile, kakor so bile zmodrile nekega iskrenega, v svet in v njegove

nečimurnosti vsega zamišljenega mladeniča, ako bi si jih k sreču vzeli, kakor si jih je bil ta mladenič k sreču vzela.

Ta mladenič obiše v nekem mestu, kjer so bile visoke šole, svetega Filipa Nerija in mu z velikim veseljem pripoveduje, da je njegova edina želja spolnjena, ker je dobil dovoljenje visoke šole tega mesta obiskovati; pripoveduje mu, kako se bo noč in dan trudil, da bo v kratkem času vse šole dobro dokončal. Sveti Filip zgovornega mladeniča prijazno in potrpežljivo posluša in ga po dokončanem dolgem govoru vpraša: „Kaj pa potlej, ko boš vse šole zdelal?“ Mladenič mu urno odgovori: „Potlej se bom pa tako pridno učil, da kmalu, kmalu postanem doktor pravice.“ Svetnik ga dalje vpraša: „Kaj pa potlej?“ Mladenič mu odgovori: „Potlej bom zavite in zmedene pravde tako bistroumno razvijal, vravnaval in doganjal, da bom po vsi deželi slovel.“ „Kaj pa potlej?“ ga še svetnik vpraša. Mladenič mu odgovori: „Potlej bom dosegel imenitno službo in si pridobil veliko denarja.“ „Kaj pa potlej?“ ga še svetnik vpraša. In mladenič mu odgovori: „Potlej bom v svoji starosti zložno živel.“ Sveti Filip ga še vpraša: „Kaj pa potlej?“ Mladenič mu jecljaje odgovori: „Potlej — potlej — potlej pa bom umrl.“ Sveti Filip povzdigne svoj glas in ga še poslednjič vpraša: „Kaj pa potlej?“ Mladenič na to vprašanje ne dá odgovora, pobesi glavo in gre molčé spred svetnika. Te besedice: Kaj pa potlej? so mu kakor strela z neba presunile srce ter mu vedno v glavi tičale. Kmalu po tem se podá v samostan, kjer pobožno živi do konca svojega življenja.

Preljubi! te besedice: Kaj pa potlej? — kaj poslednjič? — smrt, sodba, večnost — bi tudi pustne norce pretresale in modrile, ter nas vse k pravičnemu krščanskemu življenju budile, ako bi jih prav živo in pogostokrat premišljevali; kajti zraven milosti božje ga ni močnejšega pomočnika, kateri bi nas bolje od hudega vračal in k dobremu nagibal, kakor pogostno premišljevanje poslednje — smrtno — ure; in o tem bom danes govoril.

Vsacega dela se mora človek učiti, če ga hoče prav opravljati; in kolikor večkrat kdo kako delo opravlja, toliko bolje ga opravi. Tudi umreti se mora človek učiti, če hoče srečno umreti; in kolikor večkrat kdo umira — v svojih mislih umira — ali na svojo smrt — na svojo grenko zadnjo uro — misli, toliko bolj gotovo bo tudi storil srečno smrt; kajti pogostno umiranje v mislih ali pogostno spominjanje na smrtno uro je najboljše pripravlanje za srečno smrt, ker nas to spominjanje na smrt močno varuje greha, če smo pa vanj zabredli, nas budi k pokori in k pobožnemu, krščanskemu življenju. In pa res, komur smrt zvoni po ušesih: „umrl boš umrl, kmalu, kmalu boš umrl,“ — se gotovo boji grešiti ali pa v smrtnem

grebu lahko mišljeno — pokojno — živeti, ker dobro vé, da ga smrt lahko vsako uro preseli v neskončno dolgo večnost. Zato opominja sv. Duh v Sirahovih bukvah (14, 12; 7, 40.) rekoč: *Pomislí, da smrt ne odlašá . . . postava namreč tega sveta je — umreti. Pri vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil*, t. j. pogostoma, pri vsakem svojem delu se spominjaj, da za tem življenjem pride smrt, za smrtjo sodba, za sodbo pa ali večno življenje ali pa večno nesrečna večnost; če na vse te reči prav živo in pogostoma misliš, ter jih zlasti ob hudih skušnjavah pred očmi imaš, ne boš nikoli grešil.

Kar nam velewa sv. pismo, to nam tudi priporočajo sveti cerkveni očetje in drugi pobožni možje. Sv. Ambrož piše: *Večkrat pojdi v duhu na svoj grob, da svoje oči obračaš od nečimernosti in se varuješ Boga žaliti! S tem lahkim pripomočkom si vsak dan pripravljáš nezvenljivo krono v nebesih.* — Sv. Avguštin pa tako-le govori: *Bog nam je k našemu pridu skríl poslednji dan, kajti naš največji dobiček je, če se tega poslednjega dneva vedno spominjamo. Nobena reč človeka tako močno ne odvrača od greha, kakor vedni spomin na smrt. Kdor na smrt in na večnost misli, pa vendar le brez skrbi živi, nima ali ne vere ali pa ne pameti.* — In sv. Križostom pravi: *Pojdi tje na grobe; oni so prižnice svete učenosti in šola, v kateri se ponižnosti učiš.* — Sv. Hijeronim pa piše: *Lahko vse posvetno zaničuje, kdor vedno misli, da bo umrl.* — In sv. Bernard tako-le uči: *Če te poželjivost v greh naganja, če te razuzdanost skuša, spomni se na smrt. Če te trnik lakomnosti drega, hitro teci (v svojih mislih) na grob; na grobu se namreč vse strasti v človeku uležejo, pojenjajo, potihnejo.* — Sv. Peter Damijan pa trdi, rekoč: *Greh nima prebivališča v njem, komur smrt po misli hodi.* — Resnične so tedaj besede pobožnega Tomaža Kempčana, ki piše: *Kateri se vedno smrti spominjajo, očiščujejo svojo vest; če je pa vest očiščena, potem se ni treba smrti bati.* — Prav je svetoval nek moder učenik svojemu učencu, rekoč: *Večkrat pojdi v duhu v svoj grob, da svoje oči obračaš od sveta in njegove nečimernosti, in da se varuješ žaliti Boga. Kdor v življenji globoko hodi v svoj grob, pojde po svoji smrti visoko v nebesa.*

Gotovo je tedaj, da ima spomin na smrt veliko moč nas greha varovati in k čednosti buditi, kar tudi iz naslednjih zgledov lahko posnamemo:

Sveto pismo nam pove, da je bil Job pošten in pravičen mož, kateri se je Boga bal in hudega varoval. (1, 1.) Da pa Job v sredi

nevernega in hudobnega ljudstva ni grešil in med tolikanj zapeljivimi izgledi od resnice in pravice ni odstopil, ga je varoval spomin na smrt, kar nam on sam pové, rekoč: *Spomni se, prosim (o Gospod!) da si me kakor ilovico izdelal, in me boš zopet v prah spremenil.* (10, 9.) *Ne bo li malo mojih dni skoraj konca? Pusti me tedaj (še toliko časa pri življenji), da nekoliko objokujem svojo bolečino, preden grem . . . v temno deželo in pokrito s smrtno senco, v deželo reve in teme, kjer je smrtna senca in ni redu, ampak večni strah prebiva.* (10, 22.) *Moji dnevi so pretekli* (17, 11), *grob je moja hiša in v temi* (pod zemljo) *sem svojo posteljico postlal. Strohljivosti sem rekel: Moj oče si! Črvom* (sem rekel): *Moja mati in moja sestra ste.* (17, 13.) *Moj duh omaguje, moji dnevi se krajšajo in sam grob mi ostaja.* (17, 1.) Po tem milem premišljevanji svoje smrti, groba in večnosti pa Job pristavi, rekoč: *Nisem grešil*, kakor da bi hotel reči: Premišljevanje smrtne ure, trohljivosti v grobu in brezna peklenškega me je strašilo in varovalo, da nisem grešil.

Tudi sveti kralj David se je pogostoma svoje smrti spominjal, rekoč: *Moji dnevi zginjajo kakor dim in moje kosti se sušijo kakor trstje. Moji dnevi so se nagnili kakor senca, in kakor trava se sušim.* (Ps. 101, 4, 12.) *Naznani mi, Gospod! moj konec in koliko je število mojih dni, da vem, kaj mi manjka. Glej, mero si dal mojim dnem* (le malo dni si mi živeti odločil). *Resnično, kakor senčna podoba gre mimo človek in je zastonj nepokojen* (zastonj si dela toliko praznih skrbi s posvetnimi opravili, s hrepenenjem po časnem blagu); *zaklade skupaj spravlja in ne ve, komu da jih nabira.* (Ps. 38, 5.) *Moje srce se v meni trese, in smrtna groza me prepada* (Ps. 54, 5); *moje življenje se peklju* (t. j. grobu ali spodnjemu svetu) *bliža; prištet sem njim, ki gredo v jamo* (Ps. 87, 4.); *popotnik sem pred teboj, o Gospod, in tujec, kakor vsi moji očetje. Prejenjaj mi, da se oddahnem, predno grem in me več ne bo.* (Ps. 38, 13.) Ta pogostni spomin na smrt je tedaj gotovo tudi kralja Davida močno nagibal, da je Bogu zvesto služil in za svoje grehe ojstro pokoro delal.

Kdor se pogostoma svoje smrti spominja, njemu ni nobena pokora preojstra in pretežka. To bode te lahko spoznali iz naslednje prigodbe, ki si jo bode te laže v spominu ohranili, kakor poprejšnje besede sv. pisma in cerkvenih očetov. Nek gospod visocega stanu, pa silno velik grešnik, poslednjič sklene svoje življenje poboljšati in prav zvesto Bogu služiti; zato se poda na božjo pot v Rim, da bi se tam papežu samemu spovedal. Papež ga radi sprejmejo in se močno veselijo njegove ponižne in natančne spovedi, njegove velike žalosti nad storjenimi grehi in njegovih dobrih in trdnih sklepov, nikoli več ne grešiti. Ko mu pa sveti oče jamejo nakladati pokoro, mu ni bila nobena po volji. Postiti, pravi, se ne morem, ker sem slabega života; moliti, kaj svetega brati, večne resnice premišljevati, nimam časa, ker imam toliko in toliko opravil; nekoliko časa po noči čuti in na trdi klopi spati tudi ne morem, ker bi to mojemu zdravju škodovalo; pa saj vsa ta pokorila (si misli, če tudi ne reče) niso kaj primerna

človeku visocega — žlahtnega stanu; ubogim deliti tudi ne morem, ker moram za svoje stare dni skrbeti, saj bom morebiti vse to, kar imam, še krvavo potreboval. Sveti oče — polni krščanske modrosti — mu podajo zlat prstan, na katerem so bile vrezane latinske besede: *Memento mori*, t. j. spomni se smrti, ter mu rečejo, da naj ta prstan na prstu nosi in vsaj enkrat vsak dan prebere besede v njem vrezane, namreč: *Memento mori*, — *spomni se, da boš umrl!* S to pokoro je bil žlahtni gospod kaj zadovoljen, pa ravno ta pokora ga je nagnila, da je jel tudi vse druge pokore, katerih se je poprej branil, zvesto opravljati in pobožno živeti. Vsakdanja misel na smrt ga je k temu močno budila. Mislil si je: Če moram umreti, pa kmalu umreti, in potem iti v neznano, dolgo večnost; čemu bi se tedaj le samo s časnimi reči ukvarjal, s tem pa zveličanje svoje duše v nemar puščal? Kaj bi mi pomagalo, ko bi tudi celi svet pridobil, na svoji duši pa škodo trpel? Čemu bi se za svoje zdravje in za svoje življenje tolikanj bal, saj mi ga bo smrt kmalo končala? Čemu bi svoje telo mehkužil in mu nič odreči ne upal, saj bo kmalu trohnelo v črni zemlji? Čemu bi tolikanj stiskal in stiskal, saj nič seboj ne poneseš? Po takem premišljevanju mu ni bila nobena pokora pretežka, vse je prostovoljno in zvesto opravljal, pobožno živel in po tem veselo v Gospodu zaspal.

Kristijan! jaz ti nimam dati zlatega prstana z napisom: *Memento mori!* da bi te vsak dan smrti spominjal; namesto prstana pa ti ponudim veliko družih reči in prilik, katere te ravno tako lahko vsak dan smrti spominjajo, kakor papežev prstan onega posvetnjaka. Vsako jutro, ko se zbudiš, se prav lahko svoje smrti domisliš, rekoč: O koliko tisoč ljudi po vsem okroglem svetu se to jutro ni in ne bo zbudilo, ker jih je grenka smrt v večnost preselila, mene pa je po milosti božji še pri življenji pustila; Gospod Bog mi je še ta dan iz zgoj dobrote navrgel, zatoraj ga moram iz hvaležnosti do njega po njegovi sveti volji preživeti, ter se slednjega greha, — zlasti navadnega — skrbno varovati. — Kadar slišiš uro biti, si lahko misliš: Spet sem eno uro bliže smrti! Oh, kako hitro tečejo ure! kmalu, kmalu mi bo poslednja bila; pa kako grenka mi bo poslednja ura, če tega in tega svojega navadnega greha ne zapustim in do časa vredne pokore ne storim! — Kadar slišiš umirajočemu klenkati, si misli: Mili glas mrtvaškega zvonu bo tudi meni pel; Bog daj, da bi ob tisti moji grenki uri prav veliko ljudi za me molilo; zatoraj moram tudi jaz za tega umirajočega siromaka moliti, da mi jih bo previdnost božja ob moji smrtni uri veliko naklonila, kateri bodo tudi za mé molili. — Kadar vidiš mrliča k pogrebu nesti, si misli: Ta mrlič tudi meni kaže pot za sabo; kmalu, kmalu tudi mene ponesó v črno zemljo, Bog daj, da bi tisti čas moji duši naproti prišli

angelji božji, ter jo peljali v sveti raj! — Kadar mimo pokopališča greš ali po njem hodiš, si misli: Tukaj bodo tudi moje koščice počivale in prihodnjega vstajenja čakale. Vsak nov grob tudi meni prostor zraven sebe kaže; vsak mrlič mi iz groba vpije: „Danes meni, jutri tebi“, danes ljudje meni mir in pokoj voščijo, jutri ga bodo pa tebi voščili. — Kadar vidiš poletni čas pod ostro koso padati cvetlice, velike in majhne, še cvetoče in že zvenjene, mlade in starikaste, si misli: Ravno tako tudi smrt nič ne izbira, ona vse podira, mlade in stare, visoke in nizke, bogate in siromake; tudi mene bo podrla; gorje pa meni, če me nenadoma — v smrtnem grehu spečega — hitro mahne in podere! — Kadar vidiš seno na travniku, si s prerokom Izaijem misli: *Vse meso je kakor senó, in njegova slava je kakor cvetlica na polji. Senó se je posušilo in cvetlica je obletela, ker je Gospodova sapa vanjo pihnila. Zares, seno je ljudstvo!* (Iz. 40, 6.) Tudi v me bo Gospodova sapa pihnila, in hitro bom ugasnil. — Rumeno listje, ki vsako jesen z drevja pada, ti na glas vpije, da boš tudi ti skoraj pod zemljo padel in živi bodo po tebi hodili. — Večerno solnce, ki k božji gnadi zahaja, in ti vošči lahko noč, ti oznanuje, da se tudi tebi bliža temna noč, za katero novega jutra več ne bo. — Vsaka sveča, ki proti koncu gori, te spominja, da se z vsakim dnevom tvoje življenje krajša, in bo poslednjič kakor sveča ugasnilo. — Tvoja postelja, ko se zvečer vanjo vležeš, ti na tihem pravi: Tukaj le na meni boš ob svoji smrti uri pojemal, tukaj le na meni boš svojo dušo izdihnil; tukaj le na meni si boš nocoj sam oči zatisnil, pa morda ne bo dolgo, ko ti jih bo kdo drug zatisnil. — Glej, kristijan! koliko reči je, ki te smrti spominjajo; v sredo ob pepeljenji pa ti bo tudi sv. cerkev na ušesa govorila, rekoč: *Memento, homo, quia pulvis es, et in pulverem reverteris!* — *Spomni se, človek, da si prah, in v prah se boš vrnil!*

Preljubi v Kristusu! da nas bo pa to pogostno spominjanje na smrt od greha odvrčalo in k čednosti budilo, si jo moramo prav blizo misliti. Ko bi si kdo svojo smrt še daleč, daleč mislil, ali da smrt še dolgo časa ne bo ponj prišla, bi mu bila ta misel bolj v potuho, da bi še dalje časa po svoji spačeni volji samopašno živel, kakor pa v spodbudo k boljšemu, bogaboječemu življenju. Marsikdo bi si v svojem srcu mislil: Meni se še nič ne mudi, grehu odpovedati se, samega sebe zatajevati in hudo poželenje v sebi krotiti, saj ne bom še kmalu umrl. Tako je mislil in delal malopridni hlapec, ki v sv. pismu govori, rekoč: *Moj gospod odlaša priti; in začne biti*

(ali pretepati) *svoje sohlapce, pojedaj in popiva s pijanci*, (pa glejte, govori Jezus Kristus): *gospod tistega hlapca bo prišel ob dnevu, ki se ga ne nadeja, in ob uri, ki je ne vé; in ga bo odločil in mu delež dal s hinavci; tam bo jok in škripanje s zobmi.* (Mat. 24, 48.) Zatoraj opominja Jezus Kristus: *Čujte, ker ne veste ne dneva, ne ure.* (Mat. 25, 13.) *Tudi vi bodite pripravljene; ker ob uri, ki se vam ne zdi, bo prišel Sin človekov.* (Luk. 12, 40.) Da nas tedaj smrt ne prehit, in v smrtnem grehu ne zaleze, naj si jo vsakteri blizu zraven sebe misli, rekoč: To jutro sem še doživel, ne vem pa, če bom tudi večera učakal; to delo sem začel, ne vem pa, če ga bom tudi dokončal; danes grem z doma, ne vem pa, če se bom živ nazaj vrnil: tega opravila sem se lotil, pa ga bodo morebiti drugi dovršili; zdrav in vesel grem na to ali ono veselico, morda pa me bodo mrtvega domov prinesli; zdaj grem spat, morebiti pa se ne bom nikoli več prebudil. Tako misliti nam velewa sveti apostelj Jakob: *Glejte zdaj, kateri pravite: Danes ali jutri pojedemo v ono mesto, in bomo tam eno leto ostali in kupčevali in dobiček storili; vi, ki ne veste, kaj bo jutri. Kaj je namreč vaše življenje? Dim je, ki se za malo časa prikaže in potlej zopet zgine. Namestu tega recite: Ako bo Gospod hotel (če nas bo Gospod Bog pri življenju ohranil), bomo to ali ono storili.* (Jak. 4, 13—15.) Ako bi tako blizu svojo smrt pred očmi imeli, bi se gotovo greha varovali in bi vsako delo tako popolnoma in po volji božji opravili, kakor da bi to delo naše poslednje bilo. In pa res: kdo izmed nas bi bil tako lahkomišljen, da bi tudi svoje zadnje delo leno opravljal? Kdo bi se le površno spovedal in še svoje grehe zamolčeval, ko bi si mislil: to je morebiti moja zadnja spoved? Kdo bi ves mlačen in mrzel k sv. obhajilu pristopil, ako bi si mislil: to je morebiti moje zadnje obhajilo? Kdo bi bil ves razmišljen pri sv. maši, ako bi si mislil: danes sem morebiti zadnjikrat pri tem svetem opravilu? ta je morebiti moj zadnji križev pot; moja zadnja molitev v življenju? Kdo bi bil tako predrzen, da bi se grešiti upal, ako bi mislil, da mu smrt s svojo ostro koso za hrbtom stoji? Kdo bi se predrznil po grešnih potih hoditi, ako bi mislil, da mu smrt za petami hodi? Kdo bi se upal krivično blago v svoji hiši imeti, kdo nesramne vlačuge v nji trpeti, ako bi pomislil, da mu smrt na vrata kljuka ali trka? Kdo bi mogel jezo in sovraštvu, nevoščljivost in druge pregrešne misli v svojem sreč past, ako bi pomislil, da smrt pod svojo kožo nosi?

Pa morebiti kdo poreče: Kako si morem misliti, da bom kmalu, kmalu umrl, ali da mi smrt na vrata trka, ker sem še mlad, v

najboljših letih, trden in zdrav? Na ta ugovor samo to-le rečem: Mrtvaške bukve nam gotovo pričajo, da vsako leto pomrje več mladih kakor starih. In vsakdanja skušnja nas uči: Danes zdrav, jutri mrtev. Danes še rudeč, jutri že trohneč. Zatorej ne zanašaj se, o mladenič, na svojo mlado in zdravo kri, in ti, deklica, ne na svoja rudeča lica, kajti tudi zdrava kri hitro zvedeni, tudi rudeča lica hitro obledijo; pod ostro koso tudi cvetlice padajo; tudi mladeniče in dekleta nosijo pokopavat. Smrt stare pokosi, mlade pa postreli. Smrt nič ne izbira, ona mlade in stare seboj pobira.

Poslednjič se moramo svoje smrtne ure tudi prav živo spominjati, da nas bo ta spomin hudega varoval in k dobremu nagibal. Ko bi se kdo le površno, le tako rekoč mimogredé svoje smrti spominjal, bi mu to kaj malo pripomoglo k pobožnemu življenju. Zatoraj je treba, da si slednji svojo smrtno uro z vsemi žalostnimi okoliščinami prav živo pred oči postavlja, ter si včasih tako-le misli: Gotovo bo prišla tudi za me poslednja ura, da bom na smrtni postelji ležal; takrat bo moje obličje obledelo, oči se mi bodo vdrle in zaprle, besede mi bodo na jeziku ostajale, udje mi bodo otrpnili, žila mi bo prenehovala biti, mrtvaški pot mi bo po obrazu stal, globoko iz prs in poredkoma bom dihal, smrtne težave me bodo obhajale, duhovni pastir, če bom tako srečen ga zraven sebe imeti, bo vero, upanje in ljubezen in žalost nad grehi v mojem srcu vzbujal, moja dušo Bogu izročal, me Mariji Devici, sv. Jožetu, angelju varuhu in drugim svetnikom priporočal, in poslednjič bom ugasnil. Po tem me bodo na mrtvaški oder položili, čez nekoliko časa v temno trugo zabili, me hitro iz hiše nesli in zagrebli v črno zemljo. Po tem bodo v moji hiši drugi prebivali, moje obleko bodo drugi nosili, za moje premoženje se bodo moji dediči trgali, in morda še preden trava na mojem grobu zraste, na me pozabili. Oh, kako pa se bo godilo moji ubogi duši, če se v milosti božji s tega sveta ne loči!

Preljubi! zdaj mi pa povejte, kdo izmed nas bi se ne bal Boga žaliti in po svoji spačeni volji živeti, ako bi večkrat — zlasti pa o skušnjavah — na svojo smrtno uro tako mislil? Ali bi še prevzetnež svojo glavo kviško nosil in druge zaničeval, ako bi svojo preveliko revo na smrtni postelji pred očmi imel? Ali bi lakomnik še grabil in grabil, in nikomur nič ne dal, ako bi pomislil, da bodo nehvaležni dedje pograbljeno med seboj delili, — morda v prepiru in v jezi in s kletvijo delili, razdeljeno pa zapravljali in na njegovo ubogo dušo pozabili? Ali bi predrzni posvetnjak še brez pameti norel, ako bi se domislil, da mu bodo kmalu kmalu vsi udje otrpnili in mu po obrazu

poteče mrtvaški pot? Kateri mladenič bi bil tako predrzen, da bi še dalje nedolžnosti v prežo hodil in nesramnosti počenjal, ako bi živo pomislil, da se mu mrtvaška jama in peklenko brezno pod nogami odpira? Katera deklina bi bila tako razuzdana in slepa, da bi še vasovala in svojemu nečistemu maliku služila, ako bi smrtno posteljo in mrtvaški oder pred očmi imela? Kateri zakonski ljudje bi sami sebe ne zatajevali in svojega nagnenja ne krotili, ako bi mislili, da z eno nogo že v grobu stojijo? Resnično je, živ spomin na smrt, grob, pekel in večnost premore tudi zastarane grešnike pretresti in jih k pokori nagniti. Videli smo samopašne posvetnjake pri umirajočih stati vse preplašene, ki so na tihem sklepe delali, rekoč: „Trebalo bo drugače začeti, ker tudi mi pridemo kmalu na vrsto,“ — in res bi bili začeli drugače živeti in pokoro delati, ako bi bili še dalje pred očmi imeli grenko smrt, kateri so pri umirajočih tako rekoč v obličje gledali. Ker so pa na vse to kmalu pozabili, zato so se tudi kmalu v svoje poprejšnje hude navade povrnili. Zatoraj govori psalmist v sv. pismu, rekoč: *Ker ne mislijo na smrt . . . zato se jih je napuh polastil; zagrneni so s svojo krivico in hudobijo.* (Ps. 72, 4. 6.)

Kristijani! ko ste slišali in se tudi lahko prepričali, kako dobro je človeku, posvetnjakom in trdovratnim grešnikom pa še celo potrebno, da se svoje smrtne ure pogostem spominjajo, zatoraj nihče izmed nas ne bodi enak tistim mlačnim kristijanom, ki le malokdaj in le površno mislijo na svojo zadnjo uro; nihče ne bodi enak tistim lahkomišljenim posvetnjakom, ki si še nalašč misel na smrt iz glave izbijajo, da bolj mirno po svoji spačeni volji živijo; nihče ne bodi enak tistim zakrknjenim siromakom, ki še v nevarni bolezni, če jim tudi že smrt nad zglavjem koso brusi, toliko na njo ne mislijo, da bi se vsaj prevideti dali; posnemajmo rajše tiste skrbne kristijane, ki se pogostoma svoje smrti spominjajo in vsak večer eno česčenasimarijo molijo za srečno zadnjo uro. Če se bomo pogostoma svoje smrti spominjali in se z njo že v zdravih dneh sprijaznili, nam ne bo ob svojem prihodu strašna sovražnica, ampak mila prijateljica, ki nas popelje iz tuje dežele v nebeško domovino, kjer daje Bog svojim zvestim otrokom večni mir in pokoj, kjer jim sveti večna luč. Amen.

† Jurij Volc.

Prva postna nedelja.

I. Najlepša čednost in najgrša pregreha — dokazana s pozemeljskimi rečmi.¹⁾

Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali. Mat. 5, 8.

Zopet smo doživeli sveti štiridesetdanski post, v katerem nam pravi sveta cerkev z besedami sv. aposteljna Pavla: „*Glejte, zdaj je prijeten čas! Glejte zdaj je dan zveličanja.*“ In zakaj je zlasti zdaj prijeten čas in dan zveličanja? Zato, ker si posebno zdaj moremo s postom, s premišljevanjem verskih resnic in z drugimi dobrimi deli večno zveličanje služiti. In ravno v ta namen imajo po krščanskem svetu zdaj v postu pogostoma postne pridige. Premišljeval sem, kaj bi tudi jaz vam ta post govoril? In sklenil sem vam govoriti o najlepši čednosti — sveti čistosti in ob enem o najgrši pregrehi, nečistosti. Sv. Ligvorijan, cerkveni učenik, pravi, da mu je silno zoprno govoriti o nečistosti, da pa mora o njej govoriti, ker je nečistost tisti greh, *zavoljo katerega jih je največ v pekel pahnjenih; pa še celo naravnost rečem*, pravi ta sveti učenik, *da, kateri koli so pogubljeni, so zavoljo nečistosti ali vsaj ne brez nečistosti pogubljeni.* In temu se ni čuditi, ako premišljujemo, koliko ljudi se pregrešuje z nesramnimi mislimi, z željami, z besedami in z dejanji zoper sveto čistost, zakaj ta pregreha se kakor strašna kuga zmerom bolj po svetu razširja, ljudstva pokončuje in duše mori. Ako je pa nečistost najpogubljivejša pregreha, ker jih je zavoljo nje največ v pekel pahnjenih, je pa nasproti sveta čistost naj zveličavnejša čednost, ki jih največ v nebesa pripelje. In ko bi se grda nečistost odpravila, bi skoraj vsi katoliški kristijani prišli v nebesa, in le malokdo bi prišel v pekel. O kako zveličanska je toraj sveta čistost, in kako pogubljiva je nečistost! Da bi toraj mi vsi, vsak po svojem stanu, toliko bolj skrbeli za sveto čistost, in se bolj varovali vsakoršne nečistosti, naj vam danes govorim o tem, da že iz natornih reči nekoliko spoznamo, kako nebeško lepaja je sveta čistost,

¹⁾ Kdor si želi daljših govorov za sveti postni čas, si lahko tako pomaga, da v začetku razloži oddelek trpljenja Jezusovega, potlej pa s trpljenjem v zvezo spravi ta za sedanjí čas prevažni predmet, saj je gotovo premilo srce Jezusovo najbolj oveseljeno in najbolj užaljeno ravno po najlepši čednosti in po najgrši pregrehi.

in kako peklensko grda pregreha je nečistost. — Ti pa, o Marija, prečista Devica in sveti Alojzij, prosita za nas!

I. Bog, ki je sam neskončna lepota, je marsikatere reči prečudno lepo vstvaril. Ali vse, kar koli zagledamo lepega na nebu ali na zemlji, nam oznanuje, da čista nedolžnost je še lepša.

Lepa je zjutranja ali večerna zarija ob vzhajajočem ali zahajajočem solncu na nebu, ali še lepša je čista nedolžnost, ki sije iz obličja nedolžnega človeka.

Krasno je čisto jasno nebo, na katerem miglja po noči toliko svetlih zvezd, in s katerega sije po dnevu zlato solnce, ali še lepše in prijetniše se lesketajo nedolžne oči iz obličja čistega mladeniča in čiste deklice. In ako se sprehajamo po letu med gredicami kakega lepega vrta in zagledamo toliko raznobarnih cvetlic, eno lepšo kot drugo, in med njimi svetlo belo lilijo, moramo vendar spoznati, da še lepša je sveta čistost, ker lilija je le njena podoba, zato se daje ta cvetlica v roke prečisti Devici Mariji, svetemu Jožefu, svetemu Alojziju i. t. d. v znamenje, da lepša kakor lilija je bila njih čistost duše in telesa.

Sveti Ambrož primerja čiste duše snežno belemu golobu, o katerih je pisano v 67. psalmu: *Vi ste kakor golobove peruti, ki ste posrebrnjene, njegov hrbet pa se sveti zadej v bledorumenem zlatu.* (Ps. 67, 14.) Ko je nedolžna in čista devica sv. Školastika umrla, je videl njen brat sveti Benedikt dušo te svoje nedolžne sestre v podobi snežno belega goloba v nebesa iti.

Kdo bi pač z veseljem ne opazoval veselega škrjančka, ki se v gorki spomladi na polji sladko prepevaje kviško proti nebu povzdiguje in veselo žvrgoli v slavo svojemu Stvarniku? Koliko lepša pa je še le pobožnost čiste nedolžne duše, ki s svojimi mislimi in čutili zapušča v molitvi to solzno dolino in najlepši čas svojega življenja preživi v najslajših pogovorih z Bogom, svojim nebeškim Očetom in z Jezusom, svojim nebeškim Ženinom. Zato piše sv. Ambrož: *Čista duša se povzdiguje nad oblake, nad podnebje, nad zvezde in angelje, in najde Sinu božjega na desnici Očetovi.*

Velike zaklade hrani široka zemlja v svojih votlinah in globoko morje v svojih globočinah; najbolj se čislajo med njimi zlato in dragi biseri; ali večji zaklad ko vse zlato na svetu in večja lepota, kot vsi biseri morja, je sveta nedolžnost.

Veliko je lepih in dragih oblačil, s katerimi se zaljšajo nečimurni ljudje, posebno nečimurna dekleta; ali ena obleka je, ki

dekleta bolj zaljša, kakor vsaka druga še tako draga obleka — namreč obleka nedolžnosti.

O koliko je lepih cerkva po svetu, zlasti po Laškem, in posebno v Rimu! Koliko prelepih podob se tam vidi, kako vse lesketa od zlata in dragocenih kamnov! Vi bi se ne mogli zadosti načuditi, ko bi videli te krasne cerkve in tempeljne Božje, ali vendar ni ga najti nikjer na svetu tako lepega in dragega, samemu Bogu tako dopadljivega tempeljna, kakor je čist in nedolžen človek; zakaj on je prekrasen tempelj svetega Duha po besedah sv. Pavla, ki pravi: *Ali ne veste, da ste tempelj Božji, in da sv. Duh v vas prebiva?* Čist človek je živ tabrnakelj Jezusa Kristusa.

Lepe in potrebne so vse krščanske čednosti n. pr. ponižnost, potrpežljivost, vdanost v voljo božjo i. t. d. Ali vse prelepe čednosti naše svete vere, posebej in skupaj niso toliko vredne, kakor sveta čistost. Zato pravi sv. Hijeronim: *Imej katero koli čednost, in sveti se v katerih koli dobrih delih, če ti lepota čistosti manjka, je vse zastonj.* To nam tudi potrjuje, kar se bere v življenji sv. Emerica, ogrskega kraljevega sina. Sv. Emerik je namreč enkrat Boga prosil, da naj mu naznani, katera čednost njemu naj bolj dopade. In dobil je odgovor, da sveta čistost med vsemi čednostmi Bogu naj bolj dopade.

Preiskujmo toraj vse lepe in dragocene reči na svetu, vendar nikjer je ne najdemo reči, katera bi se dala meriti z lepoto in vrednostjo svete čistosti. Zato pravi sveti Duh v svetem pismu kar naravnost: *Nobena cena ni vredna zdržne (čiste) duše.* (Sir. 26, 20.) Nedolžnost v srcu je lepota čez vse lepotije, zaklad čez vse druge zaklade. In tako smo se zdaj lahko preprčali iz stvarjenih reči, da sveta čistost je najlepša krščanska čednost.

II. Kakor je pa sveta čistost najlepša čednost, tako je pa tudi njej nasprotna pregreha — nečistost najgrša pregreha. Vsak greh je nekaj sramotnega in grdega že zato, ker podvrže človeka oblasti hudega duha in ga nagiba k nizkemu in hudemu. Ali to zlo se pri nobenem drugem grehu tako močno ne razodeva, kakor pri nečistosti.

Božje osebe presvete Trojice so vse storile, da bi človeka povikšale in ga naredile za gospodarja ter kralja vidnih stvari. Nečistnik pa od sebe vrže to lepoto in se živini enacega stori ali še celo pod živino poniža. Bog Oče je dal človeku pamet, da bi se ji najprej telo podvrglo, in potem vse vidne stvari, da bi bil tako človek kralj sveta. Nečistost pa stori, da se pametna duša najnižjim mese-

nim željam podvrže. Namesto, da bi telo duši služilo, mora pa duša poželjivemu telesu služiti. Iz kraljice se je duša prevrgla v zaničljivo deklo. O kako grda pregreha je nečistost!

Bog Sin je človeka s svojo predrago krvijo odkupil in se zlasti pri svetem obhajilu najtesneje s človekom sklepa tako, da je mogel sv. Pavel reči: *Ali ne veste, da so vaša telesa udje Kristusovi?* Pa nečisti človek ne vrže samo od sebe te lepote, kar se z vsakim smrtnim grehom zgodi, ampak vrže jo od sebe najsramotojše. Ceno krvi Kristusove daje za sladnosti, po katerih je živini podoben, in ude Jezusa Kristusa stori po besedah sv. aposteljna Pavla za ude nečistosti. (I. Kor. 6, 15.) In tako postane taka nesrečna duša iz neveste Kristusove sužnja peklenkega satana. O kako grda pregreha je toraj nečistost!

Sveti Duh posveti človeka s svojo milostjo v tempelj Božji tako, da potem sam s svojo milostjo v njem prebiva. Nečistnik pa tempelj Božji, tempelj svetega Duha nekako spremeni v hudičev svinjak! O kako grda pregreha je toraj nečistost!

Čista duša, poprej podobna snežno-belemu golobu, je po nečistem grehu podobna ponočni sovi, ki se sramuje in boji po dnevu med poštene ljudi priti, in se toraj skriva v ponočne temote.

Čista duša, poprej svetlemu in čistemu zlatu podobna, postane po nečistem grehu kakor blato na cesti, po katerem smejo najbolj zavrženi ljudje hoditi. Spolnuje se, kar poje prerok Jeremija v žalostni pesmi (4, 1.): *O kako je otemnelo zlato, se premenila (na njem) najlepša barva!*

Čista duša, poprej kakor svetla zvezda v božji roki, pade po nečistem grehu iz višave svojih nebes in postane podobna črnemu oglu.

Vse to nam pač dovolj spričuje, da je nečistost najgrša pregreha. Iz tega pa tudi zdaj lahko spoznamo, da nobena druga zguba ni tako velika in tako objokovanja vredna, kakor zguba nedolžnosti. Res, da tudi spokorjena duša ima pred Bogom in ljudmi svojo veljavo, ali poprejšnja neomadežana lepota in vrednost se ji nikdar več ne povrne. Ptice selivke nas v jeseni zapustijo in gredo v gorkejšje kraje; ali ko pride gorka spomlad, se zopet povrnejo: ali nedolžnost zgubljena se v svoji prvotni lepoti in ljubeznjivosti nikoli več ne povrne. Zelenje in cvetje vsako jesen ovne in odpade; ali v gorki spomladi in v poletji se vsako leto zopet ponavlja; ali cvetje nedolžnosti, enkrat zvenelo in odpadlo, se nikdar več ne razevete v prvotni krasoti! Pogorele hiše se zopet in še lepše sozidajo in škoda

se sčasoma pozabi; ali pokončan tempelj nedolžnosti se v prvotni lepoti nikoli več ne postavi. Zatega voljo se nam tudi ni čuditi, zakaj da so pravi spokorniki in spokornice zgubo čistosti in nedolžnosti tako britko objokovali. V zgleđ naj nam služi danes sveta Marjeta Kortonska, katere praznik se dne 23. svečana obhaja. Ko je ona ranjeno, že vse črvido truplo svojega nesramnega zapeljivca našla, kateri je med tolovaje padel in bil umorjen, je ona od luči milosti božje razsvetljena, naenkrat živo spoznala ostudnost nesramnega življenja in nečiste pregrehe žalostni konec, vroče solze bridkega kesanja se ji po licih uderó, in pri tej priči sklene ostro pokoro delati za svoje dosedanje življenje, kajti spregledala je, da nečisto življenje je le smradljiva ostudnost in le valjanje po nagnusnem blatu. Tri in dvajset let je delala oestro pokoro in se neprenehoma vadila v zatajevanji, ponižnosti in potrpežljivosti. Kruh in voda je bil njen živež, na golih tleh je ležala in pod glavo je imela kamen in les. Vsak dan je bičala svoje truplo do krvi. Vsak dan je Boga hvalila, da je ni pustil v grehah umreti, kot njenega zapeljivca. Pa tudi vsak dan se je bridko kesala svojih storjenih grehov tako, da so ji bili studenci solza, včasih krvavi, vedno tekoči, in da je tako globoko zdihovala, da ji je kar sapa in beseda zastajala, in je bila kakor mrtva. Tako bridko je objokovala zgubljeno nedolžnost in tako je živo spoznala grdobijo nečistosti.

Kristijani! upam zdaj, da ste tudi vi iz današnjega govorjenja vsaj nekoliko že spoznali, da je sveta čistost v resnici najlepša čednost in nasproti nečistost najgrša pregreha. Slišali ste, da najlepše stvarjene reči so le podobe svete čistosti, da je pa čistost še vse lepša in več vredna, kot vse lepo stvarjene reči. Vi, mladi ljudje, posebno dekleta ste rade lepo oblečene, slišale ste, katera obleka je vaš najlepši kinč — obleka nedolžnosti. Oh, če pa te ni več, če je izgubljena, kaj pomagajo vse druge, še tako drage cunje? O varujte se toraj izgubiti obleko nedolžnosti, kateri jo še imate. — Slišali ste pa tudi, da je nečistost najgrša pregreha, ker človeka strašno ognjusi. In kateri ste bili kdaj tako nesrečni, pasti v to pregreho, objokujte jo po zgleđu svete Marjete Kortonske, da bi kakor ona, tako tudi vi milost našli pri Bogu. Amen.

JOE. KRČON.

2. Dvojno orožje zoper skušnjave.

Tedaj je bil Jezus od Duha v puščavo peljan, da bi bil od hudiča skušan.

Mat 4, 1.

Na tem svetu ste dve nasprotni kraljestvi v vednem boju med soboj: nebeško in peklenško. Pod banderom nebeškega kralja Jezusa Kristusa — pod znamenjem svetega križa — se zbirajo in bojujejo bliščeče trume vseh pravičnih kristijanov, katere se tukaj na zemlji za nebesa hrabro vojskujejo in skrbno za Jezusom hodijo. V sredi med tem majhnim krdelom izvoljenih stoji nebeški vojvoda Jezus Kristus in milo k sebi vabi vse ljudi, rekoč: *Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil!* — *Ne bojte se, majhno krdelo, ker vašemu Očetu je dopadlo vam dati kraljestvo.* In vsi, kateri poslušajo ta ljubeznjivi glas in klic nebeškega kralja, se zvesto okrog njega zbirajo in se z njim vojskujejo. Okrog Jezusa se zbirajo vsi, kateri se greha skrbno varujejo in se prizadevajo za čedalje večjo popolnost; pod zastavo Jezusovo se zbirajo vsi nedolžni otroci, vsi pošteni deviški mladeniči in vse nedolžne device; pod njegovo zastavo se zbirajo vsi zakonski in neoženjeni, kateri so svojo dušo čisto ohranili, ali pa si vsaj resno prizadevajo, omadeževano zopet čisto oprati v studencu sv. pokore. — Pod banderom peklenškega kralja pa služijo zaslepljeni grešniki, otrpnjeni hudobneži, in zapeljani malopridneži, vsi, katerim je hudobija takorekoč druga narator postala, posebno pa ljudje, kateri niso še zadovoljni, da so sami hudobni, marveč še druge napak učijo, zapeljujejo in s pohujšanjem duše morijo. In žalibog, veliko jih je, kateri se pod to zastavo zbirajo. Pa njih peklenški vojvoda želi še druge, ki zvesto za Jezusom po ozki poti hodijo, želi tudi pravične, želi vse pod svoje bandero spraviti s tem, da jih v hudobijo vabi in skuša. On je po besedah sv. Petra *kakor rjoveč lev, kateri hodi okoli in išče, koga bi požrl.* Po mnogih potih duše slepi in lovi, naravnost in z zvijačo, posebno pa ima na svojem banderu zapisane te tri besede: veselje, bogastvo, čast! Tudi Jezusa je hudič prav za prav v teh treh rečeh skušal.

Hudič je Gospoda skušal k posvetnemu veselju ali uživanju zapeljati, ker mu je rekel, da naj kamenje v kruh spremeni, da bo hudo lakot tolažil, katera je njegovemu telesu tako neprijetna. Skušal ga je k nečimerni časti ali prevzetnosti, ker ga je silil, naj skoči z vrha tempeljna, češ, da ga bodo angelji varovali, da si bo s tem pri

ljudstvu čudenje in veliko slavo pridobil. Slednjič je skušal Gospoda z bliščem bogastva pridobiti, ker mu je ponujal vsa kraljestva sveta, ako predenj pade in ga moli. — Pa satan, preljubi! zmiraj enak ostane, ravno s tisto zvijačo in s tistim vabilom, kakor je Jezusa skušal, skuša tudi še nas in nas želi pogubiti. Posvetno veselje in uživanje, nečimurna čast in lakomno poželenje bogastva, to so tri korenine, iz katerih izrastejo vsi drugi grehi, to je trojni vir, iz katerega se iztekajo vse hudobije sveta, kakor piše sv. apostelj Janez: *Zakaj vse, kar je na svetu, je poželenje mesa in poželenje oči in napuh življenja.* Poželenje mesa ali poželjivost ni družega, kakor nagnenje k prepovedanemu veselju, poželenje oči je lakomnost ali hlepenje po bogastvu in napuh življenja je napačno hrepenenje po nečimerni časti. In s tem trojnim vabilom ne neha satan ljudi motiti, zapeljevati in pod svoje bandero klicati, tako, da karkoli se na zemlji hudega ali pregrešnega zgodi, je on izvirni vzrok. Zakaj predno človek greši, pride vselej skušnjava in še le tedaj, če se dá skušnjavi premagati, stori greh. Vsak tedaj previdi, da se nismo v stanu greha ogniti, ako skušnjave ne premagamo, in če smo dolžni greha varovati se, smo tolikanj bolj dolžni skušnjav se varovati, iz katerih greh izvira.

Kaj pa nam je storiti, da bomo v skušnjavah vselej zmagali? Tega nam Jezus ni samo s svojim vzgledom pokazal, še predno je pričel učiti, temuč nas je tudi le nekoliko trenutkov pred svojo smrtjo podučil, kaj nam je storiti, da nam skušnjave ne bodo škodovala, rekoč: *Čujte in molite, da v skušnjava ne padete.* O teh dveh pripomočkih zoper skušnjava — o čuječnosti in molitvi bom tudi jaz danes govoril.

I. Ako hočemo, da nam skušnjave ne bodo škodovala, moramo pred vsem čuti, čuječi biti. Jezus pravi, da ko bi gospodar vedel, če bo tat prišel, bi pač čul in ne pustil hiše spodkopati. In kaj je nam storiti družega, kristijani moji, kakor čuti, da v skušnjava ne pademo, ker vemo iz denašnjega evangelija, da skušnjava gotovo pride tudi nad nas, ker ga ni človeka, ni časa, ni kraja, kjer bi ne bilo skušnjav.

1. Tedaj nobenega človeka ni, da bi bil varen pred skušnjavami. To nam kaže današnji evangelij, iz katerega razvidimo, da se je skušnjavec približal celo našemu Gospodu Jezusu Kristusu, v čegar življenji ni našel čisto nič napačnega, še sence najmanjšega greha ne. Njega se je predrznil skušati, ki se je v svoji popolnosti svetil, kakor

solnce, ki je bil sama nebeška svetost, *neomadežano, nedolžno Jagnje*. (I. Pet. 1, 19.) Če je pa tako, če se je skušnjavec predrznil celo Sina božjega napasti, se smemo li čuditi, da se skušnjavec tudi nam približa, ki smo revni grešniki? Kdo more še upati in kdo sme misliti, da je pred skušnjavami varen? — O, ni ga nobenega, še tako svetega stanu, nobene. še tako pobožne družine, nobenega, še tako pobožnega in svetega človeka, ki bi bil varen pred skušnjavami.

Vendar pa nimajo vsi ljudje enakih skušnjav. H kateri reči je človek bolj nagnen, k tisti je večkrat in bolj hudo skušan. Kdor je nagnen k pijanosti, mora ravno zoper to pregreho največ skušnjav prestati; kdor je jezi podvržen, je tudi največkrat k jezi skušan; kdor svojega bližnjega sovraži, v tem se vzdiguje skušnjava, če le zagleda tistega človeka, na katerega ima piko itd. To velja o vseh grehih in vseh čednostih. Le ena čednost je, katero hudobni duh tolikanj zavidava, kjer koli jo vidi na svetu, da vsacemu človeku nastavlja povsod najhujše zanjke, da bi ga pripravil ob to čednost. Zoper to čednost niso skušani samo mladeniči in dekličiči, temuč tudi odrasčeni in priletni obojega spola. Zoper to čednost niso skušani samo tisti mlačni kristijani, ki se za božjo reč malo zmenijo, ki posvetno živé, temuč tudi najgorečeniši služabniki božji, celo svetniki so imeli in imajo pretrpeti najhujše napade. Kristijani, mislim, da ste že uganili, katero čednost mislim? Sveta čistost je tisti predragi zaklad, zavoljo katerega nam je satan tolikanj nevoščljiv; lepa, med vsemi cveticami najlepša, bliščeča lilija je, katero hočejo viharji skušnjav po vsej sili upogniti in zamoriti; ker vé, da brez te čednosti še druge čednosti nimajo prave lepote in vrednosti, zato satan ravno zoper to čednost najbolj duše zapeljuje, zoper nedolžne najbolj nateguje svoje peklenske sile. Ali, kristijani moji, ta neprecenljiv zaklad nosimo v slabi posodi, toraj se moramo na vse moči prizadevati, moramo čuti, da ga ne zgubimo. *Videl sem*, pravi nek svetnik, *libanonske cedre pasti*. Videl sem, hoče ta svetnik reči, pasti može, na katerih čednost sem se smel tako zanašati, kakor na čednosti sv. Avguština, sv. Ambroža. Sv. Frančišek Salezijan ima prav, ko pravi: *Kdor se zanaša na čistost, katero je do zdaj ohranil, in zanemarja potrebno previdnost, tak je padcu prav blizo*. — O zares, zdaj sprevidimo, da ga ni človeka, kateri bi bil varen pred skušnjavami. Zatoraj, kristijani, kaj se učimo iz te resnice družega, kakor to, da moramo vedno čuti, vedno se varovati; zlasti pa vedno čuti in na vso moč si prizadevati, da ohranimo sveto čistost, ta neprecenljivi zaklad, ki ga v slabi posodi

nosimo, in smo zmiraj v toliki nevarnosti, ga zgubiti. Čujte, čujte, neprenehoma čujte!

2. Pa tudi ni nobenega časa, v katerem bi bili varni pred skušnjavami. To nam spet natanko in očitno kaže današnji sv. evangelij. Skušnjavec se je približal Bogu Zveličarju ob takem času, ko bi se bilo smelo najmenj pričakovati. Približal se je kmalu potem, ko je bil Jezus krščen v reki Jordanu, kjer se je bilo nebo nad njim odprlo in kjer je nebeški Oče govoril: *To je moj ljubeznjivi Sin, nad katerim imam svoje dopadajenje*, in kjer se je bil sv. Duh v vidni podobi nad njim prikazal v znamenje, da je človeško natoro Jezusa Kristusa z vso polnostjo svete milosti napolnil. — Skušnjavec se je približal Bogu Izveličarju potem, ko se je 40 dni postil, molil in zatajeval se. Glejte! tak čas si je izvolil skušnjavec, da bi svoje črne namene izpeljal. Preljubi! kaj bi nam moglo še bolj jasno pokazati, da ni prav nobenega časa, v katerem bi bili varni pred skušnjavami? Zapeljivec porabi vsak čas: mladost in starost, čas počitka in dela, zdravja in bolezn, veselja in žalosti. Mladost skuša k lahkomišljenosti, nepokorščini, nečimernosti in nečistosti; starost pa zapeljuje k jezi, nemarnosti, mlačnosti in mrzloti in pogosto k skoposti in trdosrčnosti. Ob času pokoja in počitka se prikrade peklenšček s svojimi mnogoterimi grešnimi in ostudnimi podobami ter obuja grde misli in želje; ob času dela pa nas zapeljuje k jezi, nepotrpežljivosti, nevoščljivosti, goljufiji itd. V veselji in zdravji nas skuša k razuzdanosti, brezbožnosti, nezmernosti, nečistosti; v žalosti pa in bolezn navdaja človeka z obupnostjo, nepotrpežljivostjo, sovraštvom do Boga in do ljudi. Nikdar nam ne dá miru; komaj je en boj končan, že se drugi prične, komaj smo enemu viharju odšli, že pripodi drugi strašne valove za nami; zmiraj nas napada dušni sovražnik, zmiraj, celo na smrtni postelji nam ne bo dal pokoja.

Če je pa satanu vsak čas prav, da ljudi zapeljuje, koliko ljubši mu bo še le tisti čas, ko smo brez skrbi, ko ne čujemo? In ravno zato satan dandanes toliko ljudi zapelja in v svoje mreže zvabi, ker se ne varujejo, ker ne čujejo; ker nespodobnost in zapeljivost v obleki in obnašanji sami kažejo in pri drugih gledajo; ker nobeden nima veselja doma ostajati, temuč le med grešni svet hiti, da radovednost pase in se tako nevedoma nasrka strupa, ki ga peklenšček povsod nastavlja in ponuja. O, vi stariši, gospodarji, gospodinje, ali se nič ne čutite zadete? Vi zavoljo napačne ljubezni ali prizanesljivosti, mlačnosti ali celo dobička spite in med tem pride zapeljivec, hudi sovražnik in seje ljuliko med pšenico in zatira lepo rast svetosti v vaših

hišah in družinah! Vi, mladeniči in dekleta, nedolžni otroci, ali vam nič vest ne očita? Med tem, ko vi brez skrbi spite in nočete videti dušne nevarnosti, — nočete čuti in se varovati, pride sovražnik, vas okuži in zavda s strupom, da se vaša dušna lepota omadeževa in lepo belo cvetje nedolžnosti za zmiraj zamori. — Ker tedaj ni nobenega trenutka, ko bi bili varni pred skušnjavami, nam ne ostaja nič drugega kakor to, da se zmiraj varujemo, da brez prenehljaja čujemo.

3. Ravno tako slednjič tudi tacega kraja ni, kjer bi bili varni pred skušnjavami. Tudi v tem nas podučí današnji evangelijski Zakaj, ko bi bil le en kraj varen pred skušnjavami, bi si pač vsi mislili, da mora biti puščava, tam, kjer ni pozemeljskega vrišča in hrupa, kjer je vse lepo tiho in mirno. In vendar se je ravno v puščavi hudič prvič predrznil Gospoda skušati. — Ko bi bil res kakšen kraj varen pred skušnjavami, bi pač vsak mislil, da bo tempelj, hiša Gospodova, o pa ne, — ravno na vrh tempeljna je skušnjavec v drugič napadel našega Gospoda in Izveličarja. — Ko bi bil res kje kak kraj, kjer smo varni pred skušnjavami, bi vendar vsak mislil, da bo na visoki gori, kjer se šum posvetnega veselja ne sliši, kjer je človek bližji nebes — in vendar ravno na gori je satan Boga v tretje najhuje skušal. Ali ni tedaj jasno, da nismo nikoli nikjer varni pred skušnjavami? Vendar pa ni vsak kraj enako nevaren. O ne, ampak povsod se nahajajo kraji, ki so še prav posebno nevarni, kjer ima hudič posebno bogato žetev; so kraji, kjer tako rekoč sedmero divjih zveri — vseh sedem naglavnih grehov — z odprtim žrelom preži in vsacega požre, ki se bliža takim krajem. — Najnevarniši pa, preljubi, je za nas tisti kraj, ki nam daje bližnjo priložnost v greh. Trdno si tedaj zapomnimo, in globoko si v srce vtisnimo, da prvi izmed vseh naših sklepov mora biti ta, bližnje priložnosti se ogibati. Dokler bližnje priložnosti v greh ne zapustimo, nam ne pomagajo vse naše spovedi nič; vse naše odveze so zastoj, zakaj grehov mašnik ne more odpustiti, ako grešnik nima resnične volje se popoboljšati. In te trdne volje grešnik nima, kateri se po svoji moči ne varuje bližnje priložnosti.

Preljubeznjivi v Gospodu! Če tedaj noben človek, v nobenem času, na nobenem kraju ni varen pred skušnjavami, kaj nam je storiti drugega kakor to, da se zmiraj in povsod varujemo in čujemo. Oh, kolike čuječnosti, kolike skrbi je treba pri toliki nevarnosti. Če le usta odpremo, smo že v nevarnosti, kaj napačnega spregovoriti; če le oči odpremo, že kaj spodtakljivega vidimo; komaj ušesa nastavimo, že slišimo kaj spodtakljivega; kakor hitro vrata odpremo, že

preži satan na nas pred pragom; kakor hitro roke stegnemo, se že ponuja prepovedani sad; komaj nekoliko stopinj storimo, že se nam ovija zapeljiva kača okrog noge in nas hoče pogubiti. Čujmo tedaj, da rešimo svojo dušo, kakor piše sv. Pavel: *Delajmo svoje zveličanje s strahom in trepetom!*

II. Pa boste rekli: Saj nam ni mogoče se v toliko nevarnostih obvarovati, toliko skušnjav premagati, če bi se še tako prizadevali, še tako čuli náse. — Res je, da sami ob sebi nismo v stanu; pa kar sami ne moremo, to moremo z božjo pomočjo. Zato nas Jezus Kristus ni samo opominjal: *čujte*, temuč tudi *molite!* Ne tedaj náse se zanašati, temuč pri Bogu moramo v dušni sili pomoči iskati in k Gospodu moramo zaupljivo klicati v vsaki skušnjavi, kakor nekdanji aposteljani, ko jih je hotel silni vihar na morji potopiti: *Gospod, reši nas, zakaj poginjamo!* Moliti moramo, ako se hočemo obvarovati med silnimi valovi in viharji brezštevilnih skušnjav: moliti moramo pred skušnjavo, v skušnjavi in po skušnjavi.

1. Moliti moramo, že predno nas skušnjava napade. Jezus se je tudi 40 dni v puščavi s postom in molitvijo pripravil, predno je bil skušan, in zakaj bi se mi ne? Skušnjave so namreč dvojne; nekaterih se lahko ognemo, družih se pa ne moremo ogniti. Kar prve zadeva, moramo storiti, kar je v naši moči, in se ogibati. Sicer bi Boga zastoj prosili, ko bi zjutraj molili: Ne vpelji nas v skušnjava, med dnevom bi se pa sami v grešno priložnost podali. Sodiite sami — ali bi se to ne reklo, Boga skušati? Bog ne bo čudežev delal zavoljo naše predrznosti. Oboje tedaj mora biti skupaj: *čujte in molite.* Če so namreč skušnjave take, da se jih nikakor ne moremo ogniti, da so že z dolžnostmi našega stanu sklenjene, moramo že pred, že precej zjutraj na nje misliti in v božjo voljo in pomoč se izročiti. In verjemite mi, če bomo že pred nevarnostjo na Boga mislili — molili, bomo tudi v skušnjavi nanj mislili, tudi v skušnjavi molili. In če bo naša molitev zaupljiva, bomo tudi gotovo rešeni. Judita je vse poprej dobro premislila, predno je šla v šotor grozovitega Holoferna in je Boga na kolenih pomoči prosila: zato je pa tudi nedolžna nazaj prišla izmed razuzdanih vojakov. Dina pa, lahko-mišljena hči očaka Jakoba, je šla brez potrebe v mesto Sihem, da bi videla, kako se tam ženske oblačijo. Prišla je nazaj in objokovala svoje zgubljenost devištvu. — Dobro tedaj premislimo vselej že naprej posebno zjutraj, v kakšne nevarnosti lahko pridemo, — in če je le mogoče, ognimo se grešne nevarnosti, če pa ni nikakor mogoče, oborožimo se z molitvijo in zmagali bomo.

2. Če se nam je pa skušnjava že približala, moramo spet gledati, je li nam še mogoče ubežati skušnjavi ali ne. Če moremo bežati, nevarnost zapustiti, bežimo, kakor bežimo pred ognjem, da se ne opečemo ali ne sožgemo. Posebno nas opominjajo sveti očetje, da moramo vselej bežati, kadar nas napadejo skušnjave zoper sv. čistost; tukaj je le v begu rešenje. — Ali, kristijani moji, večkrat pa se zbudijo v nas skušnjave kar nenadoma, kakor vihar na morji, in ni nam mogoče ubežati. Kaj pa hočemo tedaj storiti? Kaj pa so storili preplašeni učenci na morji, ko je vihar prihrul in so videli Jezusa spati? Molili so in klicali svojega učenika, rekoč: *Gospod, reši nas, poginjamo!* Tako tudi mi kličimo, kadar nas žuga vihar hude skušnjave pogubiti. Ravnajmo se po zgledu, ki ga nam daje Jezus v današnjem evangeliju. Pri vsaki skušnjavi se je skliceval na sveto pismo, na božjo besedo. Precej pri prvi skušnjavi je rekel zapeljivcu: *Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz ust božjih.* Pri drugi skušnjavi mu reče: *Boga, svojega Gospoda ne skušaj!* in pri tretji: *Boga moli in njemu samemu služi.* Tako moramo tudi mi, ako hočemo skušnjave premagati, precej se spomniti na Boga in na božjo pričujočnost misliti ter reči z Egiptovskim Jožefom: *Kako bi mogel toliko hudo storiti in vpričo Boga grešiti?* ali kakor nedolžna Suzana: *Raje hočem nedolžna v vajine roke priti, kakor vpričo Boga grešiti.* Posebno v skušnjavah zoper čistost moramo goreče moliti; če je Bog z nami, smo nepremagljivi.

Neka devica se je čez morje peljala. Med potjo pa je nesreča zadela tisto barko, v kateri se je peljala, da se je vsa razbila. Z velikim trudom se reši devica na nekaterih skupaj zbitih tramih in še en mlad mož z njo. Pa kakor se hudobna natora nikjer ne zataji, tako je hotel tisti mož celo v tej nevarnosti devico v greh zapeljati. In ker mu je zastonj prigovarjala in je bil čedalje silnejši, ga poprosi, naj jo prej vsaj toliko pusti, da bo en očenaš zmolila. Pristrčno je prosila Boga, da bi rešil njeno nedolžnost. In glej, ni še končala, že so se valovi zagnali na tramovje in so vrgli hudobneža na dno morja, devica pa je bila rešena dvojne nevarnosti in je srečno prišla na suho.

Kristijani! v toliki nevarnosti, lahko rečem, ne bo kmalu kdo izmed nas, zatoraj se tolikanj lože rešimo v svojih majhnih nevarnostih z božjo pomočjo. Kadar nas huda nevarnost napade in nevarnost čedalje hujša prihaja, ozrmo se proti nebu, zdihnimo in kličimo, kakor so svetniki klicali: prekrižajmo se in v duhu pogledjmo svojega Zveličarja, križanega, vsega ranjenega, raztepenega; z zaupanjem kličimo najsvetejša imena Jezus, Marija in sv. Jožef; prosimo neomadežano devico Marijo, da nas reši. Iz srca zdihujmo in kličimo, naj Bog ne

gleda tolikanj na besede, kakor na srce — in z božjo pomočjo bomo zmagali, kakor so svetniki zmagali.

3. Pa tudi po prestani nevarnosti, po skušnjavi moramo moliti, zakaj tudi tukaj je dvojno mogoče: ali smo zmagali, ali pa smo padli. Ako smo zmagali, molimo, zahvalimo Boga v pristrčni molitvi, zakaj le z njegovo milostjo, z njegovo pomočjo smo zmagali, smo se obvarovali greha. Oh, Jezusu se zahvalimo, da nam je po zmagani skušnjavi tako lahko pri sreči, — njemu se zahvalimo, da je odpodil od nas satana in svoje angelje poslal, da nam strežejo in nas tolažijo, kakor nekdanj Kristusa. Oh, molimo, prosimo, da bi nas še za naprej obvaroval, da bi stanovitno se vojskovali do zadnjega zdihljeja! — Ako smo bili pa tako nesrečni, da smo se dali premagati skušnjavi, da smo padli, — kaj nam je storiti? — Kaj storiš, kadar padeš? Vstaneš, ako moreš; če pa sam ne moreš, prosiš družega, da ti pomaga na noge. — Oh, mi si sami ne moremo pomagati, iz lastne moči nismo v stanu iz greha vstati. — Tedaj moramo tudi moliti, ako smo padli, obžalovati, Boga za odpuščanje in pravo poboljšanje prositi, posebno pa se Devici Mariji priporočiti, pri njej gotovo pomoči zadobimo, ako jo iščemo. In blagor grešniku, kateri še prav goreče moli in Marijo zaupno kliče, če je še tako globoko padel, — on bo vstal, njegova duša se bo spet zbudila iz dušne smrti.

Oh, preljubi poslušalci, ravnajte se zvesto po teh naukih, ki ste jih danes slišali. Čujte in skušnjave vam ne bodo škodovala, — molite in premagali jih bode. Te dve besedi: čujte in molite si globoko zapišite v srce in v spomin vtisnite, ter vedno jih imejte pred očmi. Nikdar ne bodite brez skrbi, temuč vedno pripravljene, zmiraj oboroženi, zmiraj čuječi. In razun tega tudi v molitvi iščite pomoči. Zoper skušnjava obračajte svojo vsakdanjo jutranjo molitev, daritev sv. maše, in na vsaki poti, pri vsakem delu mislite na Boga, povsod in zmiraj molite; zoper skušnjava si izprosite pomoči pri svoji materi Mariji in varstva pri božjih angeljih in svetnikih. — In z Božjo in Marijino pomočjo ter z lastnim prizadevanjem bode vse skušnjave premagali. In vedite, da toliko je na tej zmagi ležeče, kolikor na vašem izveličanji; tukaj se pravi premagati ali pa umreti. Vem, da bo veliko truda prizadejalo, pa naj, saj nebeško kraljestvo ne bo plačilo lenim in bojazljivim, temuč s silo se mora pridobiti. Res je, zmiraj bo treba v orožji stati, vedno čuti in se vojskovati; pa vedi, kdor se ne vojskuje, ne zmaga, kdor pa ne zmaga, ne bo kronan. Več bo vreden en sam biser nebeške krone, kakor ves trud in pot,

ki ti ga bo ta vojska zoper skušnjave prizadejala. — Na noge tedaj, ljubi kristijani, srčnost velja! Nobenega ni med nami, da bi skušnjav ne imel, ali vsak ima med temi eno, katera ga največkrat nadleguje, najbolj v greh zapeljuje in od dobrega odvrča — ta je takorekoč poveljnik med dušnimi sovražniki, če tega premaga, bo lahko tudi vse druge premagal, — na noge tedaj, še enkrat rečem, — le nekoliko previdnosti treba, da ga spoznate tega sovražnika, le nekoliko srčnosti, da se ž njim vojskujete, le nekoliko stanovitosti, da ga zmagate — in vaše zveličanje je zagotovljeno. Amen.

Druga postna nedelja.

I. Najlepša čednost in najgrša pregreha — dokazana iz splošnjega mnenja ljudi.

Blagor jim, kateri so čistega srca,
ker oni bodo Boga gledali.

Mat. 5, 8.

V svoji prvi letošnji postni pridigi sem vam povedal vzrok, kaj me je nagnilo, da sem sklenil, letos vam v tem svetem postnem času govoriti o najlepši čednosti, sveti čistosti, in tudi ob enem o najgrši pregrehi, o nečistosti. Ker nam sveti cerkveni učeniki in tudi misijonarji, kakor ste v sv. misijonu slišali, trdijo, da bo zavoljo greha nečistosti največ ljudi pogubljenih, in ker je sveta čistost tista čednost, katera največ ljudi v nebesa pripelje: zato želim v vaših srcih ljubezen do svete čistosti in pa velik stud do nečistosti obuditi, da bi nobeden izmed vas pogubljen ne bil. In v ta namen sem vam zadnjič dokazoval, da marsikatere prelepe stvarjene reči Božje, kakor n. pr. zjutranja in večerna zarija, svetle zvezde na nebu, lepe cvetlice, posebno svetlo-bela lilija, bel golob, zlató in biserji i. t. d. so lepe podobe svete čistosti, da je pa sveta čistost še vse lepša in bolj dragocena čednost, kakor vse te prelepe stvarjene reči Božje. Nasproti pa smo se lahko prepričali, da se človek z grehom nečistosti tako omadeževa, da postane najgršim rečem, kakor ponočni sovi, blatu na cesti, črnemu oglu podoben, zato je nečistost najgrša pregreha. Pa, preljubi! Bog je človeku dal pamet, da sam že nekoliko spozna, kaj je prav, in kaj ni prav, kaj je lepo in kaj je grdo. Bog je človeku dal tudi vest, ki ga k dobremu opominja, in ga pred hudim

svari, premišljajmo toraj danes: kaj ljudje sploh mislijo in sodijo o najlepši čednosti, sveti čistosti in o najgrši pregrehi, nečistosti. — Ti pa, o Marija, prečista Devica in o sveti Jožef, prečisti Marijin ženin, prosita za nas!

I. Skoraj pri vsih národih nahajamo mnenje ali sodbo v ozir najlepše čednosti, svete čistosti, in najgrše pregrehe, nečistosti. — Poslušajmo prvič mnenje v ozir čistosti. Kaj mislijo ali sodijo o sveti čistosti celó neverniki, ki Boga ne poznajo? Dasiravno so bili neverniki sami v najgrši ostudnosti zakopani, vendar niso mogli drugače kakor občudovati, blagrovati in visoko čislati tiste, ki so čisto in nedolžno živeli. Perzijani, Tibečani, Kinezi in Japanezi so čiste ljudi visoko spoštovali. Na Grškem so imeli neverniki devištvo za imeniten dar od zgoraj, ki povzdiguje človeka nad človeške nepopolnosti. Neverski Egipčani so v spodbudo čistosti svoje hčere kinčali z najdražjimi zavratnimi verižicami. In v kolikošni časti so bile pri Rimljanih čiste Vestalke, ki so v nekdanjem neverskem Rimu v Vestinem tempeljnu oskrbovale tako imenovani „sveti ogenj“! Bile so v to izvoljene v letih svoje nedolžnosti med šestim in desetim letom. Nosile so dolgo belo obleko, obšito s škrlatom, šapelj in zagrinjalo, in ostale so, če niso poprej umrle, trideset let v tej službi. Vživale so najvišje časti. Še celo konzuli, ki so svet vladali, in rimski cesarji, ki so se za bogove imeli, so se Vestalkam umikovali in so jim prepuščali častno mesto, in če so hudodelnika v smrt peljali, in je srečal kako deviško Vestalko, so ga koj spustili. — K temu opomni sv. Ambrož: *Neverniki, ki v svojem srcu niso imeli nobene znotranje pobožnosti, celo neverniki so čislali čistost, in so častili tistega, kateri je to čednost spolnoval. Ali hoče, vpraša sveti škof nadalje, ali hoče ta čednost pri kristijanih manj spoznana biti in manj veljave imeti, kakor pri ajdih?* Vendar zaničevanje sv. čistosti se ne zgodi pri vseh ljudeh, ki v pravega Boga verujejo, velikoveč najdemo, da so premnogi pravoverniki o vseh časih čiste in nedolžne ljudi posebno čislali in ljubili. Mislimo na nekatere ljudi stare zaveze.

Že pobožni Noe je svoja dva sinova Sema in Jafeta, ki nista hotla nič nespodobnega pogledati, posebno ljubil in ju blagoslovil. — In stari očak Jakop je nedolžnega Jožefa med vsemi svojimi sinovi najbolj ljubil. In kako ljub in drag je bil mladi in nedolžni Tobija svojim starišem, in vreden, da ga je veliki angelj Rafael spremljeval v daljno deželo in srečno k starišem nazaj pripeljal! — Kaj pa še le hočem o kristijanih reči? Vprašajte pa

zlasti poštene krščanske stariše, kakošni otroci so jim najljubši? Ali ne čisti in nedolžni? Taki otroci so slava in veselje svojih starišev.

Vprašajte gospodarje in gospodinje v poštenu krščanski hiši: kakošnih poslov si iščejo? Ali ne poštenih? Poprašajte duhovne pastirje, katere ovce jim delajo največe veselje? Gotovo tiste, ki čisto in nedolžno živijo.

Glejmo na toliko število junaških krščanskih mladeničev in devic, kako visoko so čislali sveto čistost! Sv. Tomaž Akvinski, sv. Karol Boromej in drugi so nesramne zapeljivke z gorečim polemom odpodili. In koliko je bilo poštenih in čistih devic, ki so se raje umoriti dale, kakor da bi bile sveto čistost zgubile? Mislimo le na sveto Uršulo in enajst tisuč njenih tovarišic, in koliko jih je bilo še drugih v nekdanjih in sedanjih časih tako srčnih!

Poprašajmo še poslednjič svete cerkve učениke, kaj nam pravijo o sveti čistosti? O le ti nam nikdar tako vneto in navdušeno ne govorijo, kakor tedaj, ko nam preslavljaajo in priporočajo najlepšo čednost, sveto čistost. Poslušajte le nekatere izreke sv. cerkvenih učениkov v ozir sv. čistosti. Sv. Ambrož pravi: *Sveta čistost je v nebesih ustvarjena, in iz nebes je prinesla nebeško življenje na zemljo.* Sv. Hijeronim pravi: *Nedolžne in čiste duše narejajo tako rekoč novo družino sv. angeljev, katere je Jezus Kristus na zemljo postavil, da ga ne le v nebesih, ampak tudi na zemlji angelji hvalijo in poveljujejo.* In sv. Frančišek Sal. piše: *Čistost je lilija med čednostmi; ona dela ljudi skoraj angeljem enake. Nič ni lepo, kar ni čisto, in čistost ljudi je njih nedolžnost.* In sv. Gregor Nisenski zakliče: *O kako lepe so roke, ki nikoli niso nič hudega delale! Kako lepe so noge, ki nikoli niso k hudobiji hodile in niso zapustile stopinj na poti pregreh! Kako lepo je vse obličje tiste duše, ki ni nališpano z dragimi kamni, ampak se v priprostosti in nedolžnosti sveti!*

Tedaj celo zlobni in brezbožni neverniki, zlasti pa pobožni očaki in pobožni Izraelci v stari zavezi, vsi pobožni kristijani, posebno sv. cerkveni učениki so sveto čistost vsegdar visoko čislali, in s tem spoznavali, da je sveta čistost najlepša čednost.

II. Poslušajmo pa tudi zdaj, kako skoraj vsi národi in posamezni ljudje grajajo in črtijo najgršo pregreho, nečistost.

Kaj so storili nekdanji neverni Rimljani z Vestalko, ako se je zoper čistost pregrešila? Če se je Vestalka zoper čistost pregrešila, so zapeljiveca do smrti šibali, njo samo pa so živo pokopali. Na tako zvanem „ukletem polji“ na Kolinskem hribu so izkopali pod-

zemeljsko jamo, in so vanjo djali posteljo, malo kruha, mleka, vode, oglja in gorečo svetilnico. Potem so šli po nesrečnico v njeno hišo in so jo na mrtvaških nosilih s črno odejo odeto nesli k grobu. Tukaj je morala po lestvici v jamo iti, lestvico so izvlekli, jamo pokrili, in zdaj je slišala ropotati prst, s katero so pokrov zasuli. O kako je tukaj svoj greh objokovala, svojega zapeljivea preklinjevala, dokler ni poginila v strašni samoti. Tako je kaznovala človeška pravica nevernikov grešno zgubo devištva ali greh nečistosti. — Skoraj enako so tudi drugi neverski národi grešno zgubo devištva s smrtjo kaznovali. — Pri Izraelcih je bila navada, da so prešestnike in prešestnice s kamenjem posuli. Tako bi bila kmalu nedolžna Suzana kamenjana, ko bi je ne bil prerok Daniel srečno smrti rešil. Bere se tudi v sv. evangeliji, da so enkrat farizeji tako grešnico h Kristusu pripeljali in terjali, naj jo reče s kamenjem pobiti, kar pa usmiljeui Jezus ni hotel. Kako zelo so črtili toraj tudi Izraelci greh nečistosti! Pa poprašajte še zdaj poštene krščanske stariše, kdaj so zaradi enega ali družega svojega otroka najbolj žalostni? Kdaj poštena in pobožna mati največ britkih solz pretaka? Ne takrat, ko ima v prvi mladosti veliko truda ž njim; tudi ne takrat, ko ji otrok zboli in pri njem čuje; še celó takrat ne, ko ji otrok nedolžen umrje; zakaj raje se prav lepo s tem tolaži, da ima angeljčka v nebesih; oh, ali takrat se ji ulijejo gorke solze in po vsi pravici, ako sliši in zvé, da je njen otrok nedolžnost zapravlil, in ne more se utolažiti. O kako grda pregreha je v očeh dobrih krščanskih starišev pregreha nečistosti!

Poprašajte gospodarje in gospodinje, za kakošne posle nikakor več ne marajo, in jih od hiše spravijo? Ali ne spravijo od hiše takih, od katerih zvedó, da so se hudo pregrešili zoper šesto Božjo zapoved?

Poprašajte duhovne pastirje, kaj jim največ žalosti in britkosti v fari napravlja? Zraven nezmernega pijančevanja največ nesrečne zapeljane duše, ki nedolžnost zapravijo. O kako grda pregreha je v očeh dušnih pastirjev pregreha nečistosti!

Pa kaj hočem drugih dokazov iskati? Saj je nečistost sramotna celó v očeh nečistnika samega. Kajti noben grešnik ali hudobnež tolikanj ne išče skritosti tamne noči za svoj greh, kakor nečistnik; in če je tudi še tako spriden, nečistost je po njegovem znotranjem čutilu zmiraj nekaj tacega, česar se mora človek sramovati; zato tudi še tako grd in nesramen klafač omolkne, če pošten in imeniten človek zraven pride. Zakaj Bog sam je vtisnil v človeško srce čutilo sramožljivosti v varstvo čistosti, in tega čutila tudi nečistnik

v sebi popolnoma zatreti ne more, zato se nečistosti zmeraj drži sramota in stud in nje bolj kakor vsake druge pregrehe. In res! naj ima mlad človek, mladenič ali dekle, še toliko drugih napak ali slabosti nad seboj, po sodbi in govorici ljudi je zgubil svojo čast in poštenost le tedaj, kadar se je storil krivega nečistega greha. Ali nam ne potrjuje toraj vse to resnice, da je po splošnji sodbi in govorici ljudi nečistost najgrša pregreha?

K vsemu temu naj poslednjič pristavim še to, da tudi cerkveni učenci greh nečistosti strašno hudo obsodijo in črtijo. Izmed mnogih drugih omenim le sv. Bonaventuro, ki pravi: *Kakor gnjiloba jabelku lepoto, barvo, prijeten duh in vrednost vzame, tako vzame greh nečistosti duši prijetnost, vrednost gnade, dišavo lepega zglada in vso njeno lepoto.* In sv. Ambrož pravi zapeljani duši: *Vse je proč; odkar si drag zaklad devištva zgubila, nisi več tempelj Božji, ampak grdo prebivališče peklenkega duha.*

In tako smo danes slišali, kaj so ljudje, ki še pravega Boga niso spoznali in kaj so tisti, ki so pravega Boga spoznali, mislili in sodili o najlepši čednosti, sveti čistosti, in tudi o najgrši pregrehi, nečistosti. Prepričali smo se lahko, da skoraj vsi národi na zemlji — neverniki in pravoverni ljudje, so vsegdar čednost čistosti visoko čislali in v časti imeli; nasproti pa so pregreho nečistosti hudo grajali in obsojevali, in dostikrat tudi strašno kaznovali. Zatoraj, o poštenu mladeniču in dekletu! če vas hočejo zapeljati hudobni ljudje in vam lažljivo govorijo, da nečistost ni greh, spominjajte se današnjega govora, in mislite, kako bi ne bilo kaj takega zelo greh, kar skoraj vsi národi na zemlji, neverniki in verniki tako hudo obsojujejo in črtijo? Mislite na toliko srčnih in junaških mladeničev in deklet, ki so bili pripravljeni raje življenje dati, kakor grešiti zoper sveto čistost in poštenje zgubiti. Bilo je l. 1800 na Solnograškem, ko je hotel 18 let staro deklico francoski vojak po sili zapeljati, in ji je z mečem žugal, če ne privoli. Ona pa je neprestrašeno odgovorila: „Le udari, raje umrjem, kakor da bi zoper svojo dolžnost ravnala.“ Osratomen jo je pustil vojak. In to si danes tudi mi vsi v srce vtisnimo: da bolje je pošteno in nedolžno umreti, kakor nepošteno in sramotno živeti. Amen.

Joe. Krčon.

2. Dvojno izpremenjenje.

In se je izpremenil pred njimi; in njegov obraz se je svetil kakor sonce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg. Mat. 17, 2.

Pripovedoval je Izveličar čestokrat apostolom, da pojdejo ž njim gori v Jeruzalem, da se bode ondi dopolnilo nad njim vse, kar je pisano po prerokih: da bo Sin človekov izdan sovražnikom, zaničevan, zasramovan in slednjič umorjen . . . Toda apostoli pričakujoč posvetnega Mesije, tega niso razumeli. Oznanjal jim je pogosto, da bodo tudi sami morali svoj križ za njim nositi, piti iz keliha, katerega bode On izpil do dna . . . Tudi teh besedi niso razumeli . . . Pa, da jih utrdi v veri, naj bi ob dnevih trpljenja in žalosti njega ne pozabili, pokaže se trem izvoljenim apostolom — po besedah današnjega evangelija — v božjem veličastvu, izpremenjen, v družbi Mozesa in Elije. In kdo se bo čudil, ako čuje o radosti apostolov, zročih božji obraz lesketajoč se solnčnim žarkom enako in pa obleko belo ko sneg? *Gospod, dobro nam je tukaj biti*, vsklikne Peter poln navdušenja za toliko slavo Izveličarjevo. Kdo izmed nas, ki resnično ljubi Jezusa, bi si ne želel deležen postati enake sreče?

Kakor apostoli morajo v tem življenji trpeti vsi pobožni kristijanje. *Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli*. In ne samo to. Kolikrat je v lastnem srci žalost, osamljenost, ki človeka sili klicati: *Moj Bog, zakaj si me zapustil?* Pa skušnjavec pride in moti kristijana, da skoro omahuje v slabosti človeški, želeč: *Gospod, otmi me, poginjam!* Kako bi si v takih trenutkih kristijan želel, da mu pokaže Izveličar le en žarek svojega božjega veličastva, da bi mu le od daleč pokazal nekoliko veselja nebeškega . . . o kako bi to utrdilo njegovo vero, okrepilo mu upanje, vnelo pristrčno ljubezen do Jezusa!

A nikar ne tožimo, da je Kristus skril pred nami božje veličastvo. Saj se nam je zato popolno podaril v zakramentu sv. rešnjega Telesa. Apostoli popadajo na svoje obraze videč tolik žar nebeški, — da bi mi ne omedleli pred njim, zakrije se v ponižno podobo kruha in vina. Pa prav takrat, ko ga sprejmemo vredno v najsvetejšem zakramentu, godi se v naši duši izpremenjenje, katero je v marsičem podobno izpremenjenju Jezusovemu na gori Tabor. Pazljivo me toraj poslušajte, ko izpregovorim o tem dvojnem izpremenjenji.

Kolikrat je vže pobožen kristijan v svetem premišljevanji želel, da bi bil tudi on priča Kristusovega izpremenjenja! Pa ob nadaljnem premišljevanji moral je spoznati, da ne samo to, veliko več nam je Izveličar zapustil. Apostoli gledajo — mi vživamo Jezusa. S strahom se mu niti bližati ne upajo — nas pa kliče in vabi, da pridemo in okusimo, kako sladak je Gospod. Prikazen izpremenjenja traja le nekaj trenutkov — kolikrat vsaki dan pa imamo mi priliko z očmi vere ne samo gledati, marveč obiskati, se ljubeznjivo z Jezusom pogovarjati, kolikrat imamo priliko ž njim se najtesneje skleniti, ga vživati in klicati: *Živim, toda ne več jaz, marveč Kristus živi v meni!*

O tem pa danes ne mislim govoriti. Pokazati vam le želim izpremenjenje, katero provzroči v naši duši vredno sv. obhajilo, ki je zelo podobno Izveličarjevemu izpremenjenju na gori Tabor.

1. *Njegov obraz se je svetil kakor solnce . . .* Kako je na enkrat Kristus ves poveličan! Na lice mu je posijala rajska miloba, čelo mu odseva nebeškega veličastva, ves obraz se žari v žarkih nadzemeljske svetlobe. Ni čuda, če apostoli povešajo svoje oči, če ne morejo prenašati nadnatornega bleska in kakor pred solncem k tlem svoje obraze obračajo. Natorne oči niti solnea jasnih žarkov ne prenašajo, kaj-li nebeškega svita zlato luč. — Povesimo toraj tudi mi pred izpremenjenim obrazom Izveličarjevim svoje oči, ozrimo pa se v svojo dušo. Kaderkoli, kristijan moj! vredno prejmeš presveto rešnje Telo, useli se v tvoje srcé Izveličar Jezus Kristus in kakor da vé, da je prazno srcé človekovo, ako ga milost božja ne obsije, prinese soboj zaklade iz nebeškega dvora. Ž njimi okraši tvojo dušo, in zdajci je vsa izpremenjena. Kakor na jutro posije zlato solnee čez hrib in plan, ter razpodi nočne strahove in na okrog vse oživi, tako razsvetli tudi dušo tvojo pri sv. obhajilu Izveličar sè solncem milosti božje. Kaj je posvečujoča milost božja, nego-li tisti nezasluženi dar, katerega ti podaja Kristus, da okraši, olepša, očisti tvojo dušo, jo stori nebeškemu Očetu podobno in dopadljivo, pa tudi vredno večnega izveličanja?

In kakor nekdanj Kristusa na gori Tabor, tako tudi tebi v tistem trenutji kliče sam Bog iz nebes: To je moj ljubeznjivi sin, mila hči, nad katerim imam svoje dopadenje. Kristijanje! Kaj bi bil svet brez solnea? Kaj naša zemlja brez solnčne gorkote? Temna puščava, mrtva gruda brez veselja, brez življenja. In kaj bi bila naša duša brez milosti božje? Od Boga zavržena, v prah poteptana stvar brez življenja, brez upanja. O kako bi tedaj morali hrepeneti po tem nebeškem solneu! — Neprijetno je bivati v somraku. Takemu somraku podobna bi bila naša duša brez sv. obhajila. Res da je pri zakra-

mentu sv. pokore obdarjena z milostjo, pa bati se je, da pri hudem nagnenji in mnogovrstnih skušnjavah in zapeljivostih svetá ne bo kristijana stanovitno posvetila in osrečila. A hvala tebi, nebeški Izveličar; prideš, napolniš našo dušo sè svojo milostjo, razsvetliš jo sè svojimi čednostmi, z vero, upanjem in ljubeznijo, in — izpremenjena je. Solnce ji je posijalo, Kristus se je ž njo združil in zedinil, ter jo posebno utrdil v posvečujoči milosti. Blagor pa duši, ki se milosti sveti, naj hodi tudi po dolini smrtne sence, nič hudega se jej ni bati.

2. *Njegova oblačila so bila bela ko sneg.* Kristus se ni izpremenil samo na svojem obrazu, tudi njegovo obleko je prevzel nebeški žar. Kdo še ni gledal nepopisljive krasote jasnega zimskega dné? Vsa narava, kamor seže oko, pokrita je sè snežnobelo odejo. Vse, kar je kazilo lepoto, je pokrito, vse je zavito v obleko nedolžnosti. Zdajci pa posije solnce na beli snežni prt in na milijone in milijone žlahtnih biserov zaleskeče se po zemlji, ki kakor nedolžna devica poklanja svojemu stvarniku vso krasoto, katero je prejela od njega. Enako blišči se tudi Izveličarjevo oblačilo obsijano nebeške svetlobe. Nekaj podobnega godi pa se pri sv. obhajilu tudi v naši duši. Človek po grehu je ves nagnen k hudemu. Slabost in skušnjava tlačite ga zlobni môri enako v pregreho. Kje bo našel moč, da se obvaruje lastni slabosti, zapeljivosti sveta in nakanam hudičevim? Kraljevi pevec v proroškem duhu kliče: *Pred mojim obličjem napravil si mizo nasproti tistim, ki me nadlegujejo* (Ps. 23, 5.). To je miza sv. obhajila. Pri tej sv. večerji se naša duša poživi in prenovi za vse dobro. Hudo nagnenje se pomanjša, moč ji vzraste zoper skušnjave, v vsem dobrem, kar Bog od nas tirja, se potrdi. In z veseljem ozira se nebeški Oče na to svojo izvoljeno stvar ter jej kliče: *Vsa lepa si, prijateljica moja in madeža ni na tebi.* — V resnici! *Nič ne utrdi človeškega srca tako silno zoper skušnjave duha hudobnega, zoper slabe vzglede, soper nečimurno zapeljivost sveta, kakor ravno ta kruh življenja* (Hijeronim). Kje so našli prvi kristijanje pogum zaničevati vse posvetno, ustavljati se vsem zapeljevanjem prijateljev in sovražnikov, izvoliti si rajše smrt, nego vero v Kristusa zapustiti, — kje drugod, ko v sv. obhajilu? *Pogumni kakor levi odhajali so od sv. mize*, piše sv. Krizostom, *in peklenske moči navdali so sè strahom.* Kje so se učile pobožne device neomadeževano ohraniti svojo nedolžnost, kje sveti spoznovalci stanovitnosti v čednosti in dobrih delih, kje mučeniki srčnost kljubovati za Jezusovega imena voljo tudi najhujšim mukam? Vse to je provzročil Jezus,

angeljski kruh, ki je iz nebes prišel. In tacega izpremenjenja na svoji duši, kdo bi si ga ne želel? . . .

3. *In glej! prikazala sta se jim Mojzes in Elija, in sta ž njim govorila.* Mojzes je sprejel od Boga zapovedi božje in pa obljubo, da bo iz judovskega ljudstva rojen Odrešenik sveta. Elija pa je mnogo prerokoval o Mesiji. Ker se Kristus prikaže med njima, je to znamenje, da je on tisti Odrešenik, ki je bil obljubljen v postavi in napovedan po prerokih. Kako se razveselé apostoli, ko Jezusa v tej častiti družbi ugledajo! Poslej bodo vedeli, da je Kristus iz nebes prišel, ker ga nebeščani pozdravljajo. Samega veselja Peter ne vé, kaj govori. Želi, naj bi ves čas tako ostalo. Le Jezusu, Mojzesu, Eliji hoče šotore napraviti, na sebe in druga dva učenca pozabi. O srečna družba zbrana pri Jezusu! Pa, ali se more kaj hudobnega združiti z Jezusom? Nikdar ne. Tudi ti, ko stopiš k mizi božji, se ediniš s svojim Izveličarjem, ž njim vred ti dojdejo vsi nebeški angelji, in svetniki božji tvoji posebni prijatelji postanejo. Angelji so vneti za naše izveličanje, nas ljubijo in za nas Bogá prosijo. Svetniki so prijatelji božji in prijatelji naši, se veselé naše sreče, žalujejo nad našo nesrečo. Kdaj pa naj se bolj radujejo, če ne takrat, ko vidijo, da ravno tisti Jezus, katerega sami v nebesih z obličja v obličje gledajo, v neprestani sladkosti uživajo, slavijo in časté, tudi v našem sreči prebiva? Takrat ga prosijo z enim glasom: naj ostane pri nas posebno, ko se bo mračilo (v skušnjavi in nevarnostih dušnih) in ko se bo dan nagibal (ob smrtni uri). Pri sv. obhajilu smo prav posebno združeni z onimi, ki so pred nami zapustili kraj solzá in si v nebesih odpočivajo od zemskih svojih težav. Oni uživajo Jezusa, mi ga uživamo, oni so ž njim sklenjeni — mi se ž njim sklepamo. Kristus je vez, ki nas edini z izvoljenimi vže na zemlji, — da nas po smrti popolno v njih družbo pripelje. Kako sta vesela oče in mati v nebesih, ko vidita, da pobožno pristopaš k mizi božji. Ona v nebesih kličeta: *Kralju pa večnemu, neumrljivemu, nevidnemu bodi čast in slava vekomaj!* Ti na zemlji v tihii molitvi: *Hozana Simu Davidovemu, češčen . . .* Ali nisi takrat enega duha, enega srca s svojimi pokojnimi, v eni in isti družbi izvoljenih nebeških? — In pa Marija! Kdaj je v resnici tvoja mati? Kdaj je tvoja najboljša priprošnjica? Mar ne takrat, ko si v resnici brat Kristusov? Ko si dober njegov prijatelj? To pa se godi ravno pri sv. obhajilu. *Živim, toda ne jaz, marveč Kristus živi v meni.* Tako smeš klicati z apostolom. In če Kristus živi v tebi, kako te bo njegova mati pozabila? Prav takrat bo povzdignila svoje roke in prosila: Gospod, ohrani ga v

svojem imenu, ne daj ga v roke sovražnikom! Kristijan moj! Spoznaš, katere Marija najbolj ljubi? Če tedaj želiš, da te ona vzame pod svoje materno krilo, pogosto, vredno sprejemaj najsvetejši zakrament, in prepričaj se, da kjer je Sin, ondi bo tudi Mati, kjer je Jezus, tam bo tudi Marija. In kako ravno Marija želi, da bi verniki vredno sprejemali sv. rešnje Telo, razodela je neki pobožni duši rekoč: „Po posebni naredbi božji v Betlehemu ni bilo prostora niti za me, niti za Sina mojega. Naj bi se toraj ponudile tiste duše, ki Jezusa v resnici ljubijo, da ga želé sprejeti, naj bi ga ljubeznjivo povabile, naj bi mu svoje srečé v stanovanje pripravile!“ — O srečni hlev, ki si bil priča rojstva Sina božjega! O srečne jasli, v katere je bil položen nebeški Izveličar! A še srečnejše srečé, ki z ljubeznijo in gorečnostjo milega Jezusa sprejme! Polno radosti bo klicalo z apostolom:

4. *Gospod, dobro nam je tukaj biti.* Apostoli, vtopljeni v nebeško to prikazen, pozabijo vse pozemeljsko in skušajo kolikor mogoče podaljšati si nadnaravno to veselje. Enako je tudi pobožnemu kristijanu po sv. obhajilu: „Gospod, dobro mi je pri tebi biti!“ Dobro za sedaj, dobro za večnost. Milost božja prikazala se je, nebeško veselje vlito je v mojo dušo. Skušnjave počivajo, hudobni duh je odgnan, svete želje, svete molitve vstajajo mi v sreči. *O Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev!* Resnično! Kristusov v življenji in smrti, v časnosti in večnosti. Saj je sam govoril: *Kdor jé moje meso in pije moje kri, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil poslednji dan* (Jan. 6, 55). Tako učé tudi cerkveni učenički, ko pravijo, da je sv. obhajilo kal neumrjočnosti položen v naše umrljivo telo za prihodnje vstajenje in poveličanje v nebesih. *Kako pač bi mogla,* piše sv. Irenej, *telesa naša za večnost strohneta? Zakaj naj bi ne ostala k večnemu življenju, ko so vendar nasičena z Jezusovim telesom, napojena z Jezusovo krevjo? Mar ni Jezus vstajenje in življenje? Naš božji Izveličar, ko se z nami združuje, nam položi v telo seme življenja in veličastva. Sv. obhajilo je tléč ogenj pod pepelom, ki bo kedaj vse nečisto požgal in razdjal, kar je v našem telesu pregrešnega. Samo čakati je treba glasu trombe na sodnji dan in v hipu bodo vstala telesa pravičnih podobna častitljivemu telesu Kristusuovemu. — Vsi bomo sicer vstali, — toda izpremenjeni ne bomo vsi* (I. Kor. 15, 51). Pravični le pojdejo v večno življenje. Pravični pa so oni, ki se tu z Jezusom združujejo, njegov nauk poslušajo in ohranijo. Hočeš toraj izvedeti, če boš tudi ti med izvoljenimi, vprašaj se, kako sprejemaš Jezusa pri svetem obhajilu. Vredno sv. obhajilo

je zastava večnega življenja. Koliko te pač muči dostikrat misel: Kaj pa bo enkrat z mano? . . . Bom li na desnici ali na levici? . . . Nikar se ne plaši! Sv. obhajilo ti je poroštvo, zagotovilo večnega življenja. V tem življenji s Kristusom združen, boš tudi po smrti ž njim na veke zedinjen.

Gospod, dobro nam je tedaj pri Tebi biti. Dobro v življenji, dobro v smrti, dobro na svetu, dobro v večnosti, kajti *kdor Tebe najde, je našel življenje in bo sprejel izveličanje od Gospoda.*

In da se to zgodi, želim končati z besedami kraljevega pevca (Ps. 94, 6—8), ki pôje: *Pridite, molimo in padimo na tla, in jokajmo pred Gospodom, ki nas je ustvaril. Zakaj on je Gospod, naš Bog, in mi smo ljudstvo njegove paše in ovce njegove črede. Danes, ko njegov glas slišite, nikar ne zakrknite svojega srca! Danes, ko se začenja velikonočna spoved, ko vas sveta cerkev pod pokorščino vabi pred Gospoda, pridite! Nikar ne odlašajte, da vam ne zgine čas izveličanja — postni čas, kakor senca ob jutranjem solnci. Pridite, toda pripravljeni. Premislite vsa svoja leta v žalosti svoje duše, ponižajte se pred Gospodom, kajti on se prevzetnim ustavlja, le ponižnim daje svojo milost. Obudite živo vero v svojega Izveličarja, trdno zaupanje v njegove obljube, z gorečo ljubeznijo se ga oklenite, saj on nas je poprej ljubil. Sprejmite v sreč njega, ki je naš Gospod, naš Bog, čegar veličastva nebo in zemlja ne obseže. S kratka: pridite in okusite, kako sladak je Gospod. Amen.* And. Karlin.

Praznik sv. Jožefa.

I. Sv. Jožef ženin Marijin, rednik Jezusov, zavetnik katoliške cerkve.

Jakob pa je rodil Jožefa, moža Marije, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus. Mat. 1, 16.

Globoko v zemljo je zakopano dragoceno zlato, globoko na dnu morja počiva biser; kar ima natora posebno dragocenega in redkega, to ona skriva, malovredno in vsakdanje pa leži očitno na potu. Enako je tudi v kraljestvu milosti: najžlahnejše čednosti, največje zasluge ostanejo svetu neznane, manjše, navadne pa se hitro raznesó med

svet. To velja posebno o svetniku, katerega spomin danes obhaja sv. cerkev, o sv. Jožefu.

Kakor je Marija blagoslovljena med ženami, tako je Jožef blagoslovljen med možmi, zakaj Marijo je Bog izvolil svojemu Sinu za Mater, sv. Jožefa pa je Bog izmed milijonov odbral za rednika svojemu Sinu, za varuha deviške njegove Matere in za glavo presveti Družini. Za imenom Jezusovim in Marijnim je ime Jožefovo najbolj slavljeno med krščanskim svetom — in vendar nam je tako malo, skoro nič znanega iz njegovega življenja. Nobeden tedanjih zgodovinarjev nam ne omenja njegovega življenja in kar sveti evangelij pove, je tako kratko in pičlo, kakor le mimogrede rečeno. Vendar z eno besedo evangelij o sv. Jožefu za nas dovolj pravi, ker ga imenuje pravičnega, to je, kakor sv. Hijeronim razlaga, moža, kateri je v največji meri ozaljšan z vsemi čednostmi. In to po pravici, ker sveti Jožef je opravljal tudi najčastnejše službe, katere je sploh človeku opravljati mogoče. On je bil ženin in varuh Marijin, bil je rednik Jezusov in je sedaj tudi zavetnik katoliške cerkve. Velika je toraj pred Bogom in svetom sv. Jožefa čast, velika je zato njegova moč, veliko naj bo toraj tudi naše zaupanje do njega in to naj vam pojasni, za to naj vas ogreje današnji moj govor.

I. V resno-otožnem, pokori posvečenem postnem času pošilja nam nebo razsvetljujoče in ogrevajoče žarke v lepih pomenljivih praznikih, katere obhaja v tem času sveta cerkev; ti prazniki nas tem bolj utrjujejo in vnemajo za spokorno življenje, ker nam kažejo neizmerno plačilo, katero je Bog v nebesih odločil spokornemu življenju na zemlji.

1. V sveti postni čas spada slovesni trenotek včlovečenja Sinu božjega in na ta trenotek, na praznik Oznanenja Matere božje nas pripravljata dva praznika: sv. Jožefa in velikega angelja Gabriela, ki sta z omenjenim godom v tesni zvezi. Gabriel je bil namreč odločen, da Mariji oznani neskončno čast, Jožef pa za ženina Matere božje. — Jožef, sin Jakobov, je bil iz kraljeve rodbine Davidove, katere svit pa je popolno obledel v teku stoletij. Ne zgodi se namreč redko, da zelo mogočne in neizmerno bogate rodovine zapadejo v uboštvo in pozabljenost. Tako je tudi opešala rodovina Davidova, da so se morali potomci živiti z delom svojih rok. Toda kaj je posvetna čast, kaj bogastvo tega sveta, na to se Bog ne ozira; pač pa je duševna čast in bogastvo lepих čednosti, kar je nagnilo Boga, da je pravičnega Jožefa izvolil ženina Matere božje, ki je z Marijo živel v vednem

devištvu. Sveti Brigiti je Marija sama razodela, „da je Jožef, predno se je ž njo zaročil, vedel od sv. Duha, da je ona svoje devištvo Bogu posvetila in da je neomadežana v misli, v besedi in v dejanji; da se je on zaročil ž njo le zato, da bi jej stregel in da bi jo varoval.“

2. Ko je imel Sin božji stopiti na svet, potreboval je Matere, ki pa ima to prednost, da je najčistejša brezmadežna Devica. Dokler se pa sin Marijin ni sam svetu razglasil z besedo in s čudeži, da je Sin božji, treba je bilo Mariji zaradi njenega dobrega imena varuha, treba je bilo toraj moža, ki naj bi bil Mariji ženin in varuh. In ta k najvišji časti na zemlji povzdignjen mož bil je ravno sv. Jožef. Nebesa sama so spričala, da je ta izmed vseh drugih najbolj vreden, ker je njegova palica, katero je držal v tempeljnu, mahoma pognala cvetko, kakor da bi se hotela po besedi vresničiti prerokba Izajeva, ki pravi: *Mladika bo pognala iz korenine Jesejeve in cvetica izšla iz njegove korenine.* (Iz. 11, 1.) Bogati snubači so bili zavrjnjeni in med Marijo in Jožefom je bila sklenjena zveza, ki presega po svoji ljubezni in čistosti vse, kar je bilo do tedaj znanega angeljem v nebesih. Po pravici zato danes sv. cerkev slavi sv. Jožefa s prelepo himno, ki se začinja z besedami: *Tebe, Jožef, naj danes proslavljajo vrste nebeščanov. — Odmeva naj tvoja slava med vsemi zbori kristijanov na zemlji — ki si slaven v zaslugah, združen s prečisto zavezo preslavni Devici!*

3. S sveto cerkvijo, z vrstami nebeščanov in zbori kristijanov združimo tudi mi danes svoje glasove ter poveljujmo sv. Jožefa, katerega je Bog v svoji neskončni milosti izmed vseh človeških otrôk izbral za ženina, za varuha Marije Device. Ne pozabimo, kako je Jožef te svoje dolžnosti tudi vestno opravljal. On je Mariji zvest varuh povsod: on jo spremlja v Betlehem, on ž njo išče prenočišča, on ž njo moli novorojeno Dete v betlehenskem hlevcu; on gre ž njo v tempelj darovat Gospodu, on beži ž njo v Egipt, on jo srečno pripelje nazaj, on jo spremlja na potu k velikonočnim praznikom v Jeruzalem, on ž njo išče žalosten izgubljenega Jezusa ter zasluži odlikovalne besede, katere je Marija govorila najdenemu Jezusu: *Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala* (Luk. 2, 48.); on se ž njo zopet vesel vrne na dom in ji je zvest varuh in pomočnik do smrti. — O da bi tudi krščanske matere in družine toliko pomoč našle pri sv. Jožefu, kakor jo je našla Marija, našla presveta Družina! Gotovo je jim sv. Jožef ne bo odrekal, ako se bodo zaupno do njega obračali s prošnjami in goreče častili sv. Jožefa — ženina in varuha Matere božje.

II. To pa ni bila edina čast sv. Jožefa, da je bil varuh in ženin Matere božje; on je bil tudi varuh in rednik Jezusa, Sina božjega. Dokler je skrivnosten oblak zakrival božanstvo Svetega med svetniki, do tedaj so ljudje imenovali Jezusa sina Jožefovega, sina tesarjevega; celo Marija, kakor smo že slišali, rekla je v tempeljno v pričo pismarjev, ki so občudovali modrost božjega Deteta: „Tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala.“ Sv. evangelij pristavlja, da jima je bil Jezus pokoren obema, toraj ne le Mariji, ampak tudi sv. Jožefu; on je bil tako srečen, da ga je Jezus sam pozdravljal s prečastnim nagovorom: Oče!

1. Ne, nikdar ne more človek popolno umeti časti, katero je v tem oziru vžival sv. Jožef. Kdor bi hotel razumeti to njegovo očetovsko čast, razumeti bi moral globoko skrivnost včlovečenja božjega, s katerim je sv. Jožef tesno sklenen kakor pripravno orodje v rokah božjih. Ne smemo se toraj čuditi, ako je sv. Jožef, rednik Jezusov, živel v predpodobi že v stari zavezi in sicer v predpodobi enega največjih očakov izvoljenega ljudstva. Sv. Brnard lepo pojasnjuje to razmero med egiptovskim Jožefom in med Jožefom, rednikom Jezusovim: *Egiptovski Jožef, katerega so bratje iz nevošljivosti prodali in ga oddali v Egipt, bil je predpodoba, kako bo Kristusa izdal in prodal Juda, izdajalec. Sv. Jožef pa je ubežal zavisti in preganjanju Herodovemu in je pripeljal Kristusa v Egipt. Egiptovski Jožef, vedno zvesto vdan svojemu Gospodu ni privolil poželenju prešestne žene; sv. Jožef je častil na svoji ženi svojo gospo, Mater svojega Gospoda in brezmadežno Devico in tudi on je ostal po njenem vzgledu vedno brezmadežno čist in zvest varuh Marijin. Egiptovski Jožef je razumel po božjem razodenju sanje, sv. Jožef pa je prejel milost vedeti in sodelovati pri božjih skrivnostih. Oni Jožef ni ohranil žita zase, ampak za vse ljudstvo; sv. Jožefu je bil izročena živi kruh iz nebes in prejel ga je v svoje in v izveličanje vsega sveta. (Cf. Homil. II. super Missus est.)*

2. Tako je živel sv. Jožef zaradi svoje časti v svoji predpodobi že v stari zavezi. Te časti se je pa tudi sv. Jožef kot rednik Jezusov vrednega skazal. Kdo popiše, kaj se je godilo v srečanju Jožefovem ob rojstvu Jezusovem? Kdo spozna njegovo ljubezen, njegovo skrb za božje Dete? S posebno zvestobo in ognjeno gorečnostjo spolnuje namene večnega Očeta, kateri mu je skrb izročil, „včlovečeno Besedo“ izrejevati. Poslušajmo, kako govori zopet sv. Brnard o redniku božjega Zveličarja: *Ta je bil tisti zvesti in modri hlapec, ki ga je Zveličar sam postavil čez svojo družino, da bode njegovi Materi podpora in*

tolažba, njegov rednik in vreden pomočnik pri izvrševanju njegovih preusmiljenih namenov na zemlji. Kakošna sreča za Jožefa, Jezusa Kristusa ne samo gledati in poslušati, ampak ga tudi na svoje srce pritiskati, ga od mesta do mesta prenašati, ga božati, objemati, rediti in deležen biti tistih neizrekljivih skrivnosti, ki so bile skrite očem sveta. — O čudo visokosti, o čast brez primere, govori bogoljubni Gerson, *Mati božja, kraljica nebes, te imenuje svojega gospoda; včlovečeni Sin te imenuje svojega očeta in ti je pokoren!*

3. Kar pa nam je ob tej nenavadni časti pri sv. Jožefu posebno občudovati, to je ponižnost njegova. Kakor doslej tako tudi zanaprej kot rednik Jezusov živi Jožef nepoznan, kakor poslednji med ljudmi, zakriva svoje neizrekljive milosti, s katerimi ga je Bog oslavlil; on molči o nerazumljivih mu skrivnostih; on jih ne prevdarja, ampak vse prepusti Bogu, da jih razodene ob svojem času; on nima drugih misel, kakor da najzvestejše izvršuje sklepe previdnosti božje. Čeprav mladika prestarega kraljevega rodu, vendar se veseli svojega v očeh sveta nizkega stanu in ne pozna druge časti, kakor z delom svojih rok skrbeti za potrebe svoje družine. (Cf. Življ. Svetnikov, stran 407.)

Takemu življenju je seveda morala slediti srečna smrt. Približal se je namreč čas, ko je imela izginiti megla, ki je Jezusa svetu zakrivala v njegovem skitem življenju, ko je imel Jezus iz neznatnega Nazareta stopiti na dan med ljudi, ko se je imel svetu pokazati to, kar je v resnici, namreč ne sin Jožefov, ampak Sin božji, tedaj je Jožef dokončal svojo nalogo na tem svetu, bil je čas, da se loči s sveta in da v naročju Abrahamovem v miru pričakuje dneva, ob katerem se pravičnim stare zaveze odpró vrata nebeška. V naročju Marijinem, pod varstvom Jezusovim zaspal je v miru rednik Jezusov.

Kristijani, ki si želite, da bi enako srečni umrli kakor sv. Jožef, ne pozabite, da le krepostno življenje polno dobrih del rahlja umirajočemu bolniško posteljo in privabi k smrti Jezusa in Marijo ter ji vzame strupeno želo, ker vedno je še v veljavi domači pregovor: „Kakoršno življenje taka smrt!“

III. Umrli je sv. Jožef, a ime njegovo se ni pozabilo z njegovo smrtjo, temveč se je stoletje za stoletjem glasneje imenovalo in zaupneje klicalo na pomoč.

1. Od začetka cerkve res da ni brati, da bi bili očitno in slovesno častili in obhajali spomin sv. Jožefa, to pa zaradi vernikov in nevernikov, da bi se med njimi ne bila razširjala kriva misel, kakor da bi bil sv. Jožef oče Jezusov. Kolikor bolj se je manjšala ta nevarnost, toliko bolj se je širilo čiščenje sv. Jožefa, ki je doseglo svoj

vrhunec s tem, da ga je pokojni papež Pij IX., gotovo razsvetljen po sv. Duhu, 8. decembra l. 1870 razglasil za patrona katoliške cerkve. Zakaj če je Oče nebeški Jožefa tako visoko povzdignil v njegovem življenju, če ga je Bog Sin tako častil in mu je bila Marija vdana s toliko ljubeznijo, gotovo je prav po volji božji, da se tudi v katoliški cerkvi spomin sv. Jožefa praznuje slovesno in vredno tolikega svetnika.

2. V tem svojem pismu najprej sv. oče povdarja izredno čast Jožefovo, ki vzbuja nasprotno v naših sreih posebno zaupanje; zato ga je sv. cerkev v vseh časih častila in na pomoč klicala. Ker pa je — pravi papež v tem pismu — cerkev v naših čez vse žalostnih časih povsodi od sovražnikov napadana in s tolikimi nadlogami tlačena, da menijo hudobni ljudje: zdaj jo bodo premagala peklena vrata, zato so škofje vesoljnega katoliškega sveta svoje in svoji skrbi izročeni vernikov prošnje razodeli najvišjemu duhovnu, v katerih želijo, da naj izvolijo sv. Jožefa za patrona katoliški cerkvi. To je papež storil s posebnim veseljem, slovesno ga oklical za zavetnika katoliške cerkve in zapovedal, da naj bo odslej njegov praznik današnji povzdignjen v prvo vrsto, vendar zavoljo postnega časa brez osmine.

Blagoslovljen bo vedno dan te določbe; v blagem spominu veliki papež Pij IX., ki ni bil zadovoljen, da je Marijo okrasil z bisernim vencem nje brezmadežnega Spočetja, ampak je hotel tudi sv. Jožefu skazati v katoliški cerkvi najvišjo čast zavetnika svete cerkve.

3. Kakor pa je sv. Jožef zavetnik velike katoliške družine, tako naj bode, predragi, tudi zavetnik vsake posamezne katoliške družine. Zato se tudi vi kristijani z zaupanjem zatekajte k sv. Jožefu, ki bo tudi vaše družine rad sprejemal pod svoje varstvo in jih hranil in branil z isto zvestobo, ljubeznijo in stanovitnostjo, kakor je varoval presveto Družino v Nazaretu.

Nedavno od tega podá se zvečer neki duhoven ravno k počitku, ko nenadno nekdo pozvoni ter ga prosi, naj gre hitro previditi staro ženo. Mašnik gre do naznanjene hiše, čudi se pa, ker ga pred hišnimi vratmi ustavi domači sin, rekoč, da v hiši ni nobenga bolnika. Ali niso vaša stara mati bolni? vpraša duhoven. Pri večerji so bili še zdravi, zdaj ne vem, poglejmo, pravi in odide k materi, ki mu reče: „O, ljubi sin, kako prav da prideš; nisem več imela toliko moči, da bi te poklicala, hitro pošlji po mašnika, da se spovem. Pričujoči duhoven jo urno previdi in potem jo vpraša, koga je posebno častila v svojem življenju. „Vedno sem prosila sv. Jožefa, da bi mi izprosil srečno zadnjo uro; in sprosil mi jo je, o hvala Bogu večna zato!“

Kristijani, prosimo tudi mi sv. Jožefa za to največjo milost, a ne pozabimo, da le brezmadežno življenje je podlaga mirne srečne smrti, katero nam vsem dodeli milostni Bog na priprošnjo sv. Jožefa, varuha Marijinega, rednika Jezusovega in zavetnika katoliške cerkve! Amen.

And. Kalan.

2. Kaj nas uči lilija sv. Jožefa?

Moj ljubi se med lilijami pase.

Vis. pes. 2, 16.

Nek doktor višjih šol v Parizu, ki je zaradi svoje učenosti in pobožnosti široko po svetu slovel, je imel navado, da je svojim učencem večkrat pokazal kako lilijo, in jim rekel, če se mu hočejo posebno hvaležne skazati in ga počastiti, naj to lepo cvetlico posnemajo po natori in bistvu. Lilija — jim pravi — je podoba čistosti in ima tri barve: je bela, zlata in zelena. Te barve pomenjajo trojno čistost: čistost na telesu, na duši in v mislih. Ima tudi sedem peres, ki pomenjajo zmago nad sedmerimi naglavnimi grehi. Kakor nadalje lilija najprijetniši duh razširja, tako mora čistost naše duše sklenjena biti s slovečim imenom in enacim vedenjem. Tako je imel ta slavni učenik navado učiti in ravnati.

Krščanski poslušalci! v velicem številu ste se sošli današnji dan v tej hiši božji, naj bi od deviškega ženina in rednika sinu božjega mnogoterih darov sprosili za dušo in telo. Veliko vas je stiskanih od boleznih, revščine, preganjanja, od skušnjav in od drugih nadlog. Veliko vas živi v prevelikem strahu zaradi peklenskega sovražnika v zadnjem boju na smrtni postelji. Marsikaterim prigreva spet spomin storjenih grehov in vas dela malosrčne, da že skoraj obupujete nad svojim zveličanjem. Gotovo pa se vsi zanašate na mogočno priprošnjo svetega Jožefa, in sicer po vsi pravici. Sv. Tomaž Akvinski naravnost uči: *Nekaterim svetnikom je dano, v posebnih primerljiveh priprošnikom biti; ali sv. Jožefu je dodeljeno, v sleherni stiski na pomoč prihiteti.* Vse je toraj na tem ležeče, kako da si tega priprošnjika pridobimo na svojo stran. Katero počesčenje, katera pobožnost mu bo tedaj najbolj všeč? Oh, povzdignite svoje oči in poglejte podobo njegovo! Tu ga vidite deviškega ženina z lepo lilijo v rokah, ki vam jo vsem kaže in pravi z besedami neveste v visoki pesmi: *Moj ljubi se med lilijami pase*, to je: Tisti brat, tista sestra sta mu najljubša, ki skrbno varujeta dragi biser čistosti. In v resnici, kaj bi moglo deviškemu ženinu deviške neveste ljubše biti od te angelske čednosti? — Da pa ta deviški venec obvarujemo, kaj naj storimo? Odgovor na to

vprašanje nam daje lilija na podobi sv. Jožefa, ki nas spominja najvažnejših pripomočkov v ohranjenju sv. čistosti, premislimo ga v večje počeščenje sv. Jožefa, varuha naše dežele.

1. Prva lastnost lilije je ta, da s svojo šibko in lično rastjo prekosí skoraj vse druge cvetlice in je s svojo vedno odprto krono proti nebu obrnena, kakor bi hotela reči: Nebu samemu, ne pa zemlji je odprto moje osrčje, jaz nisem zemeljska, ampak nebeška mladika. Zato o njej pravijo, da je prirastla in pricvetla iz nebeške kali. — Ravno tako se mora duša, ki hoče zaklad deviške čistosti ohraniti, nad vse pozemeljsko povzdigovati in v pogostni molitvi tega daru od Boga prositi; kajti zastonj se zanj trudi, kdor čisto hoče živeti brez gorečnosti v molitvi. *Vedel sem*, pravi najmodrejši izmed modrih, *da ne morem drugače zdržen biti, razun, da mi je dano od Boga.* (8, 21.) In kaj je storil Salomon, da je to čednost pridobil? *Stopil sem*, pravi, *pred Gospoda in ga nagovarjal iz vsega svojega srca.* (8, 21.) Bog edini je toraj začetnik, izvir in delivec sv. čistosti. Naj bo kristijan še tako pobožen, še tolik vzgled svetosti, pa bi zmago nad skušnjavami svoji moči pripisoval, je v največji nevarnosti, da se globoko ne pogrezne v kazen svojega napuha. Sveti Gregorij pravi: *Mnozim je napuh vrtna šola poželjivosti.* Če hočeš deviško živeti in deviško umreti, ponižuj se, spoznavaj svojo slabost, stopi pred Gospoda in prosi ga, ne enkrat, ampak dan na dan, prosi ga stanovitno! Nauči se kratkih zdihljejev, kateri, kakor hitre pšice, na enkrat sprelete duha, ga prevzamejo in napolnijo s pobožnimi čutili. Reci: „Gospod, očisti moje srce in moje telo! Varuj, Gospod! mojih oči in počutkov! Pridi mi na pomoč in ne daj zmagati mojemu sovražniku!“ — Da, že samo imena Jožef, Marija! Jožef! angelj varuh! če jih pokličeš na pomoč, imajo za srce vernega kristijana toliko moč, da ne pade na polzečem ledu, dasiravno jih pred sabo vidi padati na tisoče.

Kaj si misliš o čistosti sv. Tomaža Akvinskega, ki je zapeljivko, katero so mu bratje v zanjke nastavili, z gorečim polenom zapodil? Li ni bila ta zdržnost dar božji? Saj, ko je bil za čednost čistosti k Bogu molil, je res pristopiti videl angelja z nebes, ki se je z zlatim pasom njegovih ledji dotaknil, in mu rekel: „Sprejmi pas čistosti!“ Od takrat se v njem ni vzdignila ne ena mesena želja več. — Kaj se ti dozdeva o čistosti sv. Cecilije, ki je vse priliznjene zapeljivosti nadležnega Valerijana večkrat z junaškim srcem od sebe odgnala? Bila je dar božji; kajti Bog jej je poslal angelja, ki se je za njeno

devišstvo boril, in jo pred hudobnimi napadi varoval. O družih enacih zglelih molčim; pa ti in drugi vam spričujejo, da neomadeževana in občudovanja vredna čistost svetnikov je bila ohranjena le po milosti božji, katero so si sprosili z molitvijo, s solzami in prošnjami. Kristijan, kristijana! ali si tudi ti s tacimi prošnjami ta zaklad zagotavljaš? Brž kot ne ti vest poreče, da ne. Oh, mili Bog, je li čuda, da nisi liliji na vrtu, ampak onemu zelišču podoben, ki le en dan cveté, pa spet zvene; to je, da je čistost tvoje duše tolikrat omadeževana, kolikorkrat se je katera skušnjava loti? Toraj moli, da te skušnjava ne zmaga!

2. Druga lastnost lilije je, da, kakor hitro se je dotakneš, se nič več tako ne sveti, nič več tako ne diši, da, še celó, kolikor bolj maneš njena peresa, toliko bolj je zopernega duha. Kaj pa nas to uči? Uči nas, da je deviška sramožljivost silno občutljiva čednost, kateri hitro kaj škoduje, zlasti pa jej je nevarna prezaupljiva družčina z drugim spolom. Kdor hoče čist biti med nečistim svetom, se mora njegove tovarišije, njegovih besedi, in vsega nevarnega občevanja varovati. Zgled vam bodi Egipčanski Jožef. Kaj je storil v nevarnosti, ki je pretila njegovi nedolžnosti? Prej, ko je mogel, je zbežal, in je še plašč pustil v rokah zapeljive žene Putifarjeve. Da je zbežal, vsak umé, da jej je pa plašč popustil, zakaj vendar to? Sv. Hijeronim pravi: *Zato, ker se ga je hotla Egipčanka dotakniti, je Jožef iz njenih rok zbežal, in da bi se, kakor kedar stekel pes popade, strup nečistosti še dalje ne zajedel, je spustil še plašč, ki se ga je dotaknila.* Tega čistega mladeniča so posnemale vse čiste duše. Izmed sto in sto le en izgled. Neka nedolžna devica, Aleksandra z imenom, da niso zapeljivci za njo postopali, se je v podzemeljsko jamo zaklenila, kjer je celih dvanajst let preživela, poznana samo od tiste služabnice, ki jej je skozi ozko špranjo živež dajala.

Kolikorkrat take svetniške zglede premišljam, se moram čuditi predrznosti in nesramnosti nekaterih mladih ljudi, ki se zmiraj po tacih nagnjusnih mlakužah vlačijo, misleč, da se ne bodo ogrdili. Dan na dan se potikajo po družbah, kjer se já, igra, smeja, norčuje, pije čez mero, in pleše, da kri vsa vrè; v družbah, kjer se nesramno govori, z nečistimi pogledi sem ter tje šviga in kjer se še mnoge druge nesramnosti godijo, in taki hočejo čisti, hočejo nedolžni biti! Rajše verjamem sv. Hijeronimu, ki pravi: *Dotikanje in norčije, smeh in šepetanje so kalí umirajočega devištva*, in če smem k njegovim besedam še svojo opombo pristaviti, rečem, da so znamenja že pokopane nedolžnosti. — Pa obrnimo se spet k svetemu Jožefu. Neizrek-

ljivo je, s koliko hvalo cerkveni učeniki sv. Jožefa slavé. Oni pravijo, da je imel nedolžnost Abeljnovó, vero Abrahamovo, pokorščino Iza-kovo, potrpežljivost Jobovo in usmiljenje Davidovo in kakor je bil v vedenji Mariji najbolj podoben, tako jo je tudi v svetosti najbolj do-segel. Vprašam: odkod pa cerkveni učeniki to izpeljujejo, ker v vsem sv. pismu ni o njem družega rečeno, kakor da je bil pravičen? Vi-dite, to vse sodijo iz njegovo tovarišije z Jezusom in z Marijo. Iz tega toraj tudi jaz sklepam: Kakoršni so tvoji prijatelji, tak si ti: kajti le taki, ki so si res enaki, so si tudi prijatelji. Ako toraj mlado dušo, ki hoče za sramožljivo devico veljati, v tacih družbah in po-govorih najdeš, pač lahko rečeš: Tisti ptič, ki s krokarji kroka, je krokar, dasiravno se s pavovim perjem lepótiči. Toraj si zapomnite: „Slabe tovarišije so nedolžnosti morije.“

3. Tretja lastnost lilije je, da se dá veliko rajše izruvatí, kakor druge rastline, zato mora biti dobro zavarovana, če hoče obstati, — zagrajena s trnjem in grmovjem. — Ni je med čednostmi nobene, ki bi jo peklena kača bolj zalezovala, kot čistost. Oh, koliko skušnjav, koliko nastav, koliko puntarskih željá naših strasti! Zato se mora s trnjem in z grmovjem ograditi. In katero je to grmovje in trnje? To je čednost zatajevanja in skrbno varstvo svojih vnanjih počutkov, brez katerega čistost kratko in malo mogoča ni. Poglej! ko je Jozue mesto Jeriho razdejal do tal in spet mesto Haj požgal, je na križ pribil še pet družih kraljev, ki jih je v boju premagal. Na to pravi učeni Origin, da teh pet kraljev pomenja naše petere počutke, ki so naši največji sovražniki, in nam časno in večno nesrečo nakopajo, če jih ne pribijamo na križ zatajevanja.

Pred vsem slehernemu ne morem nikoli dosti dopovedati, da brzdaj svoje oči bolj, kakor še tako divjega in neukrotenelega konja. Zijalost očes in čistost se ne spozzemate; večjidel, kjer je radovedno oko, ondi ljubi duša nečisto sljo. Strah me spreletava, kolikorkrat na Jakobovo nesrečno hčer, Dino, mislim. Iz radovednosti je šla v mesto Sihem ogledovat ptuje žene. Videla jih je, ali žali Bog! tudi ona je bila videna, in sicer od prvaka tega mesta. In kaj se je zgodilo? Oh, lože bi bilo zdihovati, kakor govoriti! Sla je z doma nedolžna, nazaj je prišla osramotena. (I. Mojz. 34.) Koliko grehov je pa še na to prišlo! Njena brata Simeon in Levi skleneta s prebi-valci tistega mesta na videz prijateljsko zvezo, da bi se nad njimi zmaščevala. Na to sta jih pogovorila, da so se dali, kakor Judje, obrezati, in ravno tretji dan, ko so najmanj pričakovali, planeta nad nje z oboroženo vojsko, pomorita nedolžne in krivične, požgeta mesto

in v sužnost odpeljeta žene in otroke. — To je tedaj sad nepotrebne radovednosti. In Bog vé, kolikrat pridejo iz enega tacega pogleda naj-ostudnejše nesramnosti, iz tega sovaštva, maščevanja, prepiri, pretepi, poboji in uboji!

Zato rečem: 1. molite, da v skušnjavo ne padete! 2. zapomnite si: Z dobrimi boš dober, s hudobnimi hudoben, toraj beži iz družčine zapeljivcev! 3. kroti, brzdaj, zatajuj svoje vnanje počutke, še posebno svoje oči, to ti danes priporoča lilija sv. Jožefa.

Oh, pa vem, da nekaterim ne bodo všeč le-ti nauki; vem, da se posmehuje takemu govorjenju, kdor po mesenem veselji lakoto in žejo trpi, misleč, da hočem na svetu najti, kar je v nebesih pri angeljih doma. Ali spomnim se besed necega cerkvenega učenika, ki pravi: *Kakor angeli Boga v nebesih molijo, tako ga molijo na zemlji čiste duše*. Takim sem danes govoril. Prav tedaj, pustite unim lonce Egiptovskega mesa, vi pa uživajte najčistejšo mano nebeško. To storite iz spoštovanja in časti do sv. Jožefa, katerega vam zvolim za varha vaše čistosti, za mogočnega priprošnika pri Bogu zdaj in smrtno uro. Amen.

Matija Torkar.

Tretja postna nedelja.

I. Božje sodbe o čistosti in nečistosti.

Blagor jim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali. Mat. 5, 8.

V zadnji postni pridigi sem vam govoril o tem, kako skoraj vsi národi, ne le verniki, ki pravega Boga spoznajo, ampak tudi neverniki, ki pravega Boga še ne poznajo, mislijo in sodijo o čednosti čistosti in o pregrehi nečistosti, kako so celo neverniki občudovali in blagrovale tiste, ki so čednost čistosti spolnovali, nasproti pa črtili in strašno kaznovali tiste, ki so se hudo pregrešili zoper to čednost.

Vendar vkljub temu je pa tudi znano, da se jih, Bogu bodi potoženo, zlasti dandanašnji najde mnogo ljudi, ki so tako nesramni, da nečistosti celo nočejo imeti za greh, ali vsaj nič nanj ne porajtajo, zato so nesramni v mislih, v besedah, v pogledih in v dejanjih, in še druge zapeljujejo v to hudobijo s tem, da pravijo, da to ni nič, da so to le človeške slabosti, katerih Bog človeku ne prišteva v greh

i. t. d., naj že ljudje, ali duhovni zoper to govorijo, kakor se jim poljubi. Tako marsikateri nesramni ljudje in posebno hudobni zapeljivci gobuzdajo. Ali, preljubi! Bog pri preroku Izaiju tako le govori: *Moje misli niso vaše misli, tudi ne vaša pota moja pota. Ker kolikor višje je nebo od zemlje, toliko višja so moja pota od vaših potov in moje misli od vaših misel.* (Iz. 55.) Poslušajte, preljubi! zatega voljo danes: kako neskončno sveti in pravični Bog govori o čednosti čistosti in kako jo plačuje, in nasproti, kako obsojuje in kaznuje pregreho nečistosti. — Ti pa, o Marija, prečista Devica, in sveti Jožef, njen prečisti ženin, prosita za nas!

I. Kako misli in sodi Bog o najlepši čednosti čistosti, in kako obsojuje najgršo pregreho nečistost? V sv. pismu beremo, da Bog nobene druge čednosti tako močno ne hvali kakor čistost, pa tudi nobene druge pregrehe tako zelo ne studi kakor pregreho nečistosti; in da je deviški čistosti obljubil največje plačilo v nebesih, nečistosti pa tudi zažugal najstrašnejše gorje v peklu; in da je Jezus Kristus na zemlji sveto čistost prav posebno ljubil in poslavil. — Le poslušajte!

Ko Bog priporoča ljudem druge čednosti, je njegovo govorjenje nekako mirno, ali kadar izpregovori o sveti čistosti, takrat radostno zakliče: *O kako lep je čist rod v svetlobi! neumrljiv je njegov spomin, ker je znan pred Bogom in pred ljudmi.* (Modr. 4.) Ko priporoča druge čednosti, išče na zemlji pripravnih primer, n. pr. zastraš pridnosti pošlje lenuha k mravlji, da bi se od nje pridnosti učil; ali pa nam priporoča: *Bodite priprosti kakor golobje in previdni kakor kače*; ali kadar nam Bog priporoča sveto čistost, ne najde na tem svetu za njeno lepoto nobene dostojne primere, ampak kar naravnost pravi: *Nobena cena ni vredna zdržne (čiste) duše.* (Sir. 26, 20.) In če jo komu primerja, jo nebeškimi angeljem primerja, rekoč: *Ob vstajenji se ne bodo ne ženili in ne možile, temveč bodo kakor angelji božji v nebesih.* (Mat. 22, 30.) Pa kaj hočem več reči, še celo Jezus ne najde besed, da bi ga razumeli, kako visoko vrednost ima sveta čistost, zato je le rekel: *Kdor more umeti, naj ume!* (Mat. 19, 12.) Kakor da bi hotel reči: S pozemeljskimi besedami se lepota in vrednost svetega devištva ne dá dopovedati, ampak le v čistem srcu čutiti.

Jezus pa ni le samo z besedami, ampak tudi z vsem svojim zadržanjem kazal, kako ljuba in draga mu je sveta čistost. On, kralj

nebes in zemlje, je prišel sicer v največji revščini na svet, silno malo je zahteval od sveta; to pa je vendar zahteval, da vsi, kateri so bili blizu njega, so morali biti čisti in nedolžni. V mater si je izvolil najčistejšo izmed vseh devic, Marijo, ki se je v oziru čistosti in milosti najbolj bližala njegovemu svetemu človeštvu. — Rednika si je zbral svetega Jožefa, najčistejšega izmed vseh človeških otrok. V njegovem naročji, na njegovem srcu je hotel počivati, njegov zasluženi kruh jesti, po njegovem napeljevanji rokodelstva se vaditi in ga častiti kot namestnika nebeškega Očeta. Med tema dvema lilijama, med Marijo in sv. Jožefom, je hotel naš Zveličar preživeti poglavitni del svojega življenja na zemlji.

Pa tudi pozneje, ko je Jezus učiti začel, je pri vsaki priložnosti kazal, da mu je sveta čistost nad vse ljuba in draga.

V svojega predhodnika si je odločil sv. Janeza Krstnika, ki ga je bil že pred rojstvom posvetil in ga je pozneje nagnil, da se je že kot otrok umaknil vsi obhoji z ljudmi in je v puščavi le z Bogom in angelji prebival, zato je le on nedolžni smel Najsvetejšega krstiti in le on s čistim prstom Jezusa ljudem pokazati, rekoč: *Glejte, Jagnje Božje!* S to deviško nedolžnostjo si je pa sv. Janez zaslužil, da ga je Jezus nad vse druge svetnike stare zaveze stavil in ga celo „angelja“ imenoval.

Med vsemi aposteljni je bil sv. Janez evangelist Jezusu najljubši učenec, in sicer, kakor se v cerkvenih molitvah na njegov praznik bere: *zaslužil si je tako ljubezen po posebni prednosti deviške čistosti, ker kot deviški je bil od njega izvoljen in je ostal vedno deviški.* S to prelepo čednostjo si je zaslužil nepopisljivo čast in srečo, da je smel pri zadnji večerji z otroškim zaupanjem sloneti na Jezusovih prsih, in da mu je Jezus umirajoč na križu izročil in priporočil, kar je imel najljubšega na zemlji, svojo deviško Mater Marijo. Sploh je Jezus le take odbiral za svoje najbližnje spremljevalce, ki so bili čisti in nedolžni. Zato je tolikanj rad imel nedolžne otročiče, katere je k sebi vabil, objemal in blagoslavljal in jim obetal svoje nebeško kraljestvo. — In pri svojih aposteljnih je Kristus pred prihodom svetega Duha trpel marsikatero slabosti, celo lakomnika in izdajalca je trpel, samo nečistnika nobenega ne. O kako visoko je toraj Jezus cenil sveto čistost in kako močno on ljubi čiste in nedolžne ljudi!

Ker pa ima Bog tako čudovito dopadenje nad sveto čistostjo, zato se tudi ni čuditi, da Gospod Bog čistim dušam tudi v nebesih posebno in izvrstnejše veselje in plačilo podeljuje. Kakor je Gospod

Jezus že v svojem vidnem življenju na zemlji najraje imel deviške duše okoli sebe, ravno tako tudi v nebesih niso drugi svetniki, še celo angelji ne, najbliže Gospoda, ampak le deviške duše. In Jagnjetu božjemu pojejo *novo pesem pred sedežem, in nihče ne more peti pesmi, razun devic, ki se z drugim spolom niso ognjusile. Ti pa jo morejo peti, ker so device. Ti hodijo za Jagnjetom, kamor koli gré. Ti so odkupljeni izmed ljudi, prvine Bogu in Jagnjetu.* (Razod. 14, 1—4.) Kaj pa je ta pesem, ki je nihče ne more peti, kakor le čiste deviške duše? Ta pesem je posebno veliko veselje in poveličanje, večje kakor vse drugo veselje, ki ga bodo drugi svetniki v nebesih uživali. Ta pesem je veselo petje pred sedežem Božjim, ki ga še nebesa nikdar niso slišale, dokler niso deviške duše v nebesa prišle, ker je še angelji ne morejo peti, ki so sicer popolnoma čisti, pa niso nikdar imeli bojov in skušnjav prestajati in se zatajevati za ohranjenje deviške čistosti. — Glejte, preljubi! tako Bog obceni, ljubi in plačuje sveto čistost!

II. Pa poslušajte še zdaj temu nasproti, kako neskončno sveti in pravični Bog grdo pregreho nečistosti grozno zelo studi in kaznuje. Kadar Bog o čistosti nasprotnem grehu — o nečistosti govori, razodeva toliko gnjusobo, stud in nevoljo, da do nobenega družega greha ne tolike. Če začnemo brati sv. pismo, pridemo kmalo do nekkih besedi, ki se nam na prvi pogled čudne zdé, če jih pa bolj natanko premišljujemo, nas kar groza obide. *Bog se je kesal . . . !* Ali je to mogoče, da se neskončno modri Bog česa more kesati? To je le po človeško rečeno, in sicer zato, da je ljudem razumno in da je s tem nezmerni stud neskončno svetega Boga naznanjen; ali spoznamo pa tudi lahko, da hujše besede bi skoraj Bog sam ne bil mogel izreči, ki bi razodela vso grozovitost, pa vendar še človeku razumljiva ostala. *Bog se je kesal, da je človeka vstvaril.* — Ko so angelji grešili, jih je Bog grozovito kaznoval in v večno brezno zavrzel; ali to ni rečeno, da bi se bil Bog kesal, ker jih je vstvaril. — Ko sta Adam in Eva zapeljana po kači jedla prepovedani sad, sta storila velik greh, in strašne nasledke je imel ta greh za nju in za ves človeški rod, pa vendar ni rečeno, da bi se bil Bog kesal, ker ju je vstvaril. — Tudi Kanj se je bil strašno pregrešil, ker je svojega brata Abelna ubil, njegov greh je klical v nebesa za maščevanje; vendar ni rečeno, da bi se bil Bog kesal, ker ga je vstvaril. Toda, ko so ljudje v ostudno nečistovanje zabredli o času Noetovem in so vsi nesramni in meseni postali, tedaj se je Bog tako rekoč zavzel nad toliko hudobijo, kakor bi On — vsegavedni ne bil pričakoval kaj takega od človeka, ki ga

je vstvaril po svoji podobi, — kesal se je, da je človeka vstvaril. — V 48. psalmu Bog o nečistem človeku tako govori: *Človek, ki je v časti bil, ni razumel in je neumni živini enak postal.* In zopet v 31. ps. pravi Bog: *(Nečist) človek je kakor konj in mezeg, ki nimata pameti.*

Bog pa ni le samo z besedami svojega studa nad grehom nečistosti naznanjal, ampak je tudi ljudi zaradi tega greha strašno kaznoval. Greh nečistosti je tako zelo klical v nebesa za maščevanje, da je bilo razun Noeta in njegove družine z vodo pokončano vse človeštvo na zemlji. *Zakaj, pravi sv. Janez Kasijan, hudobija je bila tako narastla, da je mogel svet le s splošno povodnjo očiščen biti.* — Nekoliko pozneje je na božje povelje žveplen ogenj z nebes pokončal mesta Adama in Seboim, Sodomo in Gomoro, ker so se v njih najostudniše nesramnosti godile. *Zares, vsklikne sv. Salvijan, že dolgo poprej je to brezbožno ljudstvo zažgalo ogenj, v katerem je poginilo in tako je zgorelo potem, ko je bila napolnjena mera njegovih hudobij, v plamenu svojih grehov.* In neki drugi cerkveni pisalec, Peter iz Blois piše: *Bog, ki je sicer navajen čakati na pokoro grešnikov, je tako rekoč na svojo dobroto in usmiljenje pozabil, in je dal v kazen tako velike pregrehe žveplen ogenj iz podnebja padati, da je ostudni smrad le-té kazni naznanjal ostudnost grdega greha, in da se je s časno kaznijo pričelo trpljenje večnega pogubljenja.* — Skoraj na enak način je Bog zavoljo takih ostudnih grehov kaznoval prebivalce v Kampaniji na Laškem. Strašen potres z enako strašnim bluvanjem ognjene gore Vezuva je pokončal vso Kampanijo in je zasul tri mesta Herkulanum, Stabije in Pompeji, kjer so posebno ostudne pregrehe divjale. To se je zgodilo dne 24. avg. l. 79 po Kristusovem rojstvu. — Tako je Bog greh nečistosti včasih že na tem svetu kaznoval. Še hujša kazen pa čaka nespokorjene nečistnike v peklu, kakor pravi sv. pismo: *Nečistniki bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru.* (Razod. 21, 8.)

Kristijani! slišali ste danes, kaj Bog sam govori o najlepši čednosti, sveti čistosti, kako jo sam Bog hvali, kako jo ljubi, in kolikošno plačilo je tej čednosti v nebesih pripravil. Nasproti pa ste tudi slišali, kako zelo Bog črti pregreho nečistosti, kako strašno jo je že večkrat nad celimi narodi kaznoval, in kako strašno jo v peklu kaznuje. Lahko pa veste, da lahkomišljeni in poživinjeni posvetnjaki vse drugače govorijo, da nesramnega kvantanja ali celo nesramnega dejanja nimajo za greh, zato se tudi takih grehov nič ne varujejo,

in tudi druge vanje zapeljujejo. Ali, ljubi kristijani! ne poslušajte jih, iz tacih sam peklenki duh govori, in resnice ni pri njih. Slišali ste danes, kaj Bog govori v ozir najlepše čednosti, sv. čistosti in v ozir najgrše pregrehe, nečistosti. Bog je večna resnica, ki nas ne more goljufati. Blagor jim, kateri si prizadevajo po božjih besedah čisto živeti, ker oni bodo Boga gledali! Amen. Jos. Krčon.

2. Domači prepiri — huda nesreča.

Vsako kraljestvo, katero je samo
zoper sebe razdeljeno, bo razdejano
Luk. 11, 17.

Neki kmet je imel sedem sinov, ki so se prav pogosto skregali. S kregom in preprirom so delo zamujali in si marsikatero grenko uro napravili. Nekoliko hudobnežev je celó njih razprtijo v svoj prid obračalo, ter mislilo po očetovi smrti sinove ob premoženje pripraviti.

Nekega dne oče vseh sedem sinov pokliče, jim sedem trdo zvezanih palic poda, in reče: „Sto križevih tolarjev mu odštejem, kdor to butarico palic prelomi.“ Vsi zaporedoma se silijo z vso močjo, pa vsak reče zadnjič; „To mi pač ni mogoče!“ „Pa vendar ni nič lažjega, kakor to“, reče oče; vzame butarico, jo razveže in eno palico za drugo prelomi. „Jej“, so rekli sinovi, „tako je lahko; to bi še majhen otrok storil.“ Zdaj jih oče posvari: „Kakor s temi palicami, taka je z vami, moji sinovi! Dokler se lepo sporazumete in drug drugemu pomagata, bote lahko shajali in nobeden vas ne bo premagal. Ako pa bode vez ljubezni med vami razvezana, se bo z vami ravno taka godila, kakor s palicami, ki zlomljene po tleh ležé.“

Pač lep nauk, ki ga je ta oče svojim sinovom dal. Lepa zastopnost hiše podpira, kreg in sovraštvo pa jih podira. Ta nauk tudi v današnjem evangeliju najdemo. Kristus pravi: *Vsako kraljestvo, katero je samo zoper sebe razdeljeno, bo razdejano, in hiša bo na hišo padla.* To velja tudi o vsaki hiši, o vsaki družini. Kjer v hiši miru ni, tam ni veselja, ni sreče, ni blagra božjega. To mi dá priložnost danes o družinskih razprtijah govoriti, in dokazati da: domače razprtije so strašna nesreča.

I. Jezus, večna resnica pravi: *Vsako kraljestvo, katero je samo zoper sebe razdeljeno, bo razdejano, in hiša bo na hišo padla.* Da se to res zgodi, kaže skušnja. Kjer je razprtija, tam ljudje le na to mislijo, kako bo drug družega oškodoval, drug družega ob dobro ime pripravil in v nesrečo pogreznil.

Kaj so bratje egiptovskega Jožefa vse storili, da bi tega očetovega ljubljence s poti spravili! Najprej so ga hotli kar ubiti, potlej ga vržejo v jamo, poslednjič ga prodajo memogredočim trgovcem; potem zakoljejo kozliča, pomočijo Jožefovo pisano sukno v kri, jo pošljejo očetu ter mu sporočé: „To sukno smo našli. Poglej, ali ni sukna tvojega sina?“ — Jakob jo precej spozna in z milim glasom zavpije: „Suknja je mojega sina! Divja zver je požrla mojega Jožefa!“ Njegova hči ga pride tolažiti; tudi njegovi sinovi — hudobneži pridejo in ga hinavsko tolažijo. Ali oče jih noče poslušati. Leta in leta se je jokal za svojim sinom, in se ni dal potolažiti; hudobne sinove pa je Bog tudi z velikim trpljenjem, z lakoto, stisko in potrebami kaznoval. — Hišna razprtija — o strašna nesreča!

Hudobni Absolon je skušal svojega dobrega očeta Davida pri ljudeh ob ljubezen pripraviti, in mu je po prestolu in še celo po življenji stregel. Kdo more brez žalosti brati, kako stari David pred svojim sinom beži, bos in z zagrnenno glavo na Oljsko goro gre in tu bridko joka. Pa tudi hudobnega Absolona je pravična kazen zadela. Po posebni božji nameri je jahajoč za lase na hrastu obvisel, in je tako rekoč sam sebe obesil; nehvaležno srce mu je bilo s tremi sulicami prebodeno in truplo njegovo je bilo, če ravno je kraljič bil, v gozdu v neko jamo vrženo in s kamenjem zasuto.

Take reve in nadloge napravi razprtija v hiši! Kdor je razžaljen bil, ali le misli, da je razžaljen, nobene priložnosti v nemar ne spusti, da bi se za storjeno krivico ne zmaščeval. S tem pa je nemir zmiraj večji, življenje zmiraj žalostniše, in poslednjič je kakor živ pekel taka hiša. Ko bi tedaj iz takih domačih razprtij tudi nič družega hudega ne prišlo, je že to zadosti hudo, da se modri božji nameni v nič devajo, iz katerih je Bog hotel, da ljudje v družinah skupaj živé. Bog hoče, da si z družinskim življenjem lajšamo težavno potovanje na zemlji, da se v trpljenji med seboj tolažimo in si pomagamo. Družinske razprtije nam pa življenje še le prav grenko in težavno delajo. Marsikateri, ki to občuti, v bridkosti svoje duše zdihuje: O kako srečen bi bil, ko bi te ženske ne bil vzel, ko bi bil sam ostal, ko bi med to rodovino ne bil zašel! Oh, če človek pri svojih domačih več pokoja ne najde, kje ga bo potlej še iskal! Kako žalostno je za moža, kadar od dela ves truden pride na dom, pa ga žena sprejme z zadiranjem in očitanjem! Kako hudo je za ženo, ki se je z izrejo otrok trudila in z vso pridnostjo gospodinjala, potem jo pa njen neusmiljeni pijani mož preklinja ali pa še celó pretepa! Kako hudo je za vsakega družinčeta, če se po hiši zmiraj le kreg in prepir razlega, če v hiši nikoli ni mirú. Tako življenje je za človeka polno trpljenja in bridkosti. Kaj more toraj bolj žalostnega biti, kakor so domače razprtije?

Domače razprtije premoženje razdevajo. Mož, ki doma nobene vesele ure nima, zunaj hiše veselja išče, se s slabimi tovariši po krčmah potika, popiva in zapravlja. Žena, ki le na svoj žalostni stan misli, nima nobenega veselja do dela in tako delo doma in na polju zastaja, in revščina skoz vrata in skoz okna sili v hišo.

V hišah, kjer ni mirú, tudi ni blagoslova božjega. Sveti Janez (I. 4, 16) pravi: *Bog je Bog miru in ljubezni*. In kralj David (ps. 75, 3) prepeva: *V miru je njegovo prebivališče*. Bog miru pri tistih ne ostane, ki se vedno prepirajo in kregajo, in jim ne dá svojega blagoslova. — Vi večkrat tožite, da nimate blagoslova božjega; vi zdihujete zavoljo nesreč, ki vas zadevajo, pa ste sami tega krivi. Vi ne živite v miru in ljubezni. Vaše hiše so polne prepira in razprtja; vi se zavoljo vsakega malega razžaljenja razjezite, in gledate, kako bi se zmaščevali. Zato Zveličar ne more med vami prebivati in vam svojih blagrov deliti; zato odide od vas, kakor nekaj iz krajev Gadare, in gre v *svoje mesto* (Mat. 9, 1), t. j. v tiste hiše in soseske, kjer prebivalci v miru in edinosti skupaj žive in se kot otroci božji zadržé; kajti: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani*. Zato, ker v miru skupaj žive, so otroci božji, in kot njegovi otroci od njega ljubljeni in obdarovani.

Domača razprtija vzame tudi vso čast in spoštovanje pri drugih ljudeh. Mi sicer ne smemo po človeški časti hrepeneti, ampak moramo le božjega dopadenja iskati: vendar pa sv. apostelj pravi: *Eden drugega čez sé čislajte* (Fil. 2, 3). Pa hiša, v kateri se stari in mladi, stariši, otroci in posli vedno prepirajo in preklinjajo, je sploh zaničevana, ljudje se je ogibljejo in želé, da bi je v soseski ne bilo, kajti v nji noben dober nebeški angelj ne prebiva, ampak le trnje in osat iz pekla poganja. O kako sramotno je to za kristijana!

Kjer so hišne razprtije, tam tudi otroci ne morejo dobro izrejeni biti. Kako bi mogli otroci svoje stariše spoštovati, ko vsak dan slišijo iz njih ust prepiranje, zmerjanje in preklinjevanje? Kako bi otroci mogli pokorni biti, če oče to, mati drugo zapové; če oče otroka po dolžnosti kaznuje, mati pa ga brani in boža? Če stariši nimajo ljubezni in spoštovanja med seboj, jih bodo tudi otroci zaničevali, in ko se stariši postarajo, jim bodo otroci šiba in ne veselje, jim bodo kazen in ne podpora.

Poglejte, koliko hudega pride iz družinskih razprtij, kako nesrečna je hiša, kjer ni ljubezni in miru!

O najstrašnejši nesreči, ki jo domače razprtije napravijo, vam pa še nisem govoril in ta je — nesrečna smrtna ura. Kdor na

zunaj zmiraj nemirno živi, tudi znotranjega miru nima. Zivi brez mirú, umrje brez miru in je nesrečen zavoljo mnogih grehov, ki navadno iz razprtije izhajajo. Kakor je toraj mir znamenje božjih otrok in večnega življenja, tako je nemir ali razprtija znamenje satanovih otrok in večne smrti. To potrdi tudi sv. Janez (I. 3, 14): *Kdor ne ljubi brata, ostane v smrti.*

Iz tega, kar sem vam do zdaj povedal, lahko razvidite, da družinska razprtija je strašna nesreča, ki ljudi na tem in na unem svetu nesrečne dela. Zato si pa tudi po vsi moči prizadevajmo, da se je obvarujemo in v miru živimo. Kaj nam je toraj storiti, da družinski mir ohranimo?

II. Vse dobro pride od Boga. To velja tudi o domačem miru; če hočemo dar miru imeti, nam ga mora Bog dati in tudi ohraniti. Zato pravi sv. Janez: *Pax a Deo*, t. j. *mir vam bodi od Boga*. (II. Jan. 3.) Ravno zato moramo Boga tudi za to milost prositi. To se tudi godi v molitvi pri očitni službi božji. Mi molimo v litanijah: *Jeze, sovraštva in vse hude volje, reši nas, o Gospod! — Da vsemu krščanskemu ljudstvu mir in edinost dodeli, prosimo te, usliši nas!* Kakor pa pri očitni službi božji združení, tako naj tudi vsak posebej v vsakdanji molitvi Boga prosi, da naj njemu in vsem domačim mir dodeli in ohrani.

Da se mir pri hiši ohrani, morajo posebno zakonski zvesto držati prisego, ki so jo storili pred altarjem živega Boga, pred obličjem svete cerkve in krščanskih prič. Bog v nebesih je vašo obljubo zapisal v tiste velike bukve, v katerih so vsi naši dolgovi zapisani; on zdaj vedno gleda doli na vas, ali to svojo obljubo spolnujete. O kako bi mogel vestni človek tisto uro pozabiti, kako bi mogel z vsegavednim in neskončno svetim Bogom se norčevati, da bi z zlobno roko seme razprtije v svoji hiši sejal, in pred božjim altarjem storjeno prisego prelamljal? O zdramite svojo zaspano vest, spominjajte se vsak dan svoje stare prisege in to bo močan pripomoček, pravi hišni mir ohraniti.

Da hišni mir ohranimo, nam modrost svetuje, vse zdražnike od hiše odpraviti. V paradižu bi se vendar skoraj ne bilo treba bati, da bi bil mir razdrt. Družinica bila je tako majhna, bila sta samo dva človeka, ki sta v prelepi zvezi skupaj živela. Ena sama reč, pravi Prokopij, se mi ne zdi prav, da namreč kačo vidim laziti okoli naših prvih starišev, ki jih poslednjič prekani, da se eden družega tožita. Takih kač se ne manjka, ki po hišah okolo lazijo in mir razdirajo. Takih kač, ki so posli, in tako imenovani hišni prija-

telji in dobri znanci, se hudič posluži, da mirne družine v razprtijo spravi. Kdor je moder in si svojega miru ne dá vzeti, mora take podpihače in sladkače, take prekanjene prijatelje od hiše odpraviti.

Ako hočete mir v hiši imeti, krotite tudi svoj samoprid in prizadevajte si za pravo krščansko ljubezen do bližnjega. O, ko bi pravo krščansko ljubezen do svojih bratov imeli, potlej bi zmiraj mir v vaših hišah prebival in nikoli bi ne bilo o nobenih razprtijah slišati!

Kaj pa navadno razdira mir v hiši? Dostikrat častilakomnost, ker eden hoče več biti, več vedeti, kakor drugi; napuh, ker nobeden noče drugemu odjenjati, vsak hoče zapovedovati, in nobeden noče pokoren biti. Ljubezen pa ni častilakomna, se ne napihuje.

Kaj razdira mir med družino? Samoprid, ker vsak hoče zase imeti, kar je boljšega; ljubezen pa ne išče svojega, ni samopridna.

Kaj potlej še razdira mir? Lenoba, ker ta ali oni svoje dolžnosti ne stori, ali pa jo le zanikerno izpolnuje; ljubezen pa je delavna.

Kaj spet mir razdira? To, da predpostavljeni svojim podložnim pretrdo zapovedujejo, z eno besedo, preojstro z njimi ravnaajo. Ljubezen pa je dobrotljiva.

Tako ljubezen vse razprtije odvrne in je najtrdnejša zaveza družinskega miru. Še takrat, kadar se je mir iz prenačljenja ali zavoljo kakega pregreška razdril, si ljubezen vse prizadene, srca spet zediniti.

Skrbite toraj, da bode v ljubezni in miru v svojih hišah skupaj živeli. *V tem bodo vsi ljudje spoznali*, pravi Jezus, *da ste moji učenci, če se ljubite med seboj*. Če bo ljubezen med družino, potlej bo tudi mir božji v vaših hišah prebival. Otroci bodo nad svojimi stariši lepe izglede imeli; vsak bo svoje dolžnosti z veseljem in gorečnostjo opravljal; vse veselje bo povišano, vse trpljenje bo polajšano. Vi bode Bogu iu ljudem dopadljivi. Amen.

† Jan. Ankret.

Praznik oznanjenja Marije Device.

I. Pomen praznika za Marijo in za nas.

Glej, Devica bo spočela in Sinu rodila in imenovalo se bo njegovo ime Emanuel. Iz. 7, 14.

„Rada sem vstajala sredi noči in stopala v tempelj pred altar ter prosila Boga, naj mi dodeli milost, živeti po njegovih zapovedih, prosila sem ga vseh milosti, katerih potrebujem, da bi bila Gospodu ljuba in draga. Goreče sem izraževala svoje želje in prošnje, da bi doživela čase, ko bo bivala na svetu najsvetejša Devica, ki bo rodila Sinu božjega. Vzdihovala sem, naj mi Bog milostno ohrani oči, da jo bodo gledale, jezik, da jo bode hvalil, roke, da ji bodo služile, noge, da ji bodo sledile, kolena, da bi molila Sinu božjega v njenem naročju.“ Tako je govorila Marija sama Elizabeti Ogrski. — In želje njene so se izpolnile bolj natanko, kakor je ona vsa ponižna pričakovala. Ko namreč neki dan tudi doma v Nazaretu to skrivnost posebno živo premišljuje, tedaj se ji nenadoma prikaže v božjem veličastvu poslanec nebeški, potolaži vzdihljaje njenega hrepenečega srca in spolni nad njo obljubo božjo. Angelj Gabriel stopi pred Devico z limbarskim leskom nedolžnosti osvitano ter jej reče: *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj.* Marija se prestraši, a angelj ji pojasni in jo potolaži, in ko Marija reče: *Glej, dekla sem Gospodova, zgôdi se mi po tvoji besedi,* tedaj je: Beseda meso postala in je med nami prebivala — Jezus se je včlovečil!

O srečni dan! Kako dolgo so po tebi zastonj zdihovali, kako goreče po tebi hrepeneli, kako vroče zate prosili očaki, preroki in vsi pravični v stari zavezi. Zdaj so klicali nebesa, da naj ga rosé, zdaj zemljo, da naj ga dá — a zastonj! Danes še-le je Bog dopolnil svojo obljubo — težko pričakovani Odrešenik je prišel v Marijino deviško telo. Bodi pozdravljen današnji praznik, ki si donesel I. Mariji posebno čast in mogočno oblast, II. nam grešnikom pa tolažbo in pomoč. O tem danes spregovorim v imenu Jezusa in Marije.

I. Z žalostjo nam sveta cerkev v predpepelničnem času prebira sveto pismo, kjer govori o prvem grehu človekovem. Kako strašno, kako pogubonosno doni prokletstvo božje po raju nad prvima človekoma, kako hude in občutljive so kazni, ki jih v svojih pravicah

razžaljeni Bog napoveduje Adamu, Evi, kači. Te kazni še vedno spremljajo človeški rod in ravno v postnem času nas sveta cerkev prav posebno spominja, da naj z zatajevanjem zadostujemo za svoje grehe. Toda kakor je Gospod Bog s svojo pravično kaznijo združil tudi oblubo, da vendar le v svojem usmiljenju ne bo za vekomaj zavrgel človeškega rodu, ampak jim je obljubil Odrešenika ter s tem grozo svoje pravičnosti razjasnil z milobo svoje ljubezni, tako nam tudi sv. cerkev samo v postnem času oznanuje z današnjim praznikom, da se je Bog spomnil svoje obljube ter poslal Odrešenika na svet in ravno Marijo je izvolil za tisto ženo, ki bo kači glavo strla, ker je spočela na današnji dan Kristusa, Sina božjega. Današnji dan je zato začetek novih srečnejših časov za človeški rod, pomenljiv za Marijo, pomenljiv tudi za vse druge ljudi.

1. Neizmerna je čast, ki jo je dosegla danes Marija.

Mislite si pobožno, priprosto in revno deklico, ki sameva s svojo materjo v borni kočici; vsa skrb ji je, da pobožno opravlja svoje molitve in duhovne vaje in da dan za dnevom pridno in poslušno pomaga materi pri delu. Ona se ne meni za svet; domača hiša in farna cerkev, to je njej celi svet. Zato se pa tudi nikdo zanjo ne meni; le malokdo jo pozna in čisla. In vendar, dasi svet ne govori o taki deklici, ki se mu skriva kakor vijolica v zatišji, Bog vsevedni in povsod pričujoči, On jo pozna in rad ima. Taka deklica je bila tudi Marija. Skromno je živela najprej v tempeljnu in potem pri svojih stariših, na tihem je molila in delala, drugih skrbi ona ni poznala. Malokdo se je torej menil zanjo med ljudmi — a pri Bogu je bila ona blažena med ženami. Bog ji je v svoji ljubezni odločil največjo čast na zemlji, ker jo je od vekomaj izvolil za mater svojemu Sinu. In za to čast je Marija zvedela ravno današnji dan. To čast ji je oznanil danes nadangelj Gabriel, to spričuje Marija sama in za njo vsa stoletja sveta cerkev.

a) Odpró se danes nebesa, iz njih stopi krilati angelj ter se približa v Marijino celico s pozdravom: Ave! Zdrava bodi! Kolika ta čast za Marijo! Angelj Gospodov pozdravi jo:

α) kakor z n a n k o b o ž j o. „Ave! Bodi češčena! Ljudje na zemlji te ne poznajo, te ne cenijo, te ne pozdravljajo, a znana si Bogu v nebesih, prijateljica božja si, in v imenu Gospodovem ti kličem: Ave! Bodi češčena!“

β) imenuje jo milosti polno. Pomenljiv pozdrav. Svet je bil do tedaj proklet, človeštvo od Boga vsled greha zavrženo, brez milosti, Marija pa je našla milost pri Gospodu. Milost obsega v sebi vse,

kar si more človek misliti lepega in dobrega, hrani v sebi vse zaklade in teh nebeških zakladov ima v obilnosti Marija, katero angelj pozdravlja milosti polno.

γ) Gospod je s teboj, je nadalje govoril Gabriel! O kolika čast za Marijo! Gospod, ki je vsled greha pahnil ljudi iz raja in se je ločil od njih, On se je zopet približal ljudem, ozrl se je na nizko svojo deklo in On vsemogočni, čegar je vse, kar se giblje in živi, po katerem je Marija tako željno vzdihovala, On je ž njo, Bog je v njenem naročju, ker ona je blažena med ženami.

Take častne naslove toraj nadangelj Gabriel daje Mariji. Ali si moremo pač misliti še kako večjo čast, ki bi mogla doleteti ubogo, nepoznano priprosto deklico?

b) Te velike časti pa si je po razodenju božjem svesta tudi Marija sama. — Najponižnejša dekla Gospodova čuti svojo čast, ne more je skrivati in nekako proti svoji volji jo razodeva v svoji pesmi-hvalnici, katero je kmalu po tem dnevu prepevala na domu svoje sorodnice, rekoč: *Srečno me bodo imenovali vsi rodovi, ker velike reči mi je storil On, ki je mogočen in čegar ime je sveto.* Čast, katero si mora v resnici ponižen človek sam dajati, mora biti v resnici velika; in zato Marija vabi z besedami, ki jih sveta cerkev nanjo obrača, tudi druge ljudi, da naj se veselé, da naj povzdigujejo njeno čast, rekoč: *Srečo mi voščite, ki ljubite Gospoda; ker majhna sem bila, pa sem dopadla Gospodu, v svojem telesu sem rodila Boga in človeka!* — Tako tudi Marija nehote in proti svoji volji razodeva svojo posebno čast, katero zanjo ponavlja in oznanjuje vsa stoletja

c) sveta katoliška cerkev. — Kjerkoli se časti pravi Bog, povsodi so usta vseh polna hvale Marijine, kjerkoli molijo Sinu božjega, povsodi časté tudi njegovo mater. Kdo bi mogel našteti molitve, ki se opravljajo Mariji v čast, kdo pesmi, ki razlegajo njeno slavo, kdo knjige, podobe, slike, družbe, bratovščine, redove, pobožnosti i. t. d., ki oznanjajo slavo Marijino? Vse na svetu med kristijani opeva njeno velečastvo, vse tekmuje v njenem češčenju! In kaj hočem reči o ljubeznjivih praznikih Marijinih, katerih toliko sveta cerkev obhaja vsako leto? Kdo se o takih Marijinih dnevih v svoji duši ne pomladi, ne ogreje za njeno čast Matere božje? Pač se res povsod spolnujejo njene preroške besede: *Srečno me bodo imenovali vsi rodovi!* Zato se povprašuje sveta cerkev: „S kakimi hvalnicami bi te poveličevali, ne vemo, ker Ti nosiš v svojem naročju Tistega, katerega ne obsežejo nebesa!“

Velika je toraj Marijina čast, kakor nam jo oznanuje nadangelj Gabriel, Marija sama in katoliška cerkev. In odkod je Mariji tolika čast? Marijina čast je zato tako neskončna, ker je ona Mati božja in od tod tudi vsa njena neskončna oblast.

2. Marija je sodelovala pri našem odrešenju, odtod njena oblast; ona je Mati božja in kakor Mati nebeška ima veliko oblast v nebesih in na zemlji.

a) Le poglejmo si natančneje oblast materino pri družini. Na zunaj je povsod oče gospodar, on zapoveduje in prepoveduje, on hvali in graja, on plačuje in kaznuje, on je glava celi družini. Mati deluje bolj skrito in tiho; njena oblast se ne kaže tako očitno, kakor moževa, pa vendar ona prav mnogokrat odločuje očetove ukaze s svojimi rahlimi prošnjami in sočutnimi solzami, ona prosi in nje prošnja je mogočnejša, kakor povelje. Tako deluje v družini skrito, vendar mnogokrat prav vplivno materina oblast. — Nekako tako je tudi z Marijino materino oblastjo, zato njo po pravici cerkveni učeniki imenujejo prosečo vsegamogočnost, ker s svojimi prošnjami pri Bogu vse doseže.

b) To je Marija pokazala α) že na zemlji. „Vina nimajo“, tako je govorila svojemu Sinu na ženitnini Kanagalilejski in dasi besede Jezusove: „Zena, kaj to tebi in meni mar? Moja ura še ni prišla“, niso kazale, da bi Marijina prošnja bila uslišana, vendar se je to zgodilo, najboljšega vina so dobili po mogočni Marijini priprošnji.

To razodeva Marija še vedno β) v nebesih: pomočnica naša v vseh zadevah. Kakor otroci varno skriti za materinim krilom prosijo očeta darov, tako delajo tudi kristijani, ki se obračajo do Marije, ki je vsem: pomoč kristijanov. — Po vsem tem je razvidno vsakemu, kako velika je Marijina čast in oblast v nebesih in na zemlji, zato je dolžnost naša, da jo kolikor moč častimo in na pomoč kličemo, ker vsa ta čast in oblast je nam v tolažbo in pomoč.

II. Čast in oblast Marijina je nam vsem v veliko tolažbo.

1. Komu se ne smilijo uboge sirote na svetu? Brez pomoči, brez prijazne besede materine tavajo zaničevane in prezirane po svetu od nemila do nedraga; povsod na svetu so odveč — zapuščene sirote.

Take sirote smo bili vsi ljudje, odkar nam je po grehu duhovno umrla naša prva mati Eva; brez tolažbe materine smo bili, odkar jo je kača zapeljala, popolne sirote, ko je tudi Adam privolil v greh.

In zato je bilo tudi življenje ljudi pred Odrešenikom na svetu res življenje pravih sirot. Ljudje niso poznali še svojega nebeškega

Očeta, pehali so se semtertje po svetu, niso vedeli, od kod da so, kakov da je njih namen na tem svetu in kam da so namenjeni po smrti. Bili so ljudje res zapuščene sirote.

Toda, ko zadoni med svet pozdrav angeljev: „Ave! Zdrava!“ so nam nebesa zopet dala mater, katero nam je greh odvzel, dobili smo brezmadežno mater Marijo, h kateri se smemo v vsaki svoji žalosti in bridkosti zaupno obračati, saj je Marija naša mati, tolažnica žalostnih!

2. Toda mati nima le sladkih, tolažilnih besed za svoje otroke, ona ne govori posebno veliko lepih besed, pač pa toliko bolj dela in skrbi za svoje otroke. To je tudi otrokom znano. Kam namreč se zateka otrok, kader je v potrebi; vselej k materi, kjer vé, da bo dobil, če je le materi dati mogoče. — Tako tudi Marija za nas nima le tolažilnih besed, ona ima za nas tudi obilno pomoč, s katero proseče radodarno obsipa vse, dobre in slabotne, kakor ji veleva njeno materino srce in kakor zahtevajo Mariji bolj kakor nam znane naše potrebe. Marija rada pomaga dobrim svojim otrokom, saj katera mati bi ne imela veselja s svojim dobrim otrokom, katera bi mu ne pomagala, da bi bil boljši? S koliko ljubeznijo je Marija naklonjena svojim ljubimcem, to nam spričuje življenje svetnikov, katere je tako čudovito vodila od stopinje do stopinje popolnosti, da jih je slednjič dvakrat svoje pripeljala pred prestol Najvišjega rekoč: Glej, tukaj so Tvoji in moji otroci, nobeden se ni izgubil, katere si bil izročil mojemu varstvu. Pa Marija pomaga tudi grešnikom, da se poboljšajo. Kdo bi se čudil taki materini skrbi, saj ona je mati, in kdo ne pozna materinega srca, kdo ne vé, da ima mati posebno skrb za svojega izgubljenega otroka. Ko ga je že svet obsodil, materino srce še vedno bíje zanj; mati ne obupa, ona ga ne obsodi, ga ne zavrže, ona moli in prosi in dela in trpi zanj pri Bogu, dokler se tudi nad izgubljenim ne izpolni volja božja, da On neče smrti grešnika, temveč, da se spokori in da živi. — Tako ravna tudi naša dobra mati Marija, ki se zato po pravici imenuje: Pribežališče grešnikov!

Marija toraj, ki je danes postala Mati božja in s tem ob enem tudi naša mati, obrača svojo čast in oblast pri Bogu le nam svojim otrokom v tolažbo in pomoč, da vsi ž njo častimo Očeta, ki je v nebesih in na zemlji česčen, hvaljen, moljen od vekomaj do vekomaj!

3. Zato naj bode pa tudi naša skrb, da svojo dobro Mater prav goreče častimo; posebno nas današnji praznik Marijinega oznanjenja opominja, da jo radi vsaki dan pozdravljajmo z „Angelovim česčenjem“.

Trikrat na dan se namreč oglašá po katoliških cerkvah Marijin zvon, ki vabi vernike, naj pozdravijo nebes kraljico, svojo in božjo Mater. In koder koli prebivajo verni kristijani, radi se ob angeljevem zvonjenju trikrat na dan spominjajo neprecenljive dobrote, da se je Sin božji po Mariji včlovečil ter človeštvo spraval z razžaljenim Očetom in zato na znamenje zvona radi molijo angeljsko česčenje. Tako je navada pri nas, tako je navada tudi v katoliški španjski deželi.

Tam so se pred nekaj leti različni knezi poganjali za kraljevo krono. V teh bojih je bil slednjič premagan Don Karlos; njegovi zvesti so bili polovljeni kakor uporniki in v smrt obsojeni; med njimi je bil tudi plemeniti gospod Don Zavala. Precej, ko ga vjemó, postavijo ga pred vojaške sodnike in po kratkem posvetovanju reče predsednik: preskrbite mu spovednika, to se pravi: v smrt je obsojen.

Zvečer, pol ure pred Ave Marija-zvonjenjem je bilo odločeno, da bo ustreljen. Hitro se približa večer, ključ zarožlja v vratih ječe in kmalu vojaki odpeljejo Don Zavalo na morišče; mirno je šel plemeniti gospod, vest ga je tolažila, da se je bojeval za pravično stvar. Brez števila ljudi se je gnjetlo po ulicah, da bi videli smrt moža, ki so se ga sovražniki silno bali. Na morišču ga vojaki obstopijo v kolu in čakajo glasu poveljnikovega. Kmalu čujejo njegovo besedo: Napnite! In v tem trenutku je merilo sedem napetih pušk na srce Don Zavalovo. Že je zamahnil vodja z roko, da bi zaklical: Vstrelite! kar v večerni mrak iz bližnjega zvonika zapoje zvon Ave Marija! In precej na komando vojaki pobesijo svoje puške, oficir se odkrije in Don Zavala poklekne, da bi še enkrat pred smrtjo, da bi zadnjikrat še na zemlji pozdravil svojo nebeško Mater. In ko zvon odzvoni, ko verniki odmolijo in ko Don Zavala zopet stopi pred vojake, da bi ga ustrelili, tedaj priskoči jezdec urnih korakov na čilem konju, zamahne poveljniku z belo zastavico ter zakliče: Milost! — Vladar ga je pomilostil, Zavala je bil rešen smrti. Kdo da je zanj govoril, tega ni zvedel, pač pa je bil trdno prepričan, da ga je rešila Marija, kateri v čast se je ravno v odločilnem trenutku oglasil zvon: Ave Marija!

Da bi pač po vzgledu pogumnega vojaka tudi pri nas vsi verniki radi pozdravljali Marijo ob Ave Marijinem zvonjenju, da bi se nikdo ne sramoval tudi na cesti odkriti se in dati Bogu in njegovi Materi dostojno čast, potem bodo tudi pri nas verniki spoznavali, kako Marija varuje svoje čestilce in se prepričali, da če jih ne reši časne, gotovo jih reši večne smrti. Amen.

Andr. Kalan,

2. Marija je posebna pomočnica tistim, ki želé nečiste grehe opustiti.

Ceščena, milosti polna, Gospod je s tebo!

Luk. 1, 28.

Dokler je človek v stanu svoje krstne nedolžnosti, Bog v njegovi duši kraljuje, kakor na svojem veličastnem sedežu; njegovo sree je kakor njiva, na katero sadunosno seme svojih milost razseva. Tak sme po vsi pravici poln zaupanja, kakor David, reči: *Bog je moj delež, in jaz sem njegova posest*. Kedar je pa v greh padel, se začne peklenska hudoba tako rekoč z Bogom prepirati in se predrzne, si pravico in gospostvo čez njegovo dušo prilastovati. Naj tudi grešnik s pokoro svojo hudobijo pri Bogu zbrisuje, vendar nič več s tolikim zaupanjem, kakor poprej ne more reči: *Tvoja posest sem*. To pa od tod, ker mu zmiraj nek glas pravi, da še Boga morebiti ni dosti utolažil. Ta glas hudobnega duba mu sega v besedo rekoč: *Moj si! Nečistost pride*, govori sv. Ambrož, *in pravi: Moj si! Lakomnost pride in pravi: Moj si! Častiželjnost pride in pravi: Ti si ves in popolnoma moja posest*. Od tod prihaja, da ta peklenki trinog spokornega grešnika s posebnimi skušnjavami trpinči, ker hoče s tacimi napadi svoje gospostvo nad dušo kazati, ki je bila poprej zavoljo greha njegovo posestvo. Sree je videti, kakor bi med zemljo in med nebom viselo, enako železu med dvema magnetoma. — Kje naj tako skušani in užaljeni spokornik išče tolažbe in pomoči, da se more stalno poboljšati?

Ljubi moj! jaz ti svetujem, daj svoje sree v posest Marijino. Nje ne pozdravljamo zastonj z angeljevimi besedami: *Ceščena, milosti polna, Gospod je s tebo!* tudi se jej zastonj ne priporočamo z besedami sv. cerkve: *Sv. Marija, Mati božja, prosi za nas uboge grešnike*. Zakaj s tem, da je Marija mati božja postala, je ob enem, pravi sv. Anzelm, postala mati skesanih grešnikov. Zato, pravim, daruj Mariji svoje sree. To je storil tudi neki nečist mladenič, čegar poboljšanje sem se vam danes namenil popisati. Iz tega bote videli, da je res Marija posebna pomočnica tistim, ki se hočejo iz svojih nečistih pregreh izkopati. — Sv. Marija! prosi za nas!

Kdor po blatnih krajih in po močvirjih hodi, se umaže; ako pa hodi po pisanih travnikih in z rožicami posejanih ledinah, se ga rožice vendar le ne primejo. Ravno tako se večjidel zgodi, da se

k hudemu nagnjene mladosti poprej poprimejo pregrehe, kakor lepe čednosti družih ljudi.

Tako so neki zelo imenitni stariši v Rimu poslali svojega sina v tuje dežele, naj bi kaj po svetu skusil, se česa izučil in kakor čebela sladkega medu, tako si še on kaj dobrega nabral za svoje prihodnje življenje. Ali temu je bilo ravno nasproti. Prišel je čez nekaj časa domu z veliko butaro, toda ne naloženo z zlatom, srebrom ali dragimi kameni, ampak z butaro velicih pregreh. O tacih pa sv. Avguštín pravi: *Ako koga težka butara drv, kamenja ali žita teži, se podviza, da to butaro odloži, ali tisti, ki nosijo butaro pregreh, so leni za ték.* Oni rajše prenašajo grizenje hude vesti, kakor bi prenesli malo poniževanje pred spovednikom. Med temi vendar ta plemenič ni bil. Domu prišedši se odpravi k spovedi in si poišče nekega takrat slovečega spovednika za svojega dušnega zdravnika, O. Nikolaja Cuki po imenu.

Pred tega ponižno poklekne, in mu s skesanim srcem dopoveduje, kako daleč da so ga po svetu pripravili slabi tovariši, pregrešne priložnosti, igre in pijančevanja, in kako so popačili njegovo poprej nedolžno srce, tako, da kakor je poprej angelju enak z doma šel, se je sedaj satanu enak domov povrnil. Posebno pa je zabredel v tisto hudobijo, o kateri apostelj Efežanom (5, 3) piše, da se med nami še imenovati ne sme — v nečistost. Častiti O. Nikolaj je v njem spoznal drugega zgubljenega sina, ki je dolgo časa med svinjami živel; pa iz njagove obtožbe ga je vendar tolažbe vrednega spoznal, ter mu rekel: „Ljubi moj sin! naj ti nikar srčnost ne upade; zakaj močna je milost božja, ki ne bo nehala ti k resničnemu popolnšanju pomagati. Pred vsem družim pa ti svetujem prav pogostno prejemo tega zakramenta, in da zavoljo spovednika ne boš v skrbi, le pridi vselej k meni nazaj.“ Te spovednikove ljubeznjive svéte obljubi mladenič slušati.

Navada je sploh, da tisti, ki nočejo svojega življenja spreobrniti, pogostoma spreminjajo svoje spovednike. Oni se svoje nestanovitnosti ne sramujejo tolikanj pred Bogom, kakor veliko več pred spovednikom. Zato rajše poprej vse spovednice omadeževajo, kakor bi pa nehali madežvati svojo vest. In kaj mislite, koliko take spovedi zaležejo? Pač se je bati, da bi se tacim grešnikom smel na grob napisati spomin, kakoršnega si je kdaj neki bolnik velel postaviti rekoč: „Pomnožici zdravnikov sem se pogubil.“

Vrh tega so tudi take spovedi zelo na sumu, da pri Bogu nič ne veljajo, zato, ker jim manjka trdnega sklepa. In ravno zato si večkrat drugega spovednika izbirajo, misleč, da njih trdnega sklepa ne bo tako na skušnjo postavljal, kakor bi to storiti utegnil kak spovednik, kateremu bi se bili že večkrat zaupali. Na ta način vedó semtertja s svojimi zvijačami kako odvezo pridobiti, ki jih pa ne le nič ne poboljša, temveč jih v hudem še potrdi.

To, o čemur sem sedaj govoril, je bilo temu mladeniču dobro znano. Ker je pa vendar imel srčno voljo se poboljšati, zato si spo-

vednika ni prebiral, in je tudi pogostoma k spovedi zahajal. Pa kako je bilo z njegovim poboljšanjem? Oh, pregrešna navada mu je skoraj v potrebo postala, in kar je začelo meso gospodovati, noče duši tega gospostva nič več iz rok izpustiti. Tega je bil pobožni mašnik zelo žalosten, in ker je mladenič le zopet in zopet v svoje stare pregrehe nazaj padal, priporočal mu je zmiraj novih pripomočkov, katerih naj se poslužuje, da svoje navade premaga.

Enkrat pa ga tako-le nagovori: „Poslušaj, ljubi moj! kaj mislim storiti, naj bi ti zveličanje tvoje duše zavaroval. Nikar ti ne bodi žal, si za svojo priprošnjico in pomočnico v življenji Marijo devico izvoliti. Pokaži, da si njen sin, in ona bo gotovo pokazala, da je tvoja mati. In v znamenje te ljubezinske zaveze ti priporočim, da vsak dan zjutraj, ko se prebudiš, po angeljevem češčenji še te-le besede prav srčno moliš: *O Gospa moja! o Mati moja! tebi se vsega darujem. In da se tebi vdanega skazem, ti posvetim danes svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce, sebe popolnoma vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra Mati! varuj me in brani me, kakor svojo lastnino in posest. Ravno te besede ponavljam, mu svetuje, zvečer; in če te med dnevom ali po noči kake skušnjave napadejo, povzdigni k Mariji zopet svoje srce in reci: O Gospa moja! o Mati moja! spomni se, da sem tvoj; varuj in brani me kot svoje posestvo. — Mladenič je to lahko zdravilo za svojo težko bolezen z veseljem sprejel. In kaj potem? Mu je li kaj pomagalo?*

S tem svetom gre mladenič od spovednice, in štiri leta ga tisti spovednik več ni videl, šel je namreč za toliko časa zopet z doma med tuji svet.

Čez štiri leta pa, brž ko domov pride, gre k spovednici častitega O. Nikolaja. Ko se mu svojih grehov obtoži, mu O. Nikolaj neko vprašanje postavi, na katero mladenič s solzami odgovarja. — Ali temu je že rado vselej tako, da, kar se brez glave stori, objokovati se mora z britkimi solzami. Morebiti bi bilo pa bolje za tega mladeniča, da bi bil doma ostal, ker ga je že poprej žalostna skušnja učila, kako zvit in prekanjen v svojem zalezovanji da je svet. In res se mora spokornik po storjeni spovedi pred vsem družim pregrešnih priložnosti ogibati. Zato je kdaj Bog Izraelcem rekel: Ne hodite proti Galgali, ne hodite v Betavno, to je: v hišo malikovanja, ker je bilo ondi kraljevo Jeroboamovo tele shranjeno. Izraelci bi bili tudi lahko rekli, kakor dandanes nečistniki pravijo: „Šel bom tje; pa daroval — grešil ne bom.“ Ali tudi tje iti je Bog Izraelcem prepovedal, ker je moč pregrešne priložnosti tako velika, da slabost že poprej kdaj padlega človeka lahko znovič v poprejšnje grehe za seboj potegne.

Ali pri tem mladeniču ni bilo tako. Ampak zaslišite in začudite se, kaj je o tej njegovi spovedi O. Nikolaj rekel: „Mislim sem, pravi, da poslušam spoved kakega svetnika.“ Kakošne pa so take spovedi? Spovedi svetnikov so take, da spovednika celo spodbujejo, da je pri njih malih napakah več kesanja, kakor pri naših velikih hudobijah, da je pri njih čednostih več ponižnosti, kakor je je pri naših grehih.

In taka je bila sedaj spoved tega mladeniča. Vprašanje pa, katero mu je O. Nikolaj bil postavil, in zarad katerega je od veselja obilno solz prelil, je bilo to, kako da mu je bilo mogoče, med nečistim svetom vkljub tolikim zapeljivostim tako sveto in nedolžno živeti? In mladenič mu reče: Češčenje device Marije, katero ste mi v svoji očetovski skrbi kot varhinjo čistosti priporočili, ta je, ki me je pred vsakim padcem obvarovala. V nevarnosti in v skušnjavah sem k njej obračal svoje srce in zdihoval: *O Gospa moja! o Mati moja! varuj me kot svoje posestvo*, in tako sem vselej neko prečudno moč dobival, vse skušnjavčeve napade stanovitno odbijati. Med tem govorjenjem prelival je solze ljubezni že pri samem spominu na ime Marijino.

Otroci tega sveta! pogledjte, zakaj vendar darujete svojo ljubezen mladi, gladki koži, pod katero je ostudna, črviva mrtvaška glava skrita? Memogredoča lepota, ki morebiti sedaj tvoje srce prevzema, bo čez malo časa smradljiv mrlič, in ako vaju oba ta strašna nesreča zadene, da umrjeta v zavezi pregrešne ljubezni, bota gotovo tisto kot peklenko pošast sovražila, česar sedaj z vsemi željami iščeta. Ako hočete kaj lepega ljubiti, ozrite se na lepoto Marijino, katero je Gospodova vsemogočna roka pred vsemi družimi stvarmi najbolj ozaljšala, s tisto lepoto, ki je ne vzame ne smrt, ne trohnoha. Ako njo ljubite, ste čisti, in če vas ona ljubi, čez vse srečni. Zlasti tisti, ki vas hudoba zoper čistost nadleguje, bodite nedolžni ali na potu pokore, izročite Mariji po zgledu tega mladeniča svoje oči, svoja ušesa in svoje srce v dar, in Marija bo to gotovo varovala kot svoje posestvo. Zakaj Marija ni nikdar s svojimi očmi ničesar pogledala, ne s svojimi ušesi poslušala, in nikdar v srcu premišljevala, kar bi bilo le količkaj zoper čistost. Zato bo tudi tvoje srce, tvoja ušesa in tvoje oči, ako jih njej v dar daš, vse nečistosti varovala. Sv. Lukež pripoveduje, da so bili tisti bolniki, na katere je Kristus svoje roke pokladal, brez razločka vsi ozdravljeni. Marija pa je to čudotvorno njegovo roko tisoč in tisočkrat prijela, jo poljubovala, se je dotikala in povijala. Zato ima pa tudi še sedaj pravico, da njegovo roko položi, na katerega hoče, in to je vzrok, zakaj da se grešniki pod Marijinim varstvom poboljšajo in zveličajo.

Kaj ne, ako se zdravnik prepriča o gotovi pomoči kakega zdravila, priporoča ga tudi družim v enacih boleznih. Tako je tudi O. Nikolaj prigodbo s tem mladeničem svojim poslušalcem večkrat s prižnice pravil, in s tem jim češčenje device Marije posebno priporočal. Bil je nekoč med poslušalci nek častnik, ki je bil že več let v grešni zavezi z neko nesramno deklino, in je na to pridigarjevo prigovarjanje sklenil, jej od sedaj naprej slovo dati in svoje srce Mariji posvetiti. Poleg tega sklepa je bil v malo časa v svojem notranjem ves spremenjen, tako da je ravno tiste grehe, ki jih je po-

prej najbolj ljubil, sedaj najbolj sovražil. Tako je celih 6 mesecev čisto živel, kar ga radovednost napade, je li ona oseba tudi se kaj poboljšala, ali se zopet na koga drugega obesila. Zato se nameni, k njej iti, in že je bil blizu praga, ko čuti, da ga neka skrivna moč nazaj vleče. Zdelo se mu je, da se cesta zmiraj bolj in bolj daljša in hiša tiste nesramnice bolj in bolj odmika, in na enkrat je stal pred vratmi svojega stanovanja. — Vidite, kako resnične so besede sv. Brnarda, ki pravi: *Marija ne le prav dobro pozna tiste, ki jo ljubijo, ampak je tudi blizu tistim, ki jo kličejo, ako le svoje srce vse hudobije očistijo in brezbožne zaveze razdero.*

Zapomnite si, ljubi moji! dobro poslednje besede tega učenika, da je namreč treba „srce vse hudobije očistiti in brezbožne zaveze razdreti,“ če hočemo, da bo Mariji dar naših oči, naših ušes, naših ust in našega srca vseč, in da bo vse to varovala kot svojo lastnino in posestvo. Zato naj mi nihče ne misli, ako je svoje ime zapisal v kako Marijino bratovščino ali bi tudi danes priporočeno molitev vsako jutro in zvečer opravljal, da bo že zato zveličan, naj sicer živi kakor hoče. Toraj še enkrat ponovim: Kdor hoče, da ga bo Marija pod svoj plašč in v svoje zavetje sprejela, ta naj svoje srce očisti vse hudobije, in razdere brezbožne zaveze. Potlej bo okušal veliko njeno pomoč, ki jo skazuje zlasti tem, ki si prizadevajo, da bi se iz svojih nečistih pregreh izkopal. Amen.

Mat. Torkar.

Četrta postna nedelja.

I. Kako je za človeško telo koristna sveta čistost, kako škodljiva pa nečistost.

Blagor jim, kateri so čistega srca,
ker oni bodo Boga gledali.

Mat. 5, 8.

Iz zadnjih dveh postnih pridig ste pač lahko spoznali, kolikošno hvalo in čast ima najlepša čednost — sveta čistost pred ljudmi in pred Bogom; nasproti pa ste tudi slišali, kako so ljudje in Bog grajali, studili in oostro kaznovali najgršo pregreho — nečistost. Že to premišljanje bi bilo vstanu vsakaterega izmed nas, ako le ni popolnoma poživinjen, s spoštovanjem in z ljubeznijo do najlepše čednosti, svete čistosti, in nasproti s studom in sovraštvom do najgrše pregrehe — nečistosti, napolniti.

Pa zakaj se vendar to pri mnogih ne zgodi? Zakaj ne ljubijo marsikateri tolikanj lepe čednosti svete čistosti in zakaj se bolj ne trudijo za njo? In zakaj se marsikateri udajajo najgrši pregrehi — nečistosti? Zato, ker hočejo s tem mesenemu poželenju streči, ker iščejo telesnih sladnosti. Ali taki ne pomislijo in morebiti tudi ne vedó, kako dobro in koristno bi bilo za moč in zdravje njih telesa, ako bi zdržno in čisto živeli, kako škodljivo pa je za njih telo njih nečisto življenje! Kjer se ljudem kaže kak velik dobiček ali korist, se navadno radi trudijo za to, in kjer se jim je velike škode in nesreče bati, se ljudje ogibljejo tega, kar bi jih storilo nesrečne. Naj bi veljalo to tudi pri najlepši čednosti, sveti čistosti in pri najgrši pregrehi — nečistosti. In ravno v ta namen vam hočem danes govoriti o tem, kako dobra in koristna je najlepša čednost, sveta čistost za človeško telo, nasproti pa, kako škodljiva je za človeško telo najgrša pregreha — nečistost. — Ti pa, o Marija, prečista Devica in ti, o sveti Jožef, prosita za nas!

I. Človeško telo je prebivališče duše, sicer revno in malovredno prebivališče samo po sebi; zakaj hišica je iz prsti, ki kmalo razpade in se zopet v prah spremeni, kadar gre duša iz njega. Dokler pa je duša v njem, živi tudi telo in dobiva svojo luč in lepoto od duše, ki v njem prebiva. Zato se pobožnost in čednost vtisne večkrat tudi človeškemu obličju, kakor se hudobija in pregreha včasih že iz obraza hudobnežu razodeva. Sicer ta znamenja čednosti in hudobije, ki se kažejo včasih na človeškem telesu, niso zato, da bi mi vselej smeli svojega bližnjega na dobro ali slabo soditi, ker to bi nas zapeljalo v mnoge zmete in grehe zoper krščansko ljubezen do bližnjega. Vendar pa je to gotovo, da krščanska čednost blagodejno tudi na telo upliva in ga zaljša. In ravno to posebno velja o najlepši čednosti, sveti čistosti. O, kako koristna je sveta čistost za človeško telo! Le poslušajte:

a) Sveta čistost podeluje človeškemu telesu prijetnost in lepoto. Glejmo le na prečisto Devico Marijo, Mater lepe ljubezni. Ona je bila revna devica, sama se je deklo imenovala, bila je ubožno oblečena, ali obleka nedolžnosti se je na njej tako lepo svetila, da je človek ni mogel pogledati, da bi se ne bila tudi v njem ljubezen do svete čistosti vnela. Le s spoštovanjem do svete čistosti jo je moral vsakdo pogledati. — Ali pa mislimo na sv. Štefana. Judje so vsi togotni z zobmi škripali zoper njega, zraven pa so gledali nanj z začudenjem, zakaj njegov obraz se je zavoljo nje-

gove čistosti svetil, kakor obraz angelja božjega. (Egiptovski Jožef . . . Judit . . .) — Ali poglejte še zdaj v resnici čisto deklico ali čistega mladeniča, katerih slana nečistosti še ni poparila, kako prijetno in lepo ju zaljša obleka nedolžnosti, če tudi nimata dragocenih oblačil, kakor drugi nečimurni mladeniči in dekleta.

Nek moder mož je videl enkrat pobožno deklico jokati. Ko je vprašal po vzroku njene žalosti, je zvedel, da je bila v družini mladih lahkomišljenih ljudi zavoljo svoje revščine, slabe obleke in nedolžnega življenja zasmehovana in zaničevana. Ali mož ji je rekel: „Le bodi potolažena, ako te svet zaničuje, skrbi le, da boš Bogu dopadla, čisto in nedolžno živela, potem boš v nebesih pred mnogimi drugimi spredaj.“

b) Sveta čednost dela človeka po telesu zdravega, močnega in srčnega. Že stari vojščaki pri nevernikih so spoznali, da zdržno čisto življenje telo močno in krepko dela in ohranja, zato so že iz tega namena zdržno in čisto živeli, da so svoje moči za čas vojske krepke ohranili. In zares! krepka telesna moč se dostikrat že iz polnih in cvetočih nedolžnih obrazov razodeva. — Kako, na kakšen način je sicer šibka vdova Judit tako močna in srčna postala, da je sovražnemu vojvodi Holofernu, katerega se je vse balo, glavo odsekala in s tem svoje ljudstvo rešila sovražnikov, ki so hoteli vse pokončati? — Sveto pismo nam dá odgovor na to: *Ne kakor žena, ampak kakor mož si se obnašala, zato ker si čistost ljubila.* Čednost čistosti je tedaj celo šibko ženo storila možato, junakinjo in rešiteljico njenega domačega mesta Betulije in domovine. Kako močan postane tedaj celo šibki spol, ako je čist! — In o krščanskem junaku Bogomiru Buljonskem se bere, da je ob času križarskih vojsk v začudenje svojih prijateljev in sovražnikov marsikaterega sovražnega jezdeca od glave do sedla z enim samim udarcem na dvoje preklal, in ko so ga vprašali, od kod ima vendar tako nenavadno moč, je odgovoril: To je moč čistosti, zakaj še nikoli se niso le-te roke s kako nečistostjo omadežale.

c) Čistost daljša človeku tudi življenje. Skoraj vsi pobožni ljudje, ki so Bogu s čistim srcem služili, so visoko starost doživeli. Sv. Frančišek Pavljanski je živel 92 let, sv. Anton Puščavnik 105 let, sv. Pavel Puščavnik 113 let, sv. Romuald celo 120 let. To je bil sad zmernega in čistega življenja. — Sicer Bog vzame večkrat tudi čiste in nedolžne že v njih šibki mladosti s tega sveta, ali to se zgodi le v njih prid, da jih, kakor pravi sveto pismo, hudobni svet ne popači. Zakaj saj taki tudi zadosti dolgo živé, če si v svojem kratkem nedolžnem življenju veliko zasluženja za nebesa naberejo, kakor na pr. sv. Alojzij, sv. Stanislav Kostka itd.

d) Čistost dela človeka tudi po telesu v resnici vselega. Čist človek ima tako rekoč raj ali paradiž v svojem srcu. Kako lahko veselo prepeva nedolžni mladenič in nedolžna deklica v svojih mladih letih. Čistost daje človeku tudi to, kar je več vredno, kakor pozemeljsko bogastvo, — daje dobro ime, poštenje in veljavo pred ljudmi. Pošten posel dobi lahko službo, pošten ženin dobi lahko nevesto, in poštena deklica, če se hoče možit, lahko poštenega ženina. Tako se tudi tukaj spolnujejo besede sv. pisma: *Čednost je za vse dobra.*

e) Največja sreča in čast pa čaka čista človeška telesa na dan vesoljnega vstajenja — na sodnji dan. Kako lepa bodo telesa posebno čistih ljudi na dan vstajenja, to je že nekoliko Jezus pokazal svojim trem apostelnom na gori Tabor, ko se je spremenil pred njimi. Njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegova oblčila so bila kakor sneg. Tako lepo je bilo to videti, da so bili aposteljni vsi navdušeni, in bi bili radi vedno tam ostali in gledali lepoto Jezusovega telesa. In, glejte, temu prekrasnemu Jezusovemu telesu bodo podobna posebno telesa čistih ljudi na dan vesoljnega vstajenja; zakaj sv. apostelj pravi: *Jezus Kristus bo naše revno telo spremenil, ker ga bo upodobil svojemu častljivemu telesu.* (Fil. 3, 21.) In v tej lepoti bodo ostali izvoljeni vso neskončno večnost. — O kako dobra in koristna je tedaj najlepša čednost, sveta čistost za telo človeško!

II. Kakor je pa najlepša čednost, sveta čistost koristna človeškemu telesu, tako slabe in žalostne posledke ima nasprotna najgrša pregreha, nečistost za človeško telo.

a) Najgrša pregreha, nečistost oropa človeka telesne lepote. O kako lepi so bili marsikateri mladeniči in deklice v cvetji svoje nedolžnosti, lepši so bili kakor cvetoče belo-rudeče vrtnice; ali kakor slana popari lepe cvetlice, tako popari tudi strup nečistosti poprej čvetoče obraze mladeničev in deklet in jih stori blede in začrnele. Res je sicer, da včasih bolezn, nadloge in britkosti vzamejo telesu poprejšnjo lepoto; ali nobena reč človeka tako ne ogrdi kakor najgrša pregreha nečistosti, da se marsikateri nečistnik celo po svojem ostudnem smradu spozna kot tak grešnik.

b) Najgrša pregreha nečistosti slabí prav posebno telesne moči, jemlje zdravje, vzrokuje najostudniše bolezn in izkoplje prezgodno jamo na pokopališči. Nek zdravnik, Tisot po imenu, piše: Nobena kužna bolezen ne pokonča tako zelo natorne telesne moči, ne oslabi tak?

hudo mladosti, in ne prikrajša tako močno človeškega življenja, kakor nečista ljubezen, ali najgrša pregreha. Takrat, ko bi imel mlad človek stati v mladostni moči in cvetji in mož v polnosti svoje moči, pa je podoben že ostarelemu kostnjaku ali bledi smrti. Oh, koliko mladeničev in deklet je našlo že v cvetji svoje mladosti prezgodnjo jamo na pokopališči, (nekateri izmed teh so bili meni znani), koliko jih je moralo po bolnišnicah najostudniše bolezni in najhujše bolečine trpeti, ker so se bili vdali najgrši pregrehi!

Neki skrben oče je videl z žalostjo pri svojem sinu veliko nagnenje do najgrše pregrehe. Da bi ga poboljšal, ga je peljal v bolnišnico, kjer so bili le taki bolniki, ki so si bili s pregrešnim življenjem nakopali svojo bolezen. Pri pogledu teh oslavljenih, ostudnih podob z na pol gnjilimi udi, ki so se zvijali v strašnih bolečinah, je sina taka groza obšla, da je skorej omedlel. „Pojdi, mu je oče rekel, le živi po svojem živinskem nagnenju, in kmalo boš tudi ti semkaj prišel in boš mene silil, da se bom moral Bogu zahvaliti za tvojo smrt.“ — Te očetove besede pri pogledu tolikih strahovitosti so sina tako pretresle, da se je za vselej najgrši pregrehi odpovedal. — In star vojaški častnik je večkrat rekel: „Jaz sem kristijan, in verujem na pekel. Pa ko bi tudi ne veroval na pekel, bi meni moralo to, kar sem z lastnimi očmi v bolnišnicah videl, pristuditi vsako nečisto meseno sladnost.“

c) Najgrša pregreha — nečistost vzame človeku bolj kakor vsak drug greh poštenje in dobro ime, nakoplje mu pri ljudeh največje osramotenje in zaničevanje, ki je tako veliko, da so nekatere take nesrečne osebe celo v vodo skočile, da so utonile ali drugače končale same sebe. Se vé, da to ni bilo prav, in so se s tem še bolj nesrečne storile; ali to nam kaže, kako strašno veliko osramotenje pride nad človeka z nečistim grehom. Najgrša pregreha pahne nesrečne zapeljane osebe tudi v časno revščino in nadloge, in to ne za kratek čas, ampak dostikrat za celo življenje, ker služiti ne morejo; zapeljivci pa morajo, če le kaj premoženja imajo, plačevati, ali pa, če se ženijo, morajo v zakon vzeti zapeljane, katere bi stokrat raje pustili, kakor jih v zakon vzeli. Tako hudo se ta greh že na tem svetu tepe! In res! ko bi tudi nečistost ne bila greh, bi se vsak pameten človek že samo zavoljo strašnega osramotenja in drugih nadlog moral na vso moč varovati tega ostudnega greha.

d) Oh, kaj pa še le čaka nespokorjene nečistnike na dan vesoljnega vstajenja — na dan poslednje sodbe? Tudi le ti bodo vstali, pravi sv. apostelj Pavel, toda ne lepo, ampak strašno

grdo spremenjeni, ker bodo namenjeni za večni ogenj. Tako strašno grdi bodo vstali, da bodo, kakor Kristus pravi, klicali: *Goré! padite na nas, in hribje! pokrite nas!*

In tako ste danes slišali nasledke, ki jih ima najlepša čednost, sveta čistost za človeško telo; slišali ste pa tudi nasledke, ki jih ima najgrša pregreha, nečistost za telo človeško. Lepi in veseli so nasledki svete čistosti za človeško telo, ali hudi in žalostni so nasproti nasledki nečistosti za človeško telo. Bog pa pravi v sv. pismu: *Vodo in ogenj sem pred te postavil, kamor hočeš, lahko stegneš svojo roko.* Ali gorjé tebi, če jo v ogenj stegneš, hoče Bog reči, kajti opekel se boš, raje jo v vodo stegni. Tudi jaz sem vam danes govoril in dokazoval, kako srečne stori sveta čistost ljudi po telesu, kako nesrečne jih pa na telesu stori grda nečistost. Nikar toraj v nesrečo ne hitite, saj je vsak pameten človek rajše srečen kakor nesrečen. Srečni pa bote že na tem svetu po telesu, ako si prizadevate za najlepšo čednost, sveto čistost, zakaj ona podeluje telesu lepoto, zdravje, moč, dolgo življenje, mir in veselost srca, poštenje in dobro ime, in poslednjič veselo, častitljivo vstajenje in večno življenje v nebesih. Amen.

Jos. Krčon.

2. Nebeška hranilnica.

Poberite kosce, kateri so ostali, da konca ne vzamejo. Jan. 6, 12.

Vvod. Na Francoskem se je bilo pred več leti osnovalo društvo imenitnih gospej, ki so se imenovale „male sestre ubogih“. Nabirale so in v prid obračale take reči, ki se navadno zametujejo, češ, da nimajo nikakoršne cene, n. pr. kosti, že obrabljene cunje . . . Po tej poti so toliko revežem pomagale, da se je kar čuditi. To nam jasno kaže, koliko se dá pridobiti, ako kdo na vsako malenkost pazi in zna tudi najneznatnišo reč v prid obrniti. Nobena reč naj se toraj ne zavrže. Na Jezusovo povelje so jeli apostoli pobirati ostale koščke in so napolnili dvanajst košov. Pa ne mislim vam danes priporočati posvetne varčnosti, marveč dušno varčnost vam priporočam, s katero si lahko v najmanjših stvareh pridobite neizmernih zakladov za nebesa . . . O nebeški hranilnici sem se namenil govoriti in razkazati kapital in obresti.

Izpeljava. I. Kdo ne vé, kaj je hranilnica? V vsakem večjem kraji se nahaja, in vsakdo lahko o vsakem času naloži svoje zaslužene novce, da mu bodo obresti donašali. V novejšem času je pri nas še posebno olajšano po poštnih hranilnicah . . . Tudi v nebesih je hranilnica, kjer Bog sam sprejema najmanjši zaslužek. Vprašanje toraj:

1. Kakšen denar se sprejema v nebeško hranilnico?

— Tu se lahko naklada četvernat kapital:

a) Vsakdanja opravila. Delo je Bog zapovedal: *V potu svojega obraza* . . . (I. Moz. 3, 19). *Šest dni delaj in opravljaj vsa svoja dela* (II. Moz. 20, 9). *Prizadevajte se, da boste . . . delali s svojimi rokami*. (I. Test. 4, 11). Delo je toraj Bogu dopadljivo in se sprejema . . . O koliko se lahko nabere!

b) Vsakdanje trpljenje. Bog nam pošilja trpljenje, da bi človeško srce očistil, kakor se zlato čisti v ognju. (Preg. 17, 3.) *Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli*. (II. Ttem. 3, 12.) — Tudi trpljenje se nalaga v nebeško hranilnico . . .

c) Vsakdanje zatajevanje. Bog sam zahteva v sv. pismu, da se zatajujmo. Že Kajna je svaril, naj greh premaga rekoč: *Podvrzi si njegovo poželenje in ti čezenj gospoduj!* (I. Moz. 4, 7.) *Ne ravnaj po poželenju svojega srca*. (Sir. 5, 2.) *Mrtvite tedaj svoje pozemeljske ude*. (Kol. 3, 5.) Tudi z zatajevanjem si lahko množiš vsak dan ob raznih prilikah kapital . . .

č) Vsakdanje postrežbe, s katerimi bližnjemu ljubezen skazuješ. Jezus je mnogokrat v življenju o tem govoril ter naravnost rekel, da se bodo njegovi učenci v tem razločili od družih ljudi, ako se bodo ljubili med seboj! *Nikomur ne bodite nič dolžni, razun tega, da se med seboj ljubite; kajti kdor bližnjega ljubi, je postavo dopolnil*. (Rim. 12, 8.)

2. S katerim pogojem se sprejema tak kapital? —

Oddajati se mora:

a) v stanju milosti božje. Če človek v smrtnem grehu ona dobra dela izvršuje, ne more za nje nobenega plačila v nebesih pričakovati. *In ko bi razdal ubogim v živěš vse svoje premoženje* . . . (I. Kor. 13, 3.) Le tista mladika, ki je z nebeško trto — s Kristusom v zvezi, le človek v milosti božji — more sad za nebesa prinesiti.

b) iz čistega namena. Dober namen je še posebno značilno znamenje, na katerem se spozna denar, ki se sprejemlje v nebeško

hranilnico; kar nima tega znaka, se nič ne vsprejme. *Če je korenina sveta, so tudi veje.* (Rim. 11, 16.) — *Bog ne gleda na zunanost dobrega dela in ne jemlje v poštev, kolišno je dejanje, marveč iz kakšnega namena se stori.* (Sv. Gregor.) *Samo ona dela, ki se z avoljo Boga storé, so veljavni denar, ki je vreden, da se v nebeški zakladnici shrani.* (Sv. Franč. Sal.)

Zdaj veste, kakšen denar se sprejmlje v nebeško hranilnico. Nikomur ga ne manjka, vsak dan se nam tako rekoč sam po sebi v roke vsipa. Vsak dan imate priliko za delo, trpljenje, premagovanje, za dela krščanske ljubezni, toraj . . . Pa nikar nikdar ne pozabite, s kakšnim pogojem se sprejmlje naš kapital v nebesih: varujte se smrtnega greha; če pa ste ga storili, hitite k spovedi; ne pozabite zjutraj storiti dobrega namena, ki ga podnevi večkrat ponavljajte in zvečer izročite ves zaslužek celega dneva svojemu angelju varuhu, naj ga ponese v nebeško zakladnico ter vknjiži v bukve življenja.

II. Obresti v nebeški hranilnici so:

1. silno velike. Tega nam je poroštvo:

a) Božje bogastvo. *Tvoja so nebesa in tvoja je zemlja.* (Ps. 88, 12.) Vsi zakladi na zemlji, pod zemljo, v morji . . . vse veličastvo in bogastvo večne slave, vse, vse je njegovo.

b) Božja radodarnost. Bog plačuje kakor *blagi in edino mogočni Kralj kraljev in Gospod gospodovalcev.* (I. Tim. 6, 15.) To visokodušno radodarnost božjo popisuje Jezus: *Dobro, natlačeno in potreseno in zvrhano mero vam bodo dali v vaše naročje.* (Luk. 6, 38.) Kdor toraj v božje roke oddaja, sme pričakovati velikanskih obresti: *stoterno bo prejel.* (Mat. 19, 29.)

2. popolnem zagotovljene. Človeške hranilnice niso vselej varne; v njih se večkrat zgubi glavnica in obresti, če pride vojska, ali kaki drug prevrat. V nebeški hranilnici je pa *Gospod vračevalec in ti bo sedmero povrnil.* (Sir. 35, 13.) Iz božjih ust je prišlo zagotovilo: *Kdor koli dá piti . . . ne bo zgubil svojega plačila.* (Mat. 10, 42.)

Obresti, ki jih Bog daje, so pa deloma časne, deloma večne: zdravje, premoženje, družinska sreča . . . milost božja za napredovanje in stanovitnost v dobrem, srečna smrt, obilniša slava v nebesih . . .

Konec. Potrudimo se toraj in vsak dan pošljimo kaj v nebeško hranilnico. Vsako najmanjše dobro delo, vsaka kapljica potu pri težkem delu, vsaka še tako nezatna bolečina, ki jo krotko potrpite, vsako

zatajevanje kakoršnokoli, vsaka postrežba, ki jo skažemo bližnjemu . . . O kako bomo takrat veseli, ko nam bo smrt pobrala vse, kar se tukaj imenuje „svoje“, in nas angelj popelje k nebeški zakladnici, kjer bomo z obresti prejeli vse, kar smo pred seboj tje poslali in za nameček krono življenja! *Človek se bo čudil, ko vidi, kako iz majhnega semena nastane bogata žetev.* (Sv. Brnard.)

Homiletična zrna.

Prilike Gospodove.

24. Pokorni in nepokorni sin.

Mat. 21, 28—32.

Ko je Jezus zadnjikrat prišel v Jeruzalem, je iz tempeljna izgnal prodajalce in menjalce, bolnike ozdravljaj in učil tem ostrejše in prepričalnice, ker je bilo zadnjikrat v njegovem življenju. Tu pristopijo veliki duhovni in starašini ljudstva in ga vprašajo: *S katero oblastjo delaš to?* — Jezus pa jim noče odgovoriti, marveč mesto odgovora sam vpraša: *Vas bom tudi jaz vprašal eno besedo. Odgovorite mi: Krst Janezov, od kod je bil, iz nebes ali od ljudi?* Oni pa so sami pri sebi mislili: Ako rečemo „iz nebes“, nam poreče: *Zakaj mu niste verjeli?* Ako pa rečemo „od ljudi“, nas bo ljudstvo kamenjalo, verujejo namreč trdno, da je Janez prerok. In so mu odgovorili, da ne vedó, od kod je. In Jezus jim reče: *„Vam pa tudi jaz ne povem, s katero oblastjo to delam?“* — To pa mu je bil povod za nastopno priliko:

*Neki človek je imel dva sina in je stopil k prvemu in mu je rekel: „Sin! pojdi, delaj danes v mojem vinogradu.“ On pa je odgovoril in rekel: „Nočem“. Potem pa se je skesal in je šel. — In stopi k drugemu in mu ravno tako reče. Ta pa je odgovoril in rekel: „Grem, gospod!“ pa ni šel. — Kateri teh dveh je spolnil voljo očetovo? Mu rečejo: „Prvi“. Jezus jim reče: *„Resnično vam povem, da cestinarji in nečistnice pojdejo pred vami v božje kraljestvo. Zakaj Janez je k vam prišel po potu pravice in mu niste verjeli, cestinarji pa in nečistnice so mu verjeli. Vi pa, ki ste videli, se niste potem spokorili, da bi mu bili verjeli.**

Mož v tej priliki, ki je imel dva sina, je Bog. Prvi sin, ki se je začetkoma branil dela v vinogradu očetovem, potlej je pa vendar šel, pomeni po Jezusovi lastni razlagi „cestinarje in nečistnice“, to je očitne grešnike, ki v začetku niso hoteli spolnovati volje božje, potlej pa so se vsled pridige sv. Janeza spokorili ter jeli živeti po božji volji, kakor je razodeta v stari zavezi, pa tudi sv. evangelij so vsprejeli. Drugi sin pa, ki je z ustmi obljubil pokorščino, v dejanji pa ni spolnil volje očetove, pomeni farizeje in pismouke, ki so imeli

zmiraj polna usta svetosti in pravičnosti, šteli so se za najgorečnije spolnovalce postave, v resnici pa so delali ravno nasprotno, ker niso verjeli ne sv. Janezu, ki je z besedo in zgledom pravico učil, ne Gospodu samemu, ki je s tako veličastnimi čudeži potrdil svojo božjo svetost in resničnost, še celo očitnim grešnikom ne, ki so jim z ostro pokoro in pravim poboljšanjem pokazali pot v nebeško kraljestvo.

Lahko pa tudi priliko še bolj splošno razložimo, ako obrnemo to, kar je o prvem sinu rečeno, na pagane, ono pa, kar prilika pové o družem sinu, na judovsko ljudstvo. Kajti začetkoma je vse človeštvo verovalo v pravega Boga in po njegovi volji živelo, polagoma pa se je človeški rod razširil po svetu in razcepil v mnogo narodov, ki so kmalu pravega Boga pozabili ter se v grozovite pregrebe pogrezni; a ko so slišali zveličalno oznanilo aposteljniov in družih misijonarjev, so se spokorili in zvesto delali v vinogradu Gospodovem. Judje pa so se po svojih učiteljih in predstojnikih zapeljani uprli volji nebeškega Očeta in niso hoteli vstopiti v vinograd, ki ga je Jezus v novi zavezi prenovil in tako krasno vravnal.

Slednjič smemo to priliko obrniti tudi na ravnanje sedanjih kristijanov sploh, katerim daje prelepi nauk: stanovitnost do konca je nad vse drugo! Kaj bi pomagalo dobro začeti, pa slabo nehati? Ob enem je pa tudi prelepa razlaga Jezusovih besedi: *Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega nebeškega Očeta, tisti pojde v nebeško kraljestvo.*

Pretresljiva je ta prilika za vestnega učitelja in vzgojitelja, ki je zdaj priča dobre volje svojih nedolžnih učencev, če pomisli na prihodnost svoje ljubljene mladine. Zdaj še tako radovoljno spolnujejo voljo nebeškega Vinogradnika, lepo molijo, radi poslušajo besedo božjo, pridno prejemajo svete zakramente, vnamajo se za krščanske čednosti in dobra dela: ali bode potlej še tako, ko pridejo med zlobni svet, ko bodo slišali krive nauke v višjih šolah, ko bodo srkali strup pohujšanja iz kužnih knjig in časnikov, ko bodo gledali zapeljivost v družinskih krogih!? O koliko jih bo, ki porečejo potlej: *Ne grem!* nič več nočem hoditi po rajski poti svoje nekdanje sreče, vera mi je pretežek jarem Pretresljiva je ta prilika za nas spovednike, ki tolikokrat slišimo najlepše obete in najtrdnije sklepe skesanih grešnikov: *tudi smrt rajše pretrpeti, kakor še kdaj s kakim grehom . . .* Žalostna skušnja nam kaže, da tisti, ki so tako zvesto obetali: *Grem, gospod!* potlej vendar le niso šli na delo svojega zveličanja. Ne obeti, marveč dela privedejo v nebesa!

A tudi tolažbe polna je ta prilika za vse grešnike, ki so v resnici spremenili svoje misli, ki so nekdanj v svoji mladostni norosti klicali: *Nočem!* zdaj pa jih je premagala milost božja in iz dna svojega sreča obžalujejo svojo nekdanjo nepokorščino ter s toliko večjo vnemo delajo v vinogradu Gospodovem, kolikor več so zamudili, posnemaje bliščeče zglede svetih spokornikov: Pavla, Magdaleno, Avguščina . . . Tudi spokorjena nedolžnost je Bogu ljuba!